

CK

Lokalna Grupa Działania
CIESZYŃSKA KRAINA

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU NA LATA 2009 - 2015

Goeszów

Skoczów

Brenna

Dębowiec

Zebrzydowice

Strumień

Chybie

Hażlach

ZMIANY: MARZEC 2015

Koordinacja merytoryczna: K. Wrana, W. Magryś

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Śląskie.
Pozytywna energia

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację LSR	4
Nazwa i status prawny LGD oraz data i numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego	4
Opis procesu budowania partnerstwa	5
Charakterystyka członków LGD i sposób rozszerzania/zmiany składu LGD	7
Struktura Rady - organu decyzyjnego LGD, do którego wyłącznej kompetencji należy wybór operacji.....	12
Zasady i procedury funkcjonowania LGD	16
Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego – pierwszej kadencji 2008-2011r.	19
Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego – drugiej kadencji 2011-2013r.	19
2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności.	21
Wykaz gmin wchodzących w skład LGD	21
Uwarunkowania przestrzenne, geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe	22
Mapa zabytków obszaru LGD Cieszyńska Kraina	27
Ocena społeczno-gospodarcza obszaru LGD	28
Specyfika obszaru LGD.....	32
3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR, wnioski z przeprowadzonej analizy	35
4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych w ramach LSR przedsięwzięć	39
5. Określenie misji LGD	46
6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR	47
7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla planowanych w ramach LSR przedsięwzięć.....	51
8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla planowanych w LSR przedsięwzięć	52
9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji przez LGD	53
Ocena zgodności operacji z LSR	58
Lokalne kryteria wyboru operacji	58
Procedura wyłączenia członka Rady od udziału w wyborze projektów w razie zaistnienia okoliczności podważających jego bezstronność w procesie oceny	64
Procedura odwoławcza od rozstrzygnięć Rady	65
Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji	66
10. Budżet LSR dla każdego roku jej realizacji.....	67
11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR	72
12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR.....	75
13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej	79

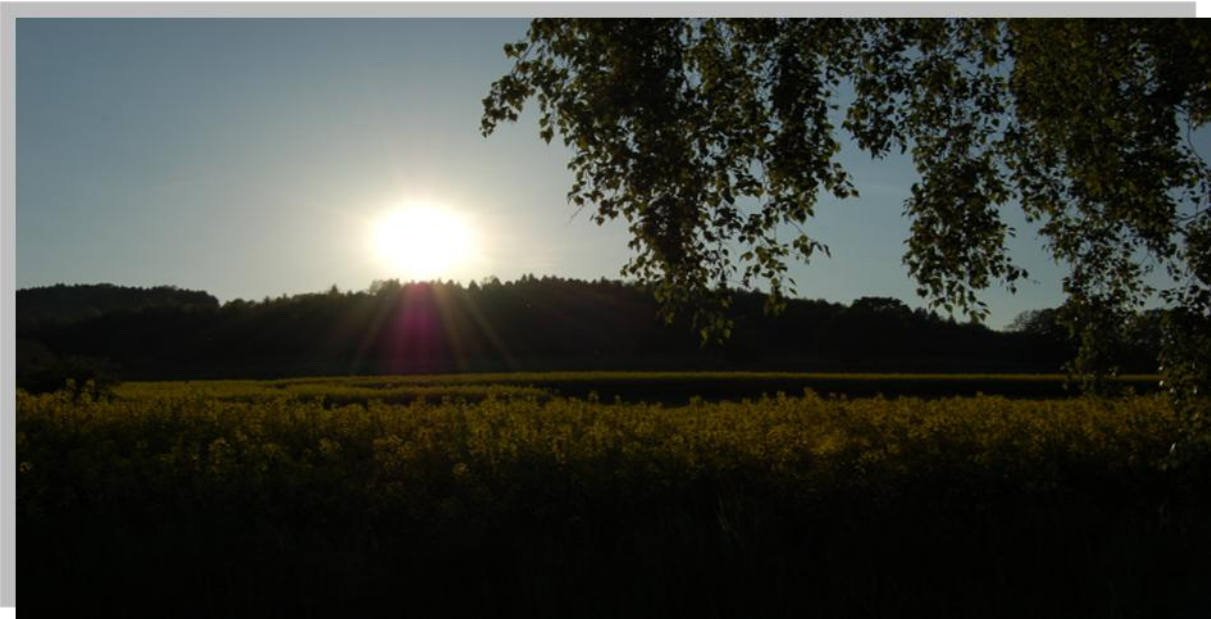
14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR.....	86
15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR	91
16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich.....	93
17. Informacja o załącznikach	95
Załącznik nr 1 Regulamin Walnego Zebrania	96
Załącznik nr 2 Regulamin Rady	99
Załącznik nr 3 Regulamin Zarządu	105
Załącznik nr 4 Regulamin Biura	108
Załącznik nr 5 Regulamin naboru pracowników Biura LGD	111
Załącznik nr 6 Ogólna procedura oceny zgodności operacji z LSR i wyboru wg. lokalnych kryteriów wyboru – wersja tabelaryczna.....	112
Załącznik nr 7 Wzór karty oceny operacji zgodności operacji z LSR	114
Załącznik nr 8 Wzór karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru - „Małe projekty”	116
Załącznik nr 9 Wzór karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru - „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”	118
Załącznik nr 10 Wzór karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru - „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”	120
Załącznik nr 11 Wzór karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru - „Odnowa i Rozwój Wsi”	122
Załącznik nr 12 Wzór wniosku o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji.....	124
Załącznik nr 13 Wzory pism i formularzy stosowanych w procedurze wyboru operacji przez LGD.....	125
Załącznik nr 14 Procedura odwoławcza od decyzji Rady.....	130
Załącznik nr 15 Procedura naboru pracowników.....	131
Załącznik nr 16 Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji	131
Załącznik nr 17 Deklaracja bezstronności	132
Załącznik nr 18	133
Załącznik nr 19 Pierwszy, wstępny ranking propozycji lokalnych kryteriów wyboru.....	134
Załącznik nr 20 Wykaz organizacji pozarządowych obszaru LGD.....	136
Załącznik nr 21 Największe firmy obszaru LGD :	138

Wstęp

Dokument prezentowany poniżej jest pierwszym zapisanym dokumentem dążeń osób, którym leży na sercu rozwój, piękno ziemi ojczystej oraz dobrobyt mieszkańców ją zamieszkujących. Wielce chwalebny jest fakt, iż w procesie budowania strategii nastąpiła pełna integracja i zrozumienie problemów nękających poszczególne gminy, mimo ich zróżnicowania. Pozwoliło to na opracowanie celów i zadań dotyczących całego obszaru Lokalnej Grupy Działania „CIESZYŃSKA KRAINA”.

Wszystkim, którzy przyczynili się do powstania strategii rozwoju LGD „CIESZYŃSKA KRAINA” Zarząd LGD składa gorące podziękowania, w szczególności Panom Krzysztofowi Wrana oraz Witoldowi Magrysiowi.

Aktualna Lokalna Strategia Rozwoju została przyjęta w oparciu o proces wdrażania oraz licznych uwarunkowań mających wpływ na jej ocenę w tym min:

- badanie ewaluacyjno – wizerunkowe,
- monitoring skuteczności osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych strategii na skutek realizacji przedsięwzięć,
- narzędzia konsultacyjne, w tym: rozmowy, szkolenia, ankiety odbywające się wśród podmiotów lokalnych.

1. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację LSR

Nazwa i status prawny LGD oraz data i numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego

Nazwa: **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”**

Status prawny: **Stowarzyszenie** działające na mocy:

- ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t.j. Dz. U. Z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz.U nr 64, poz. 427),
- rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. UE L 277 z 21.10.2005r. str. 1)
- oraz Statutu.

Data i numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego: 22 lipca 2008 r.
KRS nr 0000310575

Struktura organów Stowarzyszenia:

- **Walne Zebranie Członków**
- **Komisja Rewizyjna**
- **Rada**
- **Zarząd.**

Opis procesu budowania partnerstwa

Z inicjatywą utworzenia LGD wyszli przedstawiciele lokalnych władz samorządowych (w szczególności Strumień i Skoczów, Brenna), którzy na przełomie 2007/2008 r. zorganizowali pierwsze spotkania informacyjne dla przedstawicieli społeczności lokalnych, poświęcone utworzeniu partnerstwa na obszarze gmin wiejskich powiatu cieszyńskiego. Na spotkaniach tych prezentowano liczne przykłady inicjatyw partnerskich, podejmowanych zarówno w ramach Inicjatywy Wspólnotowej LEADER+ oraz Programu Pilotażowego LEADER+, jak i w ramach innych programów partnerskich polskich i zagranicznych, takich jak: EQUAL, regionalnych programach odnowy wsi czy Grupach Partnerskich na rzecz Zrównoważonego Rozwoju.

Po rozważeniu alternatywnych wariantów potencjalnego kształtu LGD na kilku wewnętrznych spotkaniach w styczniu 2008 poprzez podpisanie listu intencyjnego ostatecznie zdecydowano o podjęciu próby utworzenia partnerstwa na obszarze 8 gmin: Brenna, Chybie, Dębowiec, Golezów, Hażlach, Skoczów, Strumień i Zebrzydowice. W skład LGD nie weszły 4 gminy powiatu: Istebna, Ustroń, Wisła oraz Cieszyn.

Mając świadomość konieczności poniesienia pewnych nakładów organizacyjnych i finansowych związanych ze wsparciem tworzenia partnerstwa oraz wypracowaniem lokalnej strategii rozwoju Burmistrzowie i Wójtowie zainteresowanych gmin w połowie marca 2008 r. podpisali stosowne **porozumienie, na mocy którego wszystkie gminy w sposób solidarny zadeklarowały wsparcie dla tego przedsięwzięcia**, tworząc tym samym warunki dla rozwoju dialogu z sektorem społecznym oraz biznesowym. Koordynatorem całego przedsięwzięcia została wybrana największa w tym gronie, centralnie położona gmina Skoczów.

Po pierwszych spotkaniach informacyjnych wyłoniła się kilkudziesięcioosobowa grupa osób, reprezentujących różne środowiska społeczno-gospodarcze, zainteresowanych udziałem w dalszych pracach na rzecz powołania LGD. Osoby te wzięły udział w **szkoleniu nt. zasad budowania partnerstwa w formie LGD oraz metodologii opracowywania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2009-2015**, na którym zaprezentowano główne wymogi i założenia dla nowo powstających lokalnych grup działania, aspirujących do realizacji lokalnych strategii rozwoju w ramach osi LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

W procesie budowania partnerstwa 8 gmin Ziemi Cieszyńskiej przyjęto równoległą realizację dwóch głównych torów działań, tj. opracowywania lokalnej strategii rozwoju i tworzenia partnerstwa w formie stowarzyszenia na mocy przepisów ustawy prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W kwietniu 2008 r. rozpoczęto realizację **serii 4 warsztatów strategicznych**, poświęconych wypracowaniu głównych elementów Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Cieszyńska Kraina”. W projekcie przyjęto **uspołeczniony proces prac nad strategią**, polegający na szerokim i czynnym udziale przedstawicieli społeczności lokalnej oraz partnersko-ekspertycki model współpracy, w którym zaproszeni do współpracy eksperci pełnili jedynie rolę partnerów i moderatorów wybranych działań, czuwając nad prawidłowym wypełnieniem wymogów stawianych polskim LGD, mającym zamiar ubiegać się o środki finansowe w ramach PROW 2007-2013.

Oprócz tematów merytorycznych związanych z zakresem przyszłej LSR **na warsztatach poruszano kwestie dotyczące kształtu tworzonej LGD** (organy, skład, reprezentatywność sektorowa i obszarowa) **i zasad jej funkcjonowania** (procedury przyznawania wsparcia, lokalne kryteria wyboru). Miało to na celu ustalenie i przedyskutowanie jak największej liczby istotnych elementów, w szerszym gronie osób, jeszcze przed rozpoczęciem rejestracji LGD jako stowarzyszenia. Biorąc pod uwagę te ustalenia oraz wybrane dobre praktyki z innych regionów kraju **opracowano pierwszy projekt statutu LGD, który poddano społecznej konsultacji**, rozsyłając go do zainteresowanych osób oraz umieszczając na stronach internetowych urzędów gmin.

W dniu 3 czerwca 2008 r. w Zebrzydowicach odbyło się **Zebranie Założycielskie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”**, w którym wzięło udział 41 osób fizycznych i prawnych, reprezentujących partnerów społecznych, gospodarczych i publicznych działających na terenie 8 partnerskich gmin. Wyłoniono pierwsze Władze Stowarzyszenia (Zarząd i Komisję Rewizyjną) i wszczęto procedurę rejestracyjną, która zakończyła się w dniu 22 lipca 2008 r. wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

W kolejnych miesiącach członkowie partnerstwa – w coraz większej liczbie - spotykali się przy okazji dalszych prac nad strategią i przygotowywaniu pozostałej dokumentacji, niezbędnej do ubiegania się o udział w programie LEADER w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Był to okres organizacji siedziby Biura LGD oraz podejmowania wielu trudnych decyzji co do zakresu i ostatecznych kierunków rozwoju partnerstwa w ramach PROW 2007-2013.

Proces budowania partnerstwa ciągle trwa, a LGD „Cieszyńska Kraina” zaprasza wszystkich zainteresowanych mieszkańców oraz podmioty i instytucje społeczne i gospodarcze do współpracy na rzecz rozwoju „Cieszyńskiej Krainy”.

Charakterystyka członków LGD i sposób rozszerzania/zmiany składu LGD

Zgodnie z § 11 Statutu Stowarzyszenia LGD „Cieszyńska Kraina” członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia może być osoba fizyczna lub osoba prawna. Osoba fizyczna musi posiadać pełną zdolność do czynności prawnych i nie być pozbawiona praw publicznych. Osoba prawna działa w Stowarzyszeniu przez swojego przedstawiciela, którym nie może być osoba fizyczna będąca członkiem Stowarzyszenia. Z kolei członkiem wspierającym Stowarzyszenie mogą zostać osoby fizyczne, osoby prawne po złożeniu wniosku do Zarządu Stowarzyszenia i pisemnym ustaleniu z Zarządem zasad i zakresu wspierania Stowarzyszenia.

W skład członków założycieli Stowarzyszenia LGD „Cieszyńska Kraina” weszły następujące osoby fizyczne i prawne, zamieszkujące lub prowadzące swoją działalność na obszarze LGD:

Tabela 1 Członkowie założyciele – osoby fizyczne

Lp.	Nazwisko i imię	Miejscowość	Gmina	Sektor	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze LGD pierwszej kadencji
1.	Jankowska (Białek) Monika	Skoczów	Skoczów	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
2.	Cieślak Kazimierz (wygaśnięcie mandatu 06.03.2015)	Brenna	Brenna	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek Zarządu
3.	Fajkier Magdalena (rezygnacja 03.12.2008)	Drogomyśl	Strumień	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
4.	Gołyszny Małgorzata	Pruchna	Strumień	Społeczny	Społeczna	Członek Rady
5.	Heller Władysław	Brenna	Brenna	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
6.	Holeksa Franciszek (wygaśnięcie mandatu 28.06.2012)	Bładnice Dolne	Skoczów	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
7.	Holeksa Rudolf	Brenna	Brenna	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
8.	Kania Henryk	Pogwizdów	Hażlach	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek LGD
9.	Kukuczka Grzegorz	Zebrzydowice	Zebrzydowice	Społeczny	Społeczna	Członek wspierający LGD
10.	Lipowczan Karol	Goleszów	Goleszów	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek LGD
11.	Guz Małgorzata (rezygnacja 01.10.2010) Przemysław Hermina	Markłowice Górne	Zebrzydowice	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
12.	(wygaśnięcie mandatu 27.2.2014)	Zarzecze	Chybie	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
13.	Romańska Halina	Harbutowice	Skoczów	Społeczny	Społeczna	Członek Komisji Rewizyjnej
14.	Rucki Piotr	Pogórze	Skoczów	Społeczny	Społeczna	Wiceprezes Zarządu

15.	Sikorski Grzegorz (rezygnacja 06.3.2015)	Hażlach	Hażlach	Społeczny	Społeczna	Wiceprezes Zarządu
16.	Skowron Cecylia	Zbytków	Strumień	Społeczny	Społeczna	Skarbnik Zarządu
17.	Słowik Urszula	Drogomyśl	Strumień	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
18.	Spandel Stanisław	Kończyce Małe	Zebrzydowice	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek Rady
19.	Strządała Jacek	Mnich	Chybie	Gospodarczy	Gospodarcza	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
20.	Strządała Radosław	Chybie	Chybie	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek Rady
21.	Szalbot Jerzy	Bažanowice	Goleszów	Społeczny	Społeczna	Prezes Zarządu
22.	Szopa Anna	Zebrzydowice	Zebrzydowice	Gospodarczy	Gospodarcza	Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej
23.	Żydek Bogusław (rezygnacja 03.12.2008)	Chybie	Chybie	Społeczny	Społeczna	Członek LGD

Źródło: Lista obecności Zebrania Założycielskiego Stowarzyszenia LGD, 03.06.08

Tabela 2 Członkowie założyciele – osoby prawne

Lp.	Nazwa	Siedziba	Osoba reprezentująca na Zebraniu Założycielskim	Sektor	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze LGD pierwszej kadencji
1.	Gmina Brenna	Brenna	Iwona Szarek	Publiczny	Publiczna	Wiceprzewodniczący Rady
2.	Gmina Chybie	Chybie	Andrzej Bura	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
3.	Gmina Dębowiec	Dębowiec	Artur Kulesza	Publiczny	Publiczna	Członek LGD
4.	Gmina Goleszów	Goleszów	Zbigniew Waclawik	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
5.	Gmina Hażlach	Hażlach	Karol Folwarczny	Publiczny	Publiczna	Członek LGD
6.	Gmina Skoczów	Skoczów	Janina Żagan	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
7.	Gmina Strumień	Strumień	Anna Grygierek	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
8.	Gmina Zebrzydowice	Zebrzydowice	Andrzej Kondziolka	Publiczny	Publiczna	Przewodniczący Rady
9.	Ludowy Klub Sportowy „Błyskawica”	Kończyce Wielkie	Józef Piekar	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
10.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kończycach Wielkich	Kończyce Wielkie	Krzysztof Czakon	Społeczny	Społeczna	Członek Rady
11.	Polski Klub Ekologiczny Koło w Skoczowie	Skoczów	Włodzimierz Chmielewski	Społeczny	Społeczna	Członek Rady

	Robotniczy Klub Sportowy					
12.	Cukrownik Chybie (rezygnacja 05.02.2009)	Chybie	Hieronim Pisarek	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
13.	Stowarzyszenie Organizacji Społecznych „Inicjatywa” w Ogrodzonej	Ogrodzona- Dębowiec	Mirosław Gajdacz	Społeczny	Społeczna	Członek Rady
14.	Stowarzyszenie Panorama Sztuki Chrześcijan „Musica Sacra”	Skoczów	Anna Stefaniak- Bacza	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
15.	Stowarzyszenie Rozwoju „Integracja”	Brenna	Augustyn Holeksa	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
16.	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Brenna	Brenna	Piotr Boida	Społeczny	Społeczna	Członek Rady
17.	Towarzystwo Miłośników Brennej i Górek „Jodła”	Brenna	Krystyna Żyłka	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
18.	Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego Grodziec Śląski Sp. z o.o.	Grodziec Śląski	Witold Dzierżawski	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek Rady

Źródło: Lista obecności Zebrania Założycielskiego Stowarzyszenia LGD, 03.06.08

Tabela 3 Aktualny skład Lokalnej Grupy Działania „Cieszyńska Kraina”

Osoby fizyczne						
Lp.	Nazwisko i imię	Miejscowość	Gmina	Sektor	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze LGD pierwszej kadencji
1.	Jankowska (Białek) Monika	Skoczów	Skoczów	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
2.	Gołyszny Małgorzata	Pruchna	Strumień	Społeczny	Społeczna	Członek Rady
3.	Heller Władysław	Brenna	Brenna	Społeczny	Społeczna	Członek Rady
4.	Holeksa Krzysztof	Górki Wielki	Brenna	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek LGD
5.	Holeksa Rudolf	Brenna	Brenna	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
6.	Kania Henryk	Pogwizdów	Hażlach	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek LGD
7.	Kukuczka Grzegorz	Zebrzydowice	Zebrzydowice	Społeczny	Społeczna	Członek wspierający LGD
8.	Lipowczan Karol	Goleszów	Goleszów	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek LGD
9.	Marchlewicz Rafał	Brenna	Brenna	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek LGD
10.	Romańska Halina	Harbutowice	Skoczów	Społeczny	Społeczna	Członek Komisji Rewizyjnej
11.	Rucki Piotr	Pogórze	Skoczów	Społeczny	Społeczna	Wiceprezes Zarządu
12.	Skowron Cecylia	Zbytków	Strumień	Społeczny	Społeczna	Skarbnik Zarządu

13.	Slowik Urszula	Drogomyśl	Strumień	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
14.	Spandel Stanisław	Kończyce Małe	Zebrzydowice	Społeczny	Społeczna	Członek Rady
15.	Strządała Jacek	Mnich	Chybie	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek LGD
16.	Strządała Radosław	Chybie	Chybie	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek Rady
17.	Szalbot Jerzy	Bažanowice	Goleszów	Społeczny	Społeczna	Prezes Zarządu
18.	Szarek Iwona	Brenna	Brenna	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
19.	Szopa Anna	Zebrzydowice	Zebrzydowice	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek LGD
20.	Tatka Wojciech	Skoczów	Skoczów	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
21.	Zbigniew Waclawik	Goleszów	Goleszów	Społeczny	Społeczna	Wiceprzewodniczący Rady
22.	Wardas Mirosław	Chybie	Chybie	Społeczny	Społeczna	Członek Zarządu

Osoby prawne

Lp.	Nazwa	Siedziba	Osoba reprezentująca	Sektor	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze LGD pierwszej kadencji
1.	Bank Spółdzielczy w Cieszynie oddział Hażlach	Hażlach	Emilia Kubala-Grossy	Gospodarczy	Gospodarcza	Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej
2.	Gmina Brenna	Brenna	Jerzy Pilch	Publiczny	Publiczna	Wiceprzewodniczący Rady
3.	Gmina Chybie	Chybie	Janusz Żydek	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
4.	Gmina Dębowiec	Dębowiec	Tomasz Branny	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
5.	Gmina Goleszów	Goleszów	Krzysztof Glajcar	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
6.	Gmina Hażlach	Hażlach	Grzegorz Sikorski	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
7.	Gmina Skoczów	Skoczów	Mirosław Sitko	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
8.	Gmina Strumień	Strumień	Anna Grygierek	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
9.	Gmina Zebrzydowice	Zebrzydowice	Andrzej Kondziołka	Publiczny	Publiczna	Członek Rady
10.	Ludowy Klub Sportowy „Błyskawica”	Kończyce Wielkie	Józef Piekar	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
11.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kończycach Wielkich	Kończyce Wielkie	Krzysztof Czakon	Społeczny	Społeczna	Członek Rady
12.	Polski Klub Ekologiczny Koło w Skoczowie	Skoczów	Włodzimierz Chmielewski	Społeczny	Społeczna	Przewodniczący Rady
13.	Rolniczy Kombinat Spółdzielczy	Goleszów	Jerzy Szarzec	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek LGD
14.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Żabi Kraj”	Skoczów	Krzysztof Szymura	Społeczny	Społeczna	Członek LGD

15.	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Rudnik	Rudnik	Sylwia Grzebień	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
16.	Stowarzyszenie Organizacji Społecznych „Inicjatywa” w Ogrodzonej	Ogrodzona-Dębowiec	Mirosław Gajdacz	Społeczny	Społeczna	Członek Rady
17.	Stowarzyszenie Panorama Sztuki Chrześcijan „Musica Sacra”	Skoczów	Witold Dzierżawski	Społeczny	Społeczna	Członek Rady
18.	Stowarzyszenie Rozwoju „Integracja”	Brenna	Augustyn Holeksa	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
19.	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Brenna	Brenna	Kazimierz Grycz	Społeczny	Społeczna	Członek LGD
20.	Towarzystwo Miłośników Brennej i Górek „Jodła”	Brenna	Krystyna Żyłka	Społeczny	Społeczna	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
21.	Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego Grodziec Śląski Sp. z o.o.	Grodziec Śląski	Lech Szarowski	Gospodarczy	Gospodarcza	Członek LGD

Tabela 4 **Reprezentatywność poszczególnych sektorów w składzie LGD**

L.p.	Sektor	Liczba członków LGD	% skład LGD
1.	Sektor publiczny	8	18,6
2.	Sektor społeczny	25	58,1
3.	Sektor gospodarczy	10	23,3
	ŁĄCZNIE	43	100

Zasady i sposób rozszerzenia składu LGD zostały uregulowane w Statucie w § 12, wg. którego nowych członków Stowarzyszenia przyjmuje na podstawie pisemnych deklaracji Zarząd LGD w drodze uchwały, podjętej zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków Zarządu.

Struktura Rady - organu decyzyjnego LGD, do którego wyłącznej kompetencji należy wybór operacji

Struktura Rady LGD jako organu podejmującego decyzje co do wyboru projektów w ramach wdrażania LSR odzwierciedla powszechnie obowiązujące wymogi dla tego typu organów, w tym szczególnie wymogi trójsektorowości oraz parytetu co najmniej 50% głosów decyzyjnych należących do przedstawicieli sektorów społecznego i gospodarczego. Liczebność organu Rady LGD - 17 osób została ustalona na podstawie publicznej debaty, a następnie wpisana do Statutu Stowarzyszenia w § 28. Tak przyjęta liczebność Rady oznacza, że osoby reprezentujące sektor publiczny - w tym przypadku przedstawiciele gmin - zajmują 8 miejsc, a pozostali reprezentanci sektora społecznego i gospodarczego - miejsc 9.

Członkowie Rady nie mogą pozostawać z członkami Zarządu, oraz członkami Komisji Rewizyjnej w związku małżeńskim, ani też w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia. W skład Rady nie mogą wchodzić osoby skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione umyślnie.

Statut Stowarzyszenia w § 28 określa dodatkowe warunki jakie powinny spełniać osoby kandydujące na członków Rady. Do najważniejszych z nich należą:

- wykształcenie wyższe lub średnie,
- ukończone szkolenia lub kursy z zakresu rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i podejścia Leader,
- uczestnictwo w realizacji projektów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich,
- zameldowanie na pobyt stały na obszarze objętym LSR przez okres co najmniej 5 lat przed ich powołaniem.

Skład Rady na 2-letnią kadencję wybierany jest przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia bezwzględną większością głosów (§ 22 ust. 2), przy obecności co najmniej połowy członków Walnego Zebrania. Mandat członka Rady wygasa z chwilą odbycia pierwszego Walnego Zebrania Członków, odbywającego się po roku kalendarzowym, w którym upływa okres kadencji.

Zmiana składu Rady może nastąpić również przed upływem kadencji z powodu: skreślenia członka Rady z listy członków Stowarzyszenia, jego pisemnej rezygnacji, śmierci lub odwołania przez Walne Zebranie Członków. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka Rady przed upływem kadencji, Walne Zebranie Członków dokonuje uzupełnienia składu organu na okres do upływu kadencji.

Do najważniejszych **kompetencji Rady**, zgodnie z § 29 statutu Stowarzyszenia należy wybór operacji (projektów), które mają być realizowane w ramach wdrażanej przez Stowarzyszenie Lokalnej Strategii Rozwoju. Ponadto do kompetencji Rady należy uchwalanie regulaminu Rady oraz wnioskowanie do Walnego Zebrania o zmianę lokalnych kryteriów wyboru operacji (projektów), stosowanych w procedurze oceny operacji.

Rada ze swojego grona wybiera Przewodniczącego, dwóch Wiceprzewodniczących i Sekretarza.

Poniżej w tabeli zaprezentowano pierwszy skład Rady LGD, wyłoniony w dniu 25.08.2008 w Łączce (Gmina Dębowiec) podczas Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia:

Tabela 5 **Pierwszy skład Rady LGD „Cieszyńska Kraina”(2008-2011)**

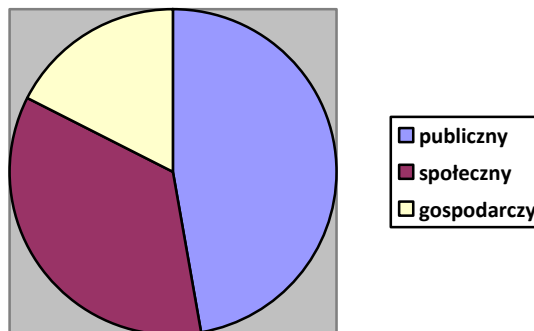
Lp.	Nazwisko i imię członka Rady	Gmina	Reprezentowany sektor
1	Szarek Iwona	Brenna	Publiczny
2	Bura Andrzej	Chybie	Publiczny
3	Branny Tomasz	Dębowiec	Publiczny
4	Wacławik Zbigniew	Goleszów	Publiczny
5	Pelczar Stanisława	Hażlach	Publiczny
6	Żagan Janina	Skoczów	Publiczny
7	Grygierek Anna	Strumień	Publiczny
8	Kondziolka Andrzej	Zebrzydowice	Publiczny
9	Boida Piotr	Brenna	Społeczny
10	Gajdacz Mirosław	Dębowiec	Społeczny
11	Czakon Krzysztof	Hażlach	Społeczny
12	Chmielewski Włodzimierz	Skoczów	Społeczny
13	Gołyszny Małgorzata	Strumień	Społeczny
14	Dzierżawski Witold	Skoczów	Społeczny (od 28.12.2008r.)
15	Strządała Radosław	Chybie	Gospodarczy
16	Szarzec Jerzy	Goleszów	Gospodarczy
17	Spandel Stanisław	Zebrzydowice	Gospodarczy

Źródło: Uchwała Walnego Zebrania nr 1 z dnia 25 sierpnia 2008r.

Struktura pierwszego składu organu decyzyjnego - Rady LGD „Cieszyńska Kraina” w odniesieniu do przedstawionych wyżej wymagań przedstawia się następująco:

Udział poszczególnych sektorów w Radzie

%	
sektor publiczny	47,1
sektor społeczny	35,3
sektor gospodarczy	17,6
SUMA	100,0

Wykształcenie członków Rady	
wykształcenie wyższe	70,6
wykształcenie średnie	23,5
wykształcenie zawodowe	5,9
SUMA	100,0
Udział w realizacji projektów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	
Spełniający wymaganie	76,5
Niespełniający wymagania	23,5
SUMA	100,0
Zameldowanie na pobyt stały na obszarze objętym LSR przez okres co najmniej 5 lat przed powołaniem do Rady	
Spełniający wymaganie	94,1
Niespełniający wymagania	5,9
SUMA	100,0
Ukończone szkolenia lub kursy z zakresu rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i podejścia Leader	
Spełniający wymaganie	94,1
Niespełniający wymagania	5,9
SUMA	100,0

Zasady funkcjonowania Rady określa regulamin (załącznik nr 2 do LSR).

Tabela 5.1 **Drugi skład Rady LGD „Cieszyńska Kraina”(2011-2013)**
Trzeci skład Rady LGD „Cieszyńska Kraina”(2014-2016)

Lp.	Nazwisko i imię członka Rady	Gmina	Reprezentowany sektor
1	Pilch Jerzy (od 23.03.2015) Szarek Iwona (do 23.03.2015)	Brenna	Publiczny
2	Janusz Żydek (od 23.03.2015) Bura Andrzej (do 23.03.2015)	Chybie	Publiczny
3	Branny Tomasz	Dębowiec	Publiczny
4	Głajcar Krzysztof (od 23.03.2015) Jaszowski Tomasz (do 23.03.2015)	Goleszów	Publiczny
5	Sikorski Grzegorz (od 23.03.2015) Folwarczny Karol (do 23.03.2015)	Hażlach	Publiczny
6	Sitko Mirosław (od 23.03.2015) Żagan Janina (do 23.03.2015)	Skoczów	Publiczny
7	Grygierek Anna	Strumień	Publiczny
8	Kondziołka Andrzej	Zebrzydowice	Publiczny
9	Heller Władysław (od 15.02.2012) Boida Piotr (do 15.02.2012)	Brenna	Społeczny
10	Gajdacz Mirosław	Dębowiec	Społeczny
11	Czakon Krzysztof	Hażlach	Społeczny
12	Chmielewski Włodzimierz	Skoczów	Społeczny
13	Gołyszny Małgorzata	Strumień	Społeczny
14	Dzierżawski Witold	Skoczów	Społeczny
15	Wacławik Zbigniew	Goleszów	Społeczny
16	Spandel Stanisław	Zebrzydowice	Społeczny

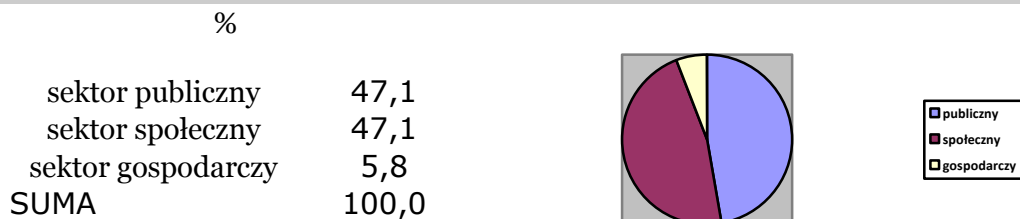
Źródło: Uchwała Walnego Zebrania nr 6/2011 z dnia 03 lutego 2011r oraz Uchwała nr 6/2013 z dnia 20 września 2013r.

Uchwała Walnego Zebrania nr 6/2014 z dnia 14 marca 2014 r.

Uchwała Walnego Zebrania nr 6/2015 z dnia 23 marca 2015 r.

Struktura drugiego składu organu decyzyjnego - Rady LGD „Cieszyńska Kraina” w odniesieniu do przedstawionych wyżej wymagań przedstawia się następująco:

Udział poszczególnych sektorów w Radzie

Wykształcenie członków Rady

wykształcenie wyższe	70,6
wykształcenie średnie	23,5
wykształcenie zawodowe	5,9
SUMA	100,0

Udział w realizacji projektów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

Spełniający wymagania	82,4
Niespełniający wymagania	17,6
SUMA	100,0

Zameldowanie na pobyt stały na obszarze objętym LSR przez okres co najmniej 3 lat przed powołaniem do Rady

Spełniający wymagania	94,1
Niespełniający wymagania	5,9
SUMA	100,0

Ukończone szkolenia lub kursy z zakresu rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i podejścia Leader

Spełniający wymagania	82,4
Niespełniający wymagania	17,6
SUMA	100,0

Zasady i procedury funkcjonowania LGD

PODZIAŁ KOMPETENCJI

Podział kompetencji pomiędzy poszczególnymi organami Stowarzyszenia LGD „Cieszyńska Kraina” zapewnia rozdział funkcji decyzyjnej - którą sprawuje Rada oraz Walne Zebranie Członków - od zarządczej - przypisanej Zarządowi LGD. Najważniejsze z punktu widzenia LGD decyzje, tj. wybór operacji objętych dofinansowaniem w ramach wdrażania LSR zgodnie ze Statutem LGD są wyłączną kompetencją Rady, a inne istotne decyzje, takie jak: uchwalanie głównych kierunków i programu działania Stowarzyszenia, uchwalanie LSR, wybór i odwoływanie członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady, uchwalania lokalnych kryteriów wyboru operacji, rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań finansowych, sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, uchwalanie zmian Statutu oraz wiele innych kompetencji zgodnie z § 22 Statutu podejmuje Walne Zebranie Członków.

Zarządowi LGD powierzono funkcje typowo zarządcze, takie jak: kierowanie całokształtem działalności Stowarzyszenia, reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz i działanie w jego imieniu, koordynowanie realizacji LSR, czy opracowywanie wniosków o dofinansowanie oraz innych dokumentów w celu pozyskiwania środków na realizację celów Stowarzyszenia z innych programów pomocowych.

Dodatkowo § 17 ust. 2 statutu Stowarzyszenia jasno stanowi, iż nie można łączyć członkostwa w Zarządzie, Komisji Rewizyjnej lub Radzie.

Szczegółowe zasady funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania „Cieszyńska Kraina” regulują regulaminy odpowiednio: Walnego Zebrania, Rady, Zarządu oraz Biura LGD.

BIURO LGD

Bieżącą obsługę działalności Stowarzyszenia prowadzi Biuro LGD, zatrudniające wykwalifikowany głównie pod kątem zarządzania projektami personel. Pracownicy Biura LGD rekrutowani są według obowiązującej w Biurze LGD „Cieszyńska Kraina” procedury naboru pracowników (Załącznik nr 15) oraz regulaminu naboru (Załącznik nr 5). Określone są również **wymagania konieczne i pożądane** w odniesieniu do kandydatów do pracy w LGD, pozwalające na zatrudnienie osób gwarantujących profesjonalną obsługę organów LGD i jej beneficjentów.

Tabela 6 Macierz stanowisk, wymagań i odpowiedzialności w Biurze LGD

Dyrektor Biura	Księgowa	Specjalista ds. projektów
Wymagania konieczne:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. wykształcenie wyższe 2. min. 2-letnie doświadczenie w realizacji i rozliczaniu projektów współfinansowanych ze środków UE 3. min. komunikatywna znajomość j. angielskiego lub niemieckiego lub francuskiego 4. zdolność do czynności prawnych 5. niekaralność za przestępstwa popełnione umyślnie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. wykształcenie wyższe 2. aktualne kwalifikacje do samodzielnego prowadzenia księgowości 3. doświadczenie w prowadzeniu pełnej księgowości organizacji pozarządowych 4. zdolność do czynności prawnych 5. niekaralność za przestępstwa popełnione umyślnie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. wykształcenie min. wyższe 2. doświadczenie w realizacji i rozliczaniu projektów współfinansowanych ze środków UE 3. zdolność do czynności prawnych 4. niekaralność za przestępstwa popełnione umyślnie
Wymagania pożądane:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. wykształcenie wyższe ekonomiczne, prawnicze lub administracyjne 2. min. 2-letnie doświadczenie na stanowisku kierowniczym 3. miejsce zamieszkania, pracy, działalności na obszarze LGD 4. dyspozycyjność 5. dobra organizacja czasu pracy i samodzielność w podejmowaniu decyzji 6. dobra znajomość obsługi komputera 	<ol style="list-style-type: none"> 1. doświadczenie w księgowaniu środków pochodzących z dotacji ze środków UE 2. dobra znajomość obsługi komputera 	<ol style="list-style-type: none"> 1. komunikatywna znajomość j. angielskiego, niemieckiego lub francuskiego 2. dyspozycyjność 3. dobra znajomość obsługi komputera
Opis stanowiska:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. kierowanie działalnością Biura LGD. 2. reprezentowanie Biura LGD. 3. wykonywanie zadań powierzanych przez Zarząd, Radę i Walne Zebranie Członków 	<ol style="list-style-type: none"> 1. prowadzenie pełnej księgowości i kadr. 2. terminowe prowadzenie sprawozdawczości stowarzyszenia. 3. prowadzenie rozliczeń finansowych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. obsługa beneficjentów, w tym pomoc w przygotowywaniu dokumentacji wniosków projektowych. 2. śledzenie zmian prawnych z zakresu pozyskiwania środków z PROW oraz EFRROW.
Zakres i podział obowiązków		
<ol style="list-style-type: none"> 1. kierowanie działalnością Biura LGD. 2. wykonywanie zadań powierzanych przez Zarząd, Radę i Walne Zebranie Członków. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. prowadzenie pełnej księgowości i kadr. 2. terminowe dokonywanie sprawozdawczości. 3. wykonywanie innych poleceń Dyrektora Biura. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. obsługa beneficjentów, w tym pomoc w przygotowywaniu dokumentacji wniosków projektowych 2. wykonuje swą pracę w oparciu o statut Stowarzyszenia, uchwały Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia, uchwały Zarządu Stowarzyszenia oraz regulamin Biura. 3. wykonywanie innych poleceń Dyrektora Biura
Zakres odpowiedzialności		
<ol style="list-style-type: none"> 1. przyjmuje na siebie pełną odpowiedzialność w zakresie podejmowanych przez siebie decyzji dotyczących funkcjonowania LGD. 2. odpowiedzialność za pracę Biura LGD. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. przyjmuje na siebie pełną odpowiedzialność w zakresie prowadzonej księgowości. 2. jest odpowiedzialny za prawidłowe i bieżące prowadzenie księgowości 3. jest odpowiedzialny za sprawozdawczość finansową, terminowe dokonywanie rozliczeń finansowych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, i należyłą realizacją powierzonych mu zadań wynikających z zakresu obowiązków. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. przyjmuje na siebie odpowiedzialność w zakresie podejmowanych przez siebie decyzji dotyczących obsługi beneficjentów i przygotowywanych projektów o dofinansowanie.

Warunki funkcjonowania Biura LGD

Siedziba Biura LGD „Cieszyńska Kraina” jest zlokalizowana w Skoczowie przy ul. Mickiewicza 9. Jest to miejsce zapewniające dogodny dojazd z całego obszaru działania LGD zarówno prywatnymi, jak i publicznymi środkami transportu. Warunki techniczne i lokalowe Biura LGD, będą pozwalały na efektywne i sprawne wykonywanie zadań LGD, w tym w szczególności - obsługę potencjalnych beneficjentów.

Powierzchnia Biura:75,15 m²**Liczba pomieszczeń:**3, 30,44 m², 33,21 m² oraz 11,50 m²**Liczba stanowisk pracy:**

3/4 stanowiska.

Wydzielone miejsce na archiwum

Opis: w najmniejszym pomieszczeniu gdzie nie będą znajdowały się stanowiska pracy zostanie wydzielone miejsce na archiwum.

Możliwość obsługi potencjalnych beneficjentów

Opis: w największym pomieszczeniu zostanie zlokalizowane biuro, w którym obsługiwani będą potencjalni beneficjenci.

Dostęp do Internetu:

Tak.

Dostępny sprzęt biurowy:

Biuro wyposażone jest w 5 komputerów, 3 drukarki, i ksero oraz telefon z faksem.

Dodatkowe informacje:

Biuro jest ogrzewane posiada instalacje C.O. i wodno kanalizacyjną oraz dostęp do sanitariatów.

Dokładne dane teleadresowe:

Biuro Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”

Tel/fax.033 487-49-42

ul. Mickiewicza 9

43-430 Skoczów

e-mail: biuro@cieszynskakraina.pl

Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego – pierwszej kadencji 2008-2011r.

W składzie Rady LGD „Cieszyńska Kraina” znajdują się osoby posiadające różnorodne kwalifikacje przydatne do dokonywania oceny i wyboru operacji. Członkowie Rady uczestniczyli w serii szkoleń dotyczących podejścia Leader oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Niemal połowa składu Rady to wójtowie lub burmistrzowie, którzy posiadają niemałą wiedzę i doświadczenie nie tylko dotyczące obszarów wiejskich, ale także innych projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Członkami rady są także osoby reprezentujące sektory społeczny i gospodarczy, które również mogą się poszczycić dużą wiedzą i doświadczeniem w realizacji projektów współfinansowanych z UE. Przykładowe zrealizowane projekty: (PRZYKŁADY PROJEKTÓW/PROGRAMÓW).

- Dwa projekty dotyczące odnowy wsi pod nazwą „Wniosek wraz z Zintegrowaną Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich”, „ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Brenna na lata 2007-2013”.
- Projekty dotyczące rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej zrealizowany przez Gminę Zebrzydowice, pod nazwą „Rozbudowa publicznej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej poprzez zagospodarowanie otoczenia obiektów kultury i dziedzictwa narodowego tj. Kompleksu Zamkowego w Kończycach Małych i Zespołu Pałacowego w Zebrzydowicach”, „Aktywnie w stronę turystyki – promocja sobotnio-niedzielnej w gminie Zebrzydowice”. Powstał także plac zabaw w Ochabach-gmina Skoczów oraz plac zabaw w Drogomyślu i Bąkowie – gmina Strumień. Projekt pod nazwą „Przebudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie na Centrum Kulturalno – Etnograficzne” oraz projekt „Goleszów Wędrynia razem poprzez sport”- Aktywizacja partnerskiej współpracy gminnej, zrealizowane przez gminę Goleszów.
- Projekty dotyczące gospodarki ściekowej, zrealizowane przez Gminę Zebrzydowice, pod nazwą „Rozbudowa sieci wodociągowej w sołectwie: Zebrzydowice, Markłowice Górne, Kończyce Małe”, „Budowa sanitariów i zadaszeń tarasu w Domu Ludowym w Kaczycach”, „Budowa kanalizacji sanitarnej w Kaczycach- etap IIIc” oraz projekt pod nazwą „Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi Brenna Leśnica” zrealizowany przez gminę Brenna.

Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego – drugiej kadencji 2011-2013r.

W składzie Rady LGD „Cieszyńska Kraina” znajdują się osoby posiadające różnorodne kwalifikacje przydatne do dokonywania oceny i wyboru operacji. Członkowie Rady uczestniczyli w serii szkoleń dotyczących podejścia Leader oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Niemal połowa składu Rady to wójtowie lub burmistrzowie, którzy posiadają niemałą wiedzę i doświadczenie nie tylko dotyczące obszarów wiejskich, ale także innych projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Członkami rady są także osoby reprezentujące sektory społeczny i gospodarczy, które również mogą się poszczycić dużą wiedzą i doświadczeniem w realizacji projektów współfinansowanych z UE. Przykładowe zrealizowane projekty: (PRZYKŁADY PROJEKTÓW/PROGRAMÓW).

- Dwa projekty dotyczące odnowy wsi pod nazwą „Wniosek wraz z Zintegrowaną Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich”, „ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Brenna na lata 2007-2013”.
- Projekty dotyczące rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej zrealizowany przez Gminę Zebrzydowice, pod nazwą „Rozbudowa publicznej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej poprzez zagospodarowanie otoczenia obiektów kultury i dziedzictwa narodowego tj. Kompleksu Zamkowego w Kończycach Małych i Zespołu Pałacowego w Zebrzydowicach”, „Aktywnie w stronę turystyki – promocja sobotnio-niedzielnej w Gminie Zebrzydowice”. Powstał także plac zabaw w Ochabach-gmina Skoczów oraz plac zabaw w Drogomyślu i Bąkowie – gmina Strumień. Projekt pod nazwą „Przebudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie na Centrum Kulturalno – Etnograficzne” oraz projekt „Goleszów Wędrynia razem poprzez sport”- Aktywizacja partnerskiej współpracy gminnej, zrealizowane przez gminę Goleszów.
- Projekty dotyczące gospodarki ściekowej, zrealizowane przez Gminę Zebrzydowice, pod nazwą „Rozbudowa sieci wodociągowej w sołectwie: Zebrzydowice, Markłowice Górne, Kończyce Małe”, „Budowa sanitariów i zadaszeń tarasu w Domu Ludowym w Kaczycach”, „Budowa kanalizacji sanitarnej w Kaczycach- etap IIIc” oraz projekt pod nazwą „Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi Brenna Leśnica” zrealizowany przez gminę Brenna.

Wszyscy członkowie Rady to osoby odpowiedzialne, a co najważniejsze rozumiejące potrzeby mieszkańców i podmiotów gmin obszaru, na jakim działa partnerstwo LGD „Cieszyńska Kraina”.

Należy wspomnieć, iż w trakcie dotychczasowej działalności LGD „Cieszyńska Kraina” wszystkie gminy członkowskie złożyły wnioski z działania „Odnowa i rozwój wsi”, które są w trakcie realizacji co dodatkowo powiększa zakres wiedzy i doświadczenia jaką dysponują przedstawiciele władz lokalnych zasiadających w Radzie. Jednak działanie „Odnowa i rozwój wsi” to nie wszystko” gminy chętnie biorą udział w ogłaszanych konkursach z działania „Małe projekty” dzięki czemu mają aktualną wiedzę o procedurach aplikowania oraz weryfikacji, którą prowadzi Urząd Marszałkowski, co jeszcze lepiej przygotowuje do merytorycznej oceny wniosków składanych przez beneficjentów.

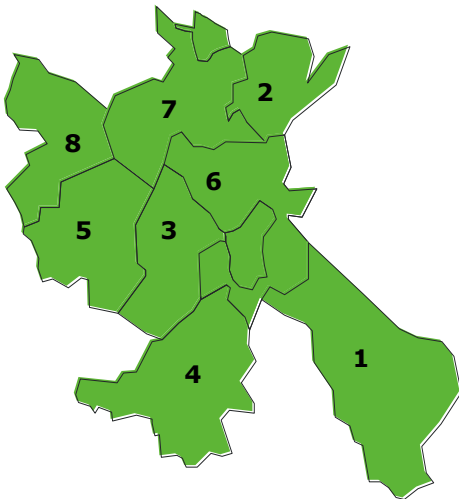
Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji – pierwszej i drugiej kadencji.

Członków LGD „Cieszyńska Kraina” cechuje duże zróżnicowanie pod względem posiadanego doświadczenia w realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Członkowie prezentują także różne sektory zrzeszone w LGD, zatem część ma większe doświadczenie w projektach dotyczących mikroprzedsiębiorstw np. projekt pod nazwą „Wzrost zdolności usługowych części gastronomicznej przedsiębiorstwa – zakup nowego wyposażenia”, inni zaś w małych projektach np. projekt pod nazwą „Daj sobie szansę”, „Witaj w klubie” czy „Możesz więcej” zrealizowane przez gminę Brenna. Zaangażowanie na rzecz polepszenia jakości życia na terenie objętym Lokalną Strategią Rozwoju jest wspólne i ogromne.

2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności.

Wykaz gmin wchodzących w skład LGD

Na obszar Lokalnej Grupy Działania „Cieszyńska Kraina” składają się następujące gminy Śląska Cieszyńskiego, przynależące administracyjnie do terytorium powiatu cieszyńskiego (w kolejności alfabetycznej):

1. Gmina Brenna
2. Gmina Chybie
3. Gmina Dębowiec
4. Gmina Goleszów
5. Gmina Hażlach
6. Gmina Skoczów
7. Gmina Strumień
8. Gmina Zebrzydowice

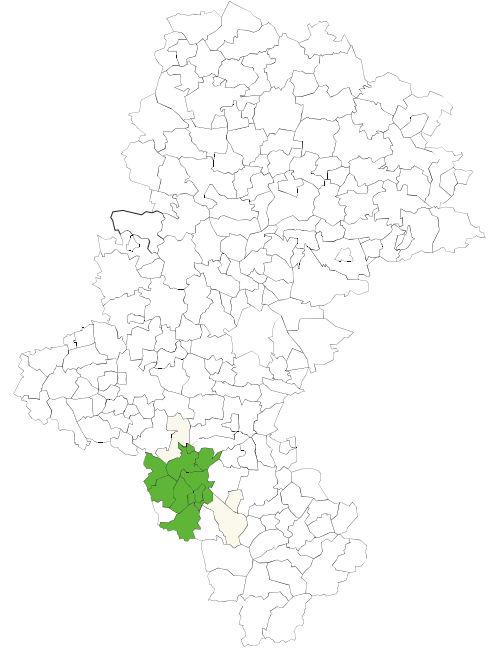

Tabela 7 Podstawowe dane gmin obszaru LGD na dzień 31.12.2006

Nazwa gminy	Typ gminy	Liczba ludności*	Powierzchnia (km ²)	Liczba sołectw
Brenna	wiejska	10 227	95	0
Chybie	wiejska	9 135	32	5
Dębowiec	wiejska	5 529	43	7
Goleszów	wiejska	12 226	66	11
Hażlach	wiejska	9 858	49	6
Skoczów	miejsko-wiejska	25 598	64	10
Strumień	miejsko-wiejska	12 092	59	5
Zebrzydowice	wiejska	12 594	41	5
RAZEM		97 259	449	49

* osoby zameldowane na pobyt stały

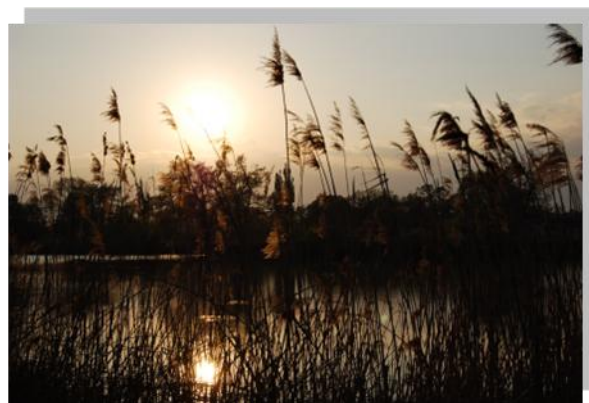
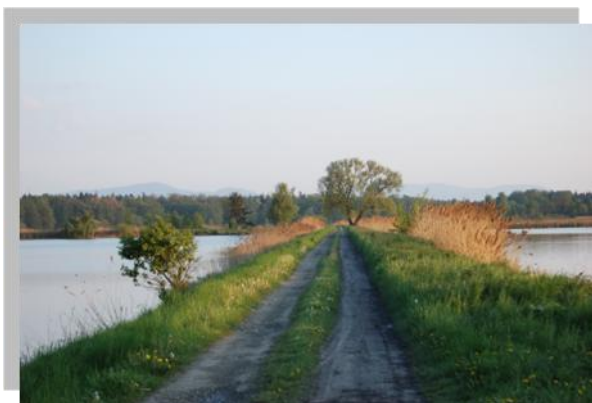
Źródło: GUS, www.stat.gov.pl, stan na 31.12.2006

Uwarunkowania przestrzenne, geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe

Polska część Śląska Cieszyńskiego, w granicach którego leży obszar LGD „Cieszyńska Kraina” leży w południowo - zachodniej części województwa śląskiego, między doliną Olzy na zachodzie, doliną Białej na wschodzie, wsią Jaworzynka na południu i Jeziorem Goczałkowickim na północy. Obejmuje więc obszar Beskidu Śląskiego, Pogórza Cieszyńskiego oraz kotlin: Ostrawskiej i Oświęcimskiej.

Obszar LGD granicami gmin: Zebrzydowice, Hażlach i Golezów graniczy od strony południowo-zachodniej z terytorium Republiki Czeskiej, od strony wschodniej z terenami powiatu bielskiego (Skoczów, Chybie), od strony północnej z powiatem pszczyńskim (Chybie, Strumień) oraz miastem na prawach powiatu – Jastrzębiem Zdrój (Zebrzydowice). Łączna powierzchnia obszaru LGD, tj. **449 km²** stanowi ok. **3,6 %** powierzchni całego województwa śląskiego. Obszar ten na koniec 2006 r. zamieszkiwany był przez ponad 97 tys. mieszkańców, czyli ok. **2,1 %** ludności województwa, a mieszkańcy części wiejskiej obszaru LGD (ok. 79 tys.) stanowili ok. 7,9 % ogółu ludności zamieszkującej obszary wiejskie w całym regionie.

Cieszyńska Kraina to **obszar o wyjątkowo bogatym i zróżnicowanym środowisku naturalnym i pięknym krajobrazie**. Fakt położenia tych ziem u podnóża Beskidu Śląskiego zapewnia różnorodne formy terenu - od płaskich przez pagórkowate i górzyste - przeplatane krajobrazami rolniczymi z niezwykłymi panoramami: z góry Chełm w Godziszowie, Budzin w Cisownicy czy Jasieniowej w Golezowie.

Wśród fauny beskidzkiej występują liczne jelenie, sarny, dziki, lisy, zające, a nawet wilki (Wilk Kotarski). Od niedawna z powodzeniem próbuje się odnowić stanowiska bobra. W czystych, górskich potokach występują pstrągi, a na wygrzanych słońcem kamieniach jaszczurki. W miejscach wilgotnych i cienistych można spotkać salamandry plamiste. Na obszarach zalewowych występują liczne siedliska ptactwa wodnego, a w miejscowości Ochaby - jedyne w Polsce stanowisko gniazdowe Ślepowrona. Dobrą harmonię człowieka z przyrodą podkreślają liczne bocianie gniazda oraz nietoperze, występujące np. w wieży kościoła w Górkach.

Na obszarze LGD występują liczne rośliny chronione, od najmniejszych, jak kwiaty, zioła i trawy począwszy, aż po potężne, majestatyczne świerki istebniańskie, które stanowią osobliwość przyrodniczą na skalę światową. Są też rzadkie jawory, cisy, buki i jodły, zabytkowe drzewa: skręcona grusza, aleje dębowe, pomniki przyrody w Drogomyślu (wiąz, lipa), aleja jesionowo-akacjowa (Bładnice) oraz 800-letnia jodła na Kotarzu. Chronioną roślinność można podziwiać m.in. w **rezerwatach przyrody**. W rezerwacie na górze Tuł w Lesznej Górnej występuje około 250 gatunków storczyków oraz lilia złotogłów, kosaciec i dęby szypułkowe. Rezerwat „Rotuz” w Chybiu obejmuje unikalną roślinność bagienną z najlepiej znaną owadożerną rosiczką. Około 40 pięknych cisów, z których największy osiąga 11 m wysokości, można zobaczyć w rezerwacie Zadni Gaj w Cisownicy. Inne obszary chronione to: rezerwat dzikiego czosnku w Wiślicy, skoczowska „Kaplicówka” oraz obszary objęte programem Natura 2000 – Ochaby oraz Zbiornik Goczałkowicki.

Tabela 8 Lasy na obszarze LGD „Cieszyńska Kraina”

Nazwa gminy	Lasy ogółem (ha)	Lesistość (%)	Powierzchnia obszarów chronionych (ha)	Pomniki przyrody
Brenna	6 321,6	66,1	6 655	50
Chybie	827,8	26,1	30,2	2
Dębowiec	546,7	12,8	0	13
Goleszów	1 179,7	17,9	280	12
Hażlach	785,1	16,1	0	6
Skoczów	838,7	13,2	59,7	15
Strumień	813,6	13,9	0	9
Zebrzydowice	860,9	20,8	0	1
RAZEM/**ŚREDNIO	12 174,1	**23	7 024,9	108

Źródło: GUS, www.stat.gov.pl, stan na 31.12.2006

Wśród pofalowanej scenerii Cieszyńskiej Krainy występują również **unikatowe zasoby wodne**: jezioro Ton w Goleszowie, Żabi Kraj – Strumień, Żabi Kraj – Chybie, źródła jodowo-bromowe (Drogomyśl, Zabłocie), źródła tufowe na Targoninach w Dziegielowie, źródło rzeki Knajka (Ogrodzona), zasoby wód termalnych, leśne źródła – Hażlach, źródła solankowe (Dębowiec) oraz źródło Borgońka (Hażlach). Przez obszar Cieszyńskiej Krainy przebiega wododział dorzecza Wisły i Olzy. Największe rzeki obszaru to: Wisła, Brennica i Knajka. Największym zbiornikiem wodnym jest przylegające do obszaru LGD Jezioro Goczałkowickie.

Klimat obszaru LGD podobnie jak i całego powiatu cieszyńskiego charakteryzuje się pewnym zróżnicowaniem, ze względu na położenie w obrębie dwóch dzielnic klimatycznych - podkarpackiej i karpackiej. Największy wpływ na kształtowanie się pogody wywierają masy powietrza znad Atlantyku, co znajduje wyraz w dominowaniu wiatrów zachodnich. Temperatura powietrza obniża się wraz ze wzrostem wysokości n.p.m. stopniowo ku południowemu wschodowi. Średnia roczna temperatura waha się od 5,4 stopnia C w partiach grzbietowych Beskidów do 8,5 stopnia C w dolinie Olzy. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, zaś najchłodniejszym styczeń. Roczna suma opadów zaliczana jest do średnio – wysokich.

Na obszarze LGD występują skupiska surowców mineralnych. Górzysty charakter południowej części regionu determinuje występowanie przede wszystkim złóż kruszyw mineralnych tj. piaskowców, wapieni i kruszyw naturalnych. Dodatkowo w zasobach regionu znajdują się złoża węgla kamiennego i gazu ziemnego. Największe znaczenie surowcowe mają tzw. piaskowce godulskie - środkowe wydobywane w dwóch kamieniołomach w Brennej. Wapienie eksploatowane są w kamieniołomie w Lesznej Górnej, jako materiał do produkcji kruszywa dla budownictwa i drogownictwa. Kruszywa naturalne pochodzenia lodowcowego eksploatowane są w Kończycach Wielkich. Jednymi z ważniejszych surowców mineralnych są gaz ziemny i węgiel kamienny. Występowanie gazu ziemnego udokumentowane jest w m.in. w gminach Dębowiec i Skoczów. Są to złoża gazu wysokometanowego - Pogórze i Dębowiec. Ponadto udokumentowano występowanie gazu ziemnego, towarzyszącego pokładom węgla kamiennego w kopalni "Morcinek". Węgiel kamienny występuje na terenie Gminy Zebrzydowice oraz Hażlach.

Na terenie LGD występują również wody zawierające cenne minerały, będące generalnie wodami typu chlorkowo-sodowego (solankami), w tym m.in. chlorkowo-sodowe jodkowo-bromkowe ze złóż w Dębowcu oraz chlorkowo – sodowo - jodkowe ze złóż w Zabłociu (Gmina Strumień), uznane przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej za wody lecznicze.

Wyżej opisane walory przyrodnicze i krajobrazowe powodują, że obszar ten jest wyjątkowy z punktu widzenia **możliwości uprawiania turystyki i wypoczynku**. Przez tereny te biegną liczne trasy rowerowe, min. Greenway, Wiślańska Trasa Rowerowa, Brenna-Skoczów, trasa Śladami Stroju Cieszyńskiego, Szlak Zamków nad Piotrówką, szlak myśliwski oraz ścieżki przyrodnicze: na Buczu – Górki Wielkie, Brenna Bukowa - Karkoszczonka, ścieżki zdrowia oraz wiele innych. Bogate tradycje turystyczne i profesjonalna kadra gwarantują niezliczone możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu.

Uwarunkowania historyczne obszaru LGD silnie związane są z historią Śląska Cieszyńskiego, który jako organizm kulturowo-społeczny i gospodarczy utrwalił się pod władzą dynastii Habsburgów po przejęciu przez nich w 1653 roku piastowskiego Księstwa Cieszyńskiego, którego historia sięga 1290 roku. Jednym z wyróżników tych ziem w stosunku do reszty Górnego Śląska była dominująca wśród ludności religia protestancka (luteranizm) oraz fakt pozostania Śląska Cieszyńskiego przy Austrii po zakończeniu wojen śląskich. W okresie rozbiorów napłynęła tu masowo ludność polska z Galicji, głównie do szybko rozwijającego się Ostrawsko-Karwińskiego Zagłębia Węglowego, które wkrótce urosło do największego tego typu obszaru w Cesarstwie Austriackim.

Po zakończeniu I wojny światowej pretensje do Śląska Cieszyńskiego zgłosiły Polska oraz Czechosłowacja. Pomimo wcześniejszych ustaleń co do podziału tego rejonu wzdłuż granic etnicznych, 23 stycznia 1919 roku wojska czechosłowackie przekroczyły linię demarkacyjną i zaatakowały nieliczne oddziały polskie. Rząd Czechosłowacji tłumaczył swoją akcję koniecznością zapobieżenia przeprowadzeniu wyborów do Sejmu na terenach, o przynależności których decyzja miała dopiero zapaść. Ofensywa zatrzymała się na linii Wisły 31 stycznia, kiedy nastąpiło zawieszenie broni po bitwie pod Skoczowem. 3 lutego 1919 r. zawarto porozumienie, na mocy którego ustalono nową linię demarkacyjną (wzdłuż linii kolei koszycko-bogumińskiej). Ostatnie walki były podjęte przez stronę czeską między 21, a 24 lutego. 25 lutego wojsko polskie wkroczyło do Cieszyna. Na początku 1920 roku miała miejsce nieudana próba przeprowadzenia plebiscytu na Śląsku Cieszyńskim. Ostatecznie decyzją Rady Ambasadorów z 28 lipca 1920 roku podzielono region (i Cieszyn) pomiędzy oba

kraje (w przybliżeniu wzdłuż rzeki Olzy). Polska otrzymała ok. 1002 km² (czyli 44%), a Czechosłowacja ok. 1280 km² (tj. 56%). Po stronie czechosłowackiej pozostała duża ilość (ok. 150 tys.) ludności polskiej, stanowiącej wtedy większość na rozległych obszarach tzw. Zaolzia.

W październiku 1938 roku wojska polskie zajęły większość terenów czechosłowackiego Śląska Cieszyńskiego (Zaolzie). W 1945 roku przywrócono granicę sprzed 1938, choć obszar ten pozostawał spornym. Dopiero w 1958 roku Polska i Czechosłowacja podpisały porozumienie zatwierdzające granicę ustaloną w 1920 r. Po podziale Czechosłowacji w 1993 roku Zaolzie znalazło się w granicach Republiki Czeskiej. 22 kwietnia 1998 powstał Euroregion Śląsk Cieszyński, jednak jego obszar nie pokrywa się z historycznymi ziemiami Śląska Cieszyńskiego, gdyż włączono do niego miasto Jastrzębie Zdrój, a część terenów należy do Euroregionu Beskidy. 21 grudnia 2007 roku, wraz z wejściem Polski, Republiki Czeskiej i Słowacji do Układu z Schengen, na granicach tych trzech państw zniesiona została kontrola graniczna.

Uwarunkowania kulturowe tego obszaru silnie związane są z folklorem cieszyńskim, pieczołowicie pielęgnowanym na przestrzeni wielu lat, na który w szczególności składają się: gwara cieszyńska, unikatowy w skali regionalnej strój cieszyński, liczne pieśni, tradycje i obrzędy, wyróżniająca kultura muzyczna, jak również wspólna dla obszaru kultura materialna – szczególnie architektura i rzemiosło. Lokalne dziedzictwo kulturowe można podziwiać w licznych izbach regionalnych i muzeach (Kisielów, Skoczów, Strumień, „U Brzezinów” w Cisownicy, Izba Tradycji ZPS Ziemi Cieszyńskiej w Goleszowie, Muzeum Regionalne na Zamku w Kończycach Małych, Górki Wielkie - muzeum poświęcone Zofii Kossak).

Tereny te cechują się również bogatymi **tradycjami ekumenizmu** - utrzymywania harmonii społecznej przy występujących na tym terenie różnicach wyznaniowych. Obszar LGD obfituje w także w działalności i środowiska kulturalne: teatry amatorskie, lokalnych poetów, muzyków, rzeźbiarzy i innych pasjonatów (m.in. prace Andrzeja Klimowskiego - płaskorzeźba, rzeźba, malarstwo, rękodzieło artystyczne Heleny Cypser).

Tradycyjne produkty lokalne wytwarzane od lat na tym terenie to w szczególności wyroby kuchni regionalnej: placki z wyrzosekami (Izba Regionalna w Cisownicy), amolety cesarskie, kończycka babraczka, kołocze cieszyńskie, drobne ciasteczka (na Boże Narodzenie i wesela), kołocz breński, miodula, murzyny wielkanocne, sery (Bażanowice), wajecznicza na Zielone Świątki, lokalne trunki: tatarczówka, piwo brackie, warzonka, lipówka, produkty pszczelarskie: wódka miodowo-cytrynowa, propolis, ryby (Dębowiec, Ochaby, Pogórze), jak i elementy odzieży: kapelusze (Skoczów) oraz wyroby z wełny owczej (Brenna).

Do najcenniejszych **obiektów zabytkowych** obszaru LGD należą: historyczna starówka Skoczowa z barokowym ratuszem z 1797 r., renesansowy zamek z końca XV w. w Kończycach Małych, neobarokowy kościół św. Michała Archanioła w Goleszowie, renesansowy zameczek w Dziegielowie oraz XVI-wieczny pałac rodzinny de Mattencloit w Zebrzydowicach. Występują też liczne zabytkowe drewniane kościółki, m.in. w Kaczycach (Gmina Zebrzydowice), Kończycach Wielkich i Zamarskach (Gmina Hażlach).

Zabytki sakralne obszaru LGD to przede wszystkim kościoły katolickie – Puńców, Leszna Górna, Goleszów, Skoczów (pw. Piotra i Pawła – najpiękniejszy baron na Śląsku Cieszyńskim), kościoły barokowe (Ochaby i Pierściec), Brenna, Górki, kościoły drewniane (Nierodzim, św. Rocha w Zamarskach, Kończyce Wielkie – 1777 r.), Drogomyśl (pierwszy kościół posoborowy na Śląsku Cieszyńskim), Zebrzydowice – 1776r.; kościoły ewangelicko-augsburskie – Drogomyśl (z XVIII w. fundacji barona Kalisza), XIV w. chrzcielnica z Ochab, relikwie św. Mikołaja – Pierściec, architektura sakralna Skoczowa, zabytkowe figurki św. Jana Nepomucena, kapliczki, krzyże przydrożne – Goleszów, skoczowski szlak krzyży i kapliczek, krzyż zakochanych (Brenna), kapliczka (Brenna – Błatnia), kapliczka (Zbytków XVIII w.), szlak 32 kapliczek przydrożnych (Zabłocie), krzyż pokutny (Pruchna).

Wśród niezliczonych innych obiektów zabytkowych Cieszyńskiej Krainy warto wspomnieć: liczne dwory, pałace i zamki (Ochaby, Wilamowice, Dziegielów, Drogomyśl, Pruchna, Kończyce Wielkie), willa Konczakówka (Brenna-Głębiec), strażnica Komory Cieszyńskiej (Ochaby), powozownia pana Lacela (Puńców), drewniana zabudowa w Hażlachu i Głębcach, „piekielko” – ślady grodziska Gołężyców, średniowieczne wały i układ urbanistyczny Skoczowa, ratusze w Skoczowie, Strumieniu i Goleszowie, szlaki związane z J. Sarkandrem i G. Morcinkiem, stara karczma w Brennej, dworce kolejowe w Zebrzydowicach i Chybiu, stary most kolejowy z czasów budowy Kolei Wiedeńskiej w Pruchnej, słupy graniczne zaboru austriacko-pruskiego, izba oświęcimska – pamiątka po filii obozu oświęcimskiego w cementowni Goleszów oraz liczne cmentarze, pomniki i obeliski, upamiętniające ofiary wojen.

Wśród zabytków kultury rolnej i zabytków gospodarczych można wymienić: spichlerze w Hażlachu i Dębowcu, ruiny/spichlerz – Górki Sojka, młyn w Ochabach, obora o starym wystroju w Bładnicach, zabudowania folwarczne z XVIII w., stajnie oraz młyn w Drogomyślu, folwark – zabudowania po byłym majątku hrabiego Thun-Hohenstein w Kończycach Wielkich, zabudowania folwarczne w Bażanowicach oraz wiatraki w Zebrzydowicach – Markłowicach Górnych.

Mapa zabytków obszaru LGD Cieszyńska Kraina

ZEBRZYDOWICE

- Zamek z XVI w. wzniesiony przez rodzinę Liszków, przebudowany w XVIII w. przez rodzinę baronów Mattencloit,
- Kościół parafialny ze znakomitymi przykładami renesansowej rzeźby nagrobnej,
- Drewniany kościół parafialny z 1620r. w Kaczcach,
- Renesansowy zamek z XVI w. w Końcycach Małych, we wnętrzach znajduje się muzeum regionalne.

HAŻLACH

- Pałac z przełomu XVII-XVIII w. w Końcycach Wielkich, wzniesiony przez marszałka krajowego Jerzego Fryderyka Wilczka.
- Kaplica p.w. Opatrzności Bożej z XIX w.
- Drewniany Kościół św. Rocha z 1731 r. w Zamarskach, w stylu barokowym.
- Drewniany Kościół św. Michała w Końcycach Wielkich z 1777r. w stylu barokowym, ze średniowiecznymi dzwonami.
- Grób rodziny Larisch z 1941r. w Końcycach Wielkich.
- Kościół Parafialny p.w. Św. Jana Nepomucena w Pogwizdowie z 1817

DĘBOWIEC

- Kościół św. Mateusza z 1885r. w Ogrodzonej
- Kościół gotycki p. w. św. Jakuba z XV w., Simoradz, rozbudowany w 1892r.
- dawna gorzelnia w Simoradzu, z I poł. XIX w.
- Spichlerz w Dębowcu z XVIII w.

STRUMIEŃ

- Ratusz z 1628r.
- Zabytkowe kamieniczki w rynku z XVIII w.
- Zamek, dawna siedziba właścicieli Strumienia z przełomu XVII i XVIII w.
- Młyn wodny Franciszka Jazowego - przebudowany w końcu XIX w.
- Pomnik "Ofiarom Hitleryzmu" w parku miejskim.

CHYBIE

- Kościół Parafialny p.w. Chrystusa Króla w Chybiu z 1930 r.
- Pomnik ku czci poległych żołnierzy w I wojnie światowej, znajdujący się na cmentarzu katolickim w Chybiu
- Obelisk ku czci poległych żołnierzy Armii Czerwonej w II wojnie światowej
- Zabytkowy dworzec kolejowy z początku XX wieku

SKOCZÓW

- Kaplica Na Wzgórzu z figurą Chrystusa "Ecce Homo", od 1825r. W 1985r. przed Kaplicą stanął Krzyż Papieski z lotniska w Muchowcu,
- Kościół ewangelicko - augsburski p.w. Świętej Trójcy z XVIII w.
- Kościół Parafialny p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła z barokowym ołtarzem z XVI II w.
- Kościół p. w. św. Mikołaja w Pierścju, sanktuarium z XVII-wieczną figurą św. Mikołaja, słynącą cudami, miejsce corocznych pielgrzymek.
- Ratusz z 1797r. z wieżą z 1801 r., styl późnobarokowy, w ścianie frontowej herb Skoczowa, obraz Jana Sarkandra i herb Koronny Polski arcyksięcia Albrechta Kazimierza Cieszyńskiego.
- Fontanna na rynku z figurą Jonasza zwanego Trytonem z 1794 r
- Grodzisko VII-IX w., jeden z pięciu grobów plemienia Gołeszyców w Międzywieciu,
- Karczma "Arenda" z 1818r. w Pogórze,
- Dwór Stonawskich, ostatnich właścicieli wsi Pogórze, obecnie siedziba Domu Opieki Społecznej.
- Głaz narzutowy z epoki lodowcowej w Pogórze.

BRENNA

- Kościół Parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela w Brennej, z XVIII w.
- Kościół Parafialny p.w. św. Jana Nepomucena I w Brennej Leśnicy z 1937 r.
- Kościół Parafialny p.w. Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich z XV w., najstarszy kościół na Ziemi Cieszyńskiej.

GOLESZÓW

- Plebania parafii ewangelickiej z XVIII w.
- Plebania parafii katolickiej z XIX w.
- Kościół ewangelicki z 1785 r.
- Kościół katolicki sprzed I wojny światowej.
- Kościół katolicki z XVIII w. w Lesznej Górnej.
- Kościół p.w. św. Jerzego wzniesiony w 1518r. w Puńcowie, powiększony na przełomie XIX / XX w.
- Figura św. J. Nepomucena z 1770r. w Bażanowicach.
- Zabudowania folwarczne, obora z datą i herbem z 1823r,
- budynki gospodarcze z XIX w. w Bażanowicach.
- Zespół zamkowy z XV-XVIII w. w Dzięgielowie, murowany, kilkakrotnie przebudowywany.

Ocena społeczno-gospodarcza obszaru LGD

Obszar Cieszyńskiej Krainy zamieszkuje ponad **97 tys. ludności**, z czego ok. 50 tys. stanowią kobiety, a ok. 47 tys. mężczyźni. Ziemię tę cechują się stosunkowo wysoką średnią gęstością zaludnienia¹ - **228 os/km²** przy średniej dla obszarów wiejskich w województwie na poziomie ok. 117 os/km².

Tabela 9 Podstawowe dane dotyczące ludności obszaru LGD

Nazwa gminy	Liczba ludności (zameldowani)	Liczba ludności (mieszkający)	Kobiety	Mężczyźni	Przyrost naturalny
Brenna	10 227	10 262	5 198	5 029	6
Chybie	9 135	9 100	4 663	4 472	37
Dębowiec	5 529	5 506	2 791	2 738	0
Goleszów	12 226	12 188	6 363	5 863	-4
Hażlach	9 858	9 808	5 026	4 832	44
Skoczów	25 598	25 595	13 406	12 192	22
Strumień	12 092	12 043	6 061	6 031	42
Zebrzydowice	12 594	12 563	6 439	6 155	13
RAZEM OBSZAR LGD	97 259	97 065	49 947	47 312	160

Źródło: GUS, 31.12.2006 www.stat.gov.pl

Analiza struktury wiekowej mieszkańców obszaru LGD na przestrzeni ostatnich lat potwierdza ogólną tendencję starzenia się społeczeństwa obserwowaną zarówno w Polsce, jak i większości krajów Europy. Z roku na rok spada ilość osób w wieku przedprodukcyjnym (kategoria wiekowa 0-17 lat), wzrasta zaś liczba mieszkańców w wieku 65 lat i więcej.

Tabela 10 Struktura wiekowa ludności i charakterystyka zatrudnienia

Gmina	Liczba ludności ogółem (mieszkający)	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)		Ludność w wieku produkcyjnym (17-64 lat mężczyźni oraz 17-59 lat kobiety)		Ludność w wieku poprodukcyjnym (od 65 lat mężczyźni oraz od 60 lat kobiety)		Bezrobotni rejestrowani liczba
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	
Brenna	10 262	2 381	23,2	6 374	62,1	1 507	14,7	457
Chybie	9 100	2 050	22,5	5 813	63,9	1 237	13,6	354
Dębowiec	5 506	1 316	23,9	3 413	62,0	777	14,1	224
Goleszów	12 188	2 457	20,2	7 640	62,7	2 091	17,2	537
Hażlach	9 808	2 325	23,7	6 356	64,8	1 127	11,5	473
Skoczów	25 595	5 280	20,6	16 545	64,6	3 770	14,7	1 138
Strumień	12 043	2 680	22,3	7 730	64,2	1 633	13,6	517
Zebrzydowice	12 563	2 707	21,5	7 981	63,5	1 875	14,9	566
ogółem/średnio*	97 065	21 196	22,2*	61 852	63,5*	14 017	14,3*	4 266

Źródło: GUS, 31.12.2006 www.stat.gov.pl

¹ W obliczeniach uwzględniono również miejskie części gmin Skoczów oraz Strumień

Tabela 11 Dane dotyczące bezrobocia na obszarze LGD

	Bezrobotni kartoteka czynna				Bezrobotni z prawem do zasiłku			
	2003 (styczeń)		2007 (grudzień)		2003 (styczeń)		2007 (grudzień)	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Brenna	605	290	317	213	74	28	35	22
Chybie	467	252	250	164	75	39	36	19
Dębowiec	307	160	180	133	43	13	21	12
Goleszów	779	385	391	220	107	46	35	12
Hązlach	668	348	362	254	71	34	38	20
Skoczów	1648	848	811	513	206	94	109	61
Strumień	697	345	368	239	93	34	39	21
Zebrzydowice	683	403	460	329	56	30	31	16
RAZEM LGD	5854	3031	3139	2065	725	318	344	183

Główne kierunki kształcenia w technikach powiatu cieszyńskiego w latach 2006-2008 dotyczyły następujących zawodów: technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik hotelarstwa, technik budownictwa, technik mechanik, technik ekonomista, technik elektronik, technik handlowiec oraz technik informatyk, w przypadku którego obserwuje się największy wzrost w okresie ostatnich 3 lat. Z kolei szkoły zawodowe powiatu w latach 2006-2008 w największej liczbie kształciły: kucharzy, mechaników samochodowych, sprzedawców, monterów instalacji, fryzjerów i murarzy².

Jednym z ważniejszych atutów obszaru Cieszyńskiej Krainy jest wysoki poziom **kapitału społecznego**, tj. sieci relacji międzyludzkich, przejawiających się w szeroko rozumianej działalności społeczno-kulturalnej. Dużą liczbę i wysoką aktywność różnorodnych organizacji sektora pozarządowego Ziemi Cieszyńskiej dobrze oddaje hasło: „**Ziemia Cieszyńska silna bezinteresowną aktywnością mieszkańców**”. Prężnie działają branżowe organizacje zajmujące się bezrobotnymi, kulturą (liczne chóry, zespoły, itp.), historią (Macierz Ziemi Cieszyńskiej, Stowarzyszenie Historyczno-Rekonstrukcyjne Śląska Cieszyńskiego), sportem, ekologią, niepełnosprawnymi, jak i nowopowstające stowarzyszenia próbujące zintegrować wszystkie organizacje wiejskie na danym terenie wokół ogólnej idei ochrony i rozwoju lokalnego dziedzictwa (Stowarzyszenia Miłośników: Cisownicy, Dzięgielowa, Bażanowic, Zamarsk, i wiele innych). W ostatnich latach obserwuje się również rozwój działalności charytatywnej i wolontarystycznej.

² na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Cieszynie, stan na VII.2008

Tabela 12 Instytucje kapitału społecznego na obszarze LGD

	spółdzielnie			fundacje			stowarzyszenia i organizacje społeczne		
	2000	2006	zmiana %	2000	2006	zmiana %	2000	2006	zmiana %
Brenna	2	2	0,0%	2	1	-50,0%	6	14	133,3%
Chybie	2	2	0,0%	0	0	0,0%	13	13	0,0%
Dębowiec	4	4	0,0%	0	0	0,0%	11	17	54,5%
Goleszów	3	3	0,0%	0	0	0,0%	14	24	71,4%
Hażlach	2	2	0,0%	0	0	0,0%	13	18	38,5%
Skoczów	12	12	0,0%	3	8	166,7%	38	51	34,2%
Strumień	4	4	0,0%	0	0	0,0%	12	16	33,3%
Zebrzydowice	3	3	0,0%	0	0	0,0%	12	13	8,3%
RAZEM LGD	32	32	0,0%	5	9	80,0%	119	166	39,5%

Źródło: GUS, www.stat.gov.pl , stan na 31.12.2006

Warta szczególnego podkreślenia jest **aktywność społeczna kobiet**, przejawiająca się głównie w funkcjonowaniu licznych Kół Gospodyń Wiejskich, pielęgnujących lokalne tradycje i folklor, aktywnie włączających się w organizację wielu imprez promujących m.in. lokalną kuchnię, stroje i obyczaje. Z kolei mężczyźni obszaru Cieszyńskiej Krainy aktywnie angażują się w działalność Ochotniczych Straży Pożarnych, Ludowych Klubów Sportowych, towarzystw wędkarskich, kół łowieckich, czy hodowców gołębi pocztowych.

Obszerny wykaz organizacji pozarządowych działających na obszarze LGD znajduje się w załączniku nr 20.

Dominującym ośrodkiem **gospodarczym** jest największa pod względem liczby mieszkańców z obszaru LGD Gmina Skoczów. W gminach: Zebrzydowice, Dębowiec, Hażlach, Strumień i Chybie, dominuje rolnictwo, hodowla i gospodarka wodna, przy czym od kilku lat obserwowany jest zanik produkcji rolnej w gospodarstwach o niskiej powierzchni. Z kolei gminy Brenna, Goleszów obok nie wchodzących w skład LGD Ustronia i Wisły to turystyczne perły Ziemi Cieszyńskiej.

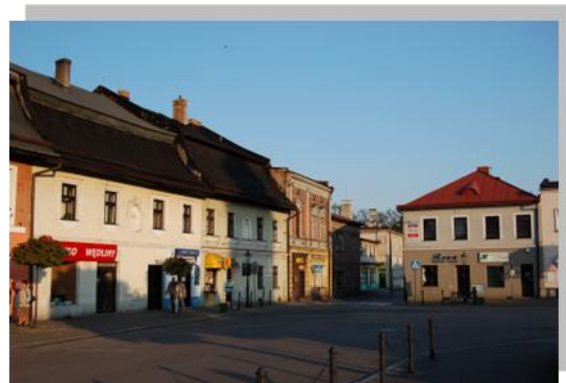

Tabela 13 Podmioty gospodarcze na obszarze LGD

	podmioty gospodarki narodowej ogółem			osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą			spółki handlowe			spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego		
	2000	2006	zmiana %	2000	2006	zmiana %	2000	2006	zmiana %	2000	2006	zmiana %
Brenna	919	918	-0,1%	762	751	-1,4%	17	28	64,7%	5	4	-20,0%
Chybie	541	578	6,8%	447	479	7,2%	8	13	62,5%	1	1	0,0%
Dębowiec	462	485	5,0%	388	392	1,0%	12	20	66,7%	4	4	0,0%
Goeszów	899	1 120	24,6%	753	943	25,2%	35	52	48,6%	12	15	25,0%
Hażlach	572	700	22,4%	483	607	25,7%	7	7	0,0%	1	1	0,0%
Skoczów	2 451	2 432	-0,8%	2038	1 913	-6,1%	71	118	66,2%	25	33	32,0%
Strumień	826	853	3,3%	686	693	1,0%	14	29	107,1%	5	6	20,0%
Zebrzydowice	693	725	4,6%	575	599	4,2%	18	22	22,2%	6	6	0,0%
RAZEM LGD	7363	7811	6,1%	6132	6377	4,0%	182	289	58,8%	59	70	18,6%

Źródło: GUS, www.stat.gov.pl, stan na 31.12.2006

Analiza zmian liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze LGD w latach 2000-2006 wskazuje na wyraźny wzrost liczby spółek prawa handlowego, w tym z udziałem kapitału zagranicznego przy niewielkim przyroście grupy osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Branże rozwijające się najprężniej to: budownictwo (usługi oraz handel), transport, rolnictwo wielkoobszarowe, gastronomia, sprzedaż detaliczna, handel tekstyliami i handel spożywczy. Z kolei do branż zanikających należą: rolnictwo małoobszarowe, branża produkcyjna, działalność usługowa w zakresie pośrednictwa finansowego, drobny handel detaliczny na bazarach i straganach oraz drobne rzemieślnictwo (kowlstwo, szewc, zdun).

Cieszyńska Kraina to obszar, na którym z powodzeniem do celów gospodarczych wykorzystywane są atuty lokalnej przyrody. Jako przykłady można wskazać liczne tereny dla łowiectwa i wędkarstwa, zagospodarowanie terenów leśnych na miejsca wypoczynku czy też wspomniane wyżej liczne ośrodki hodowli koni.

Samorządy gmin obszaru LGD stosują dodatkowe instrumenty wspierające lokalną przedsiębiorczość w postaci zwolnień z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność, tworzących nowe miejsca pracy, zwolnień z podatku od środków transportu, itp. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin tworzących partnerstwo przewidziano ponad 400 ha terenów przeznaczonych pod inwestycje w przemyśle i usługi.

W załączniku nr 21 przedstawiono wykaz największych firm obszaru.

Specyfika obszaru LGD

Cieszyńska Kraina to obszar wyróżniający się w swoim otoczeniu szeregiem wyjątkowych cech materialnych i niematerialnych. W tym kontekście, na pierwszy plan wysuwa się specyfika kulturowa Cieszyńskiej Krainy. Społeczności lokalne tego terenu reprezentują tradycyjne wartości ukształtowane w warunkach pogranicza. Do cech najsilniej identyfikujących mieszkańców Cieszyńskiej Krainy należy wspomniany wcześniej **ekumenizm**, przejawiający się w harmonijnej koegzystencji społeczności katolickich i ewangelickich. Współpraca tych grup wyznaniowych owocuje podejmowaniem ważnych dla rozwoju lokalnego przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych oraz zachowywanie materialnego dziedzictwa obszaru.

Innym przejawem przygranicznego położenia w kulturze lokalnej jest opisywana wcześniej **gwara Śląska Cieszyńskiego** ukształtowana w wyniku oddziaływania języka polskiego i czeskiego, a także wpływów języka niemieckiego z czasu zaborów. Mieszkańcy Cieszyńskiej Krainy nawiązują do związków z Monarchią Austro - Węgierską określając się mianem „Cesaraków”. Równocześnie, charakteryzuje ich wielki patriotyzm, zarówno odnoszący się do Polski, jak i do swojej małej ojczyzny. Wpływ pogranicza widoczny jest również w tradycyjnych obrzędach ludowych. Śląsk Cieszyński to obszar specyficznego folkloru: wyjątkowych strojów, muzyki, rękodzieła, przekazów.

Do integracji społeczności lokalnej przyczynia się w dużej mierze rozwinięta w ponadprzeciętnej skali **kultura muzyczna**. Można powiedzieć, że mieszkańców Cieszyńskiej Krainy cechuje niezwykła muzykalność znajdująca swoje ujście w funkcjonowaniu licznych regionalnych zespołów, chórów, stowarzyszeń.

Wśród cech społeczności lokalnej należy podkreślić **wysoki poziom bezinteresownej aktywności mieszkańców**. Stowarzyszenia, kluby, aktywne KGW i OSP zajmują się problematyką kultury, pielęgnowania lokalnego folkloru, historii, sportu, ekologii, działalnością charytatywną, niesieniem pomocy w sytuacji klęsk żywiołowych, pomocą dla osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, ubogich rodzin. Działalność ta obejmuje codzienne funkcjonowanie tych organizacji, jak również przeprowadzanie akcji i imprez. Bardzo silne są również środowiska twórcze: teatry amatorskie, grupy teatralne, muzycy, prywatne muzea i kolekcje podtrzymują tradycje kulturalne obszaru. Zasadniczo, na każdym z obszarów wiejskich podobne aktywności występują, jednak obszar Cieszyńskiej Krainy w takie postawy jest wyjątkowo bogaty.

Na osobną uwagę zasługują **tradycje turystyczne obszaru**. Wyjątkowy krajobraz tego miejsca stwarza doskonałe warunki dla rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych. Od wielu lat ta część Beskidów stanowi bazę wypadową dla mieszkańców pobliskich aglomeracji. Można powiedzieć, że doświadczenia w obsłudze ruchu turystycznego należą do największych w Polsce. Ponadto, na obszarze Cieszyńskiej Krainy funkcjonuje duża liczba pasjonatów oraz organizacji zajmujących się czynnym uprawianiem turystyki, krzewieniem zdrowego stylu życia, a także organizacją różnorodnych wydarzeń o wysokiej atrakcyjności dla osób odwiedzających.

W krajobrazie Cieszyńskiej Krainy ważne miejsce zajmują obiekty świadczące o bogatej i unikatowej historii tego obszaru. Na pierwszy plan wysuwają się **zabytki kultury rolnej i zabytki gospodarcze**. W niewielu miejscach regionu przetrwały w dobrym stanie zabudowania folwarczne, tradycyjne zagrody, spichlerze, młyny, czy wiatraki. Dodatkowo, obiekty te cechują specyficzne rozwiązania architektoniczne charakterystyczne dla Śląska Cieszyńskiego. Równie ważną grupą zabytków są obiekty sakralne ilustrujące w namacalny sposób ekumenizm Cieszyńskiej Krainy. Kościoły ewangelicko-augsburskie, kościoły katolickie (barokowe i drewniane), rzeźby, kapliczki i krzyże przydrożne i pokutne, wyposażenia wnętrz kościołów są ważnym atutem obszaru. W przestrzeni Cieszyńskiej Krainy wyróżniają się także obiekty świadczące o tradycjach szlacheckich: zamki, pałace, parki przypałacowe. Wiele z wymienionych obiektów wymaga renowacji, jednak niewątpliwie tworzą one już dzisiaj unikatowy koloryt tego obszaru. Należy też zwrócić uwagę na zachowane układy urbanistyczne miast i wsi, pomniki, cmentarze, synagogi, słupy graniczne zaboru austriacko-pruskiego.

Miejscowości Cieszyńskiej Krainy wtopione są w krajobraz górski, urozmaicany przez antropogeniczne elementy związane z działalnością rolniczą. Wyjątkowość krajobrazu obszaru opiera się na połączeniu gór, zbiorników wodnych, rzek i lasów. Dla osób odwiedzających Cieszyńską Krainę jest to krajobraz bardzo atrakcyjny, a czasem wręcz zaskakujący. Unikatowe, a nawet endemiczne gatunki roślin i zwierząt stały się podstawą dla wydzielenia szeregu obszarów chronionych. Często stanowiska florystyczne są związane z historią obszaru bądź przekazami lub legendami.

Należy też zaznaczyć, że mieszkańcy Cieszyńskiej Krainy to ludzie wielkiej pracowitości i uczciwości. Bogate tradycje gospodarcze obszaru są kontynuowane dzięki rozwijającej się na tym obszarze przedsiębiorczości. Część aktywności gospodarczych związana jest z wytwarzaniem produktów lokalnych, takich jak: skoczowskie kapelusze, hodowla ryb, militaria, wyroby z wełny owczej, rękodzieło artystyczne itp.

Specyficzne cechy Cieszyńskiej Krainy pozwalają nie tylko rozwijać aktywność mieszkańców, ale przede wszystkim stanowią o atrakcyjności obszaru dla osób odwiedzających. Zidentyfikowane wyróżniki powinny być wykorzystywane zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego, to znaczy w taki sposób, żeby nie dochodziło do ich degradacji.

Uzasadnienie wewnętrznej spójności

W trakcie prac warsztatowych nad LSR dokonano analizy lokalnych potencjałów pod kątem określania spójności obszaru. Bliskość geograficzna, podobieństwa w rozwoju historycznym, uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe wskazały na znaczną liczbę cech łączących obszar Cieszyńskiej Krainy. Przyjęto, że najistotniejszymi cechami świadczącymi o spójności obszaru są:

- **przynależność do Śląska Cieszyńskiego** – w sensie kulturowo-historycznym – oraz przynależność do powiatu cieszyńskiego w sensie administracyjnym,
- **charakterystyczne cechy folkloru cieszyńskiego** przejawiające się w następujących elementach:
  - strój cieszyński,
  - pieśni cieszyńskie,
  - tradycje, obrzędy,
  - gwara cieszyńska,

- **wspólna** dla obszaru **kultura materialna**, w szczególności architektura i rzemiosło,
- **wspólna historia** terytorialna: przeszłość śląska związana z Monarchią Austro-Węgierską,
- **harmonia społeczna mimo różnic wyznaniowych**, a co za tym idzie znaczna tolerancja i otwartość,
- bardzo **silna identyfikacja społeczności lokalnych ze Śląskiem Cieszyńskim**,
- **położenie na wododziale rzek Odry i Wisły**,
- **liniowa infrastruktura turystyczna** (szlaki, ścieżki) łącząca gminy obszaru.

Spójność Cieszyńskiej Krainy może być także rozpatrywana w kategoriach wyzwań stojących przed społecznościami lokalnymi, zwłaszcza tych, którym łatwiej stawić czoło poprzez podjęcie wspólnych działań. Do wyzwań tych należy zaliczyć przede wszystkim:

- podtrzymywanie siły kultury lokalnej, zwłaszcza w konfrontacji z procesami uniformizacji kulturowej będącej wynikiem globalizacji i rozwoju mediów masowych,
- zachowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego obszaru, którego istnienie warunkowane jest przez przekazywanie odpowiedniej wiedzy kolejnym pokoleniom,
- wzmocnienie atrakcyjności obszaru Cieszyńskiej Krainy dla mieszkańców w taki sposób, aby niwelować skutki peryferyjnego położenia w regionie, a w konsekwencji nie dopuścić do negatywnych zjawisk migracyjnych,
- ochrona jednego z najcenniejszych walorów obszaru, to jest krajobrazu Cieszyńskiej Krainy, dotycząca zachowania ważnych dla kultury obszaru obiektów, ochrony środowiska przyrodniczego, podwyższania estetyki miejscowości,
- wzbogacanie struktury gospodarczej obszaru w kierunku:
  - zaszczepiania nowych aktywności biznesowych, zwłaszcza takich, które lepiej będą wykorzystywały potencjały obszaru,
  - rozwoju działalności gospodarczych będących nośnikami nowoczesnych technologii,
  - rozwoju przedsiębiorstw tworzących atrakcyjne miejsca pracy dla kapitału ludzkiego obszaru,
  - rozwijanie lokalnych sieci współpracy biznesowej,
- wzmocnianie pozycji obszaru w otoczeniu, kształtowanie wizerunku Cieszyńskiej Krainy, podnoszenie atrakcyjności oferty udostępnianej podmiotom zewnętrznym, w szczególności turystom, nowym mieszkańcom i inwestorom.

Wymienionym powyżej wyzwaniom nie mogą sprostać pojedyncze podmioty czy nawet pojedyncze gminy. Wyzwania te dotyczą bowiem pielęgnowania i rozwijania wartości charakterystycznych i ważnych dla całej Cieszyńskiej Krainy. Konieczne jest wobec tego podejmowanie wspólnych działań i tworzenie lokalnych koalicji na rzecz rozwiązywania wspólnych problemów.

3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR, wnioski z przeprowadzonej analizy

SIŁY (S)

- S1. Znaczne obszary, na których możliwa jest produkcja zdrowej żywności.
- S2. Wysoka kultura rolna.
- S3. Rozwinięte tradycje drobnej wytwórczości i przetwórstwa rolno-spożywczego.
- S4. Duża ilość obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych.
- S5. Atrakcyjne tereny rekreacyjno-turystyczne łatwo dostępne dla mieszkańców pobliskich aglomeracji: śląskiej, rybnickiej i karwińsko – ostrawskiej.
- S6. Sprzyjające warunki do rozwoju agroturystyki.
- S7. Relatywnie niski stopień degradacji przemysłowej i antropogenicznej środowiska oraz występowanie obszarów cennych przyrodniczo, objętych obszarem Natura 2000.
- S8. Wolne tereny pod inwestycje, łatwiejsze do pozyskania niż na sąsiednich obszarach zurbanizowanych.
- S9. Wolne, atrakcyjne środowiskowo tereny pod budownictwo mieszkaniowe.
- S10. Istniejąca sieć kooperacyjna na obszarach wiejskich a także możliwości jej połączenia z silną siecią kooperacyjną na sąsiednich obszarach aglomeracyjnych.
- S11. Wysoka kultura pracy.
- S12. Kwalifikacje i doświadczenia zawodowe znacznej liczby mieszkańców obszarów wiejskich wyniesione z pracy w przemyśle.
- S13. Wyższy poziom przedsiębiorczości w porównaniu do innych wiejskich regionów kraju.
- S14. Powiązania rodzinne z ewentualnymi inwestorami z Europy Zachodniej.

SŁABOŚCI (W)

- W1. Brak wyraźnej specjalizacji produkcji rolnej – rolnictwo obszaru nie jest kojarzone z żadnymi charakterystycznymi produktami.
- W2. Znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych.
- W3. Niewystarczająco rozwinięte przetwórstwo produktów rolnych.
- W4. Niewystarczająca liczba dogodnych połączeń komunikacyjnych w transporcie publicznym w układzie wewnętrznym i zewnętrznym.
- W5. Relatywnie gorsza pozycja konkurencyjna obszaru w stosunku do bezpośrednio sąsiadujących obszarów zurbanizowanych:
  - niższy poziom wykształcenia ludności,
  - niższa dostępność kultury,
  - skromniejsza oferta edukacyjna.

SZANSE (O)

- O1. Duże skupiska ludzi oraz przedsiębiorstw zlokalizowanych w miastach województwa śląskiego, stanowiące znaczny, a jednocześnie bliski przestrzennie, obecny i potencjalny rynek zbytu na szereg produktów i usług takich jak
  - produkty rolne,
  - produkty i usługi turystyczne,
- O2. Dobre usytuowanie geograficzne i komunikacyjne województwa śląskiego względem południowych granic państwa.
- O3. Utrzymująca się wysoka dynamika wzrostu gospodarczego w Polsce.
- O4. Korzyści ekonomiczne związane z integracją Polski z UE:
  - dostępność programów i funduszy Unii Europejskiej przeznaczanych na rozwój obszarów wiejskich, w tym wsparcie w ramach programu Leader+,
  - otwarcie rynków krajów UE na polskie produkty.
- O5. Możliwości dynamizacji rozwoju ekonomicznego i wzbogacania kapitału ludzkiego obszarów wiejskich związane z rozwojem budownictwa rezydencjalnego, a w tym procesy dotyczące:
  - wzrostu tendencji deglomeracyjnych widoczne zwłaszcza w dużych ośrodkach miejskich, w szczególności w pobliskich aglomeracjach,
  - zwiększone zainteresowanie osiedlaniem się na obszarach wiejskich związane z takimi zjawiskami jak:
    - zmiana w postrzeganiu obszarów wiejskich (powolne, ale dostrzegalne zanikanie stereotypu prowincji),
    - rozwój wolnych zawodów i kształtowanie się klasy średniej,
    - starzenie się społeczeństwa,
- O6. Zmiana modelu spędzania wolnego czasu w części społeczeństwa: intensywne wykorzystanie czasu wolnego, aktywne formy rekreacji, preferowany kontakt ze środowiskiem naturalnym.
- O7. Zmiany modelu konsumpcji, a wśród nich:
  - moda na zdrowy styl życia („zdrowa żywność”),
  - zanikanie różnic w modelu konsumpcji pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi (szansa na wzrost popytu wewnętrznego).
- O8. Możliwość pozyskania wykwalifikowanych kadr odchodzących z restrukturyzowanych gałęzi przemysłu na obszarach aglomeracyjnych, w tym wykorzystanie osób przechodzących na wcześniejsze emerytury, które cechują dobre kwalifikacje i dobry stan zdrowia.
- O9. Rozwój edukacji, zwłaszcza na szczeblu średnim i wyższym, w kraju i w województwie śląskim skutkujący zwiększeniem dostępnej oferty, z której mogą skorzystać mieszkańcy obszaru w swoim bliskim sąsiedztwie.
- O10. Rozwój technologii informatycznych, rosnąca dostępność systemów informatycznych.
- O11. Rozwój technik telekomunikacyjnych.
- O12. Pozytywne wzorce rozwoju obszarów wiejskich oraz doświadczenia związane z wdrażaniem programu Leader+ w Unii Europejskiej mogące stać się inspiracją dla rozwoju obszaru.
- O13. Umacnianie samorządów terytorialnych i nawiązywanie współpracy międzyregionalnej w tym w wymiarze międzynarodowym.
- O14. Rosnące zainteresowanie kapitału zewnętrznego inwestowaniem w województwie śląskim, w tym także na obszarach wiejskich.

ZAGROŻENIA (T)

- T1. Wzrost importu produktów żywnościowych.
- T2. Napływ towarów rolnych spoza województwa śląskiego.
- T3. Niestabilna polityka państwa: zmiany przepisów prawnych.
- T4. Marginalizacja problemów wsi w polityce państwa, brak długofalowych programów rozwoju dla obszarów wiejskich.
- T5. Brak silnych organizacji reprezentujących obszary wiejskie.
- T6. Migracja wykształconych ludzi poza teren województwa.
- T7. Brak rodzimego kapitału skłonnego do inwestowania na obszarach wiejskich.
- T8. Niewystarczająca dostępność do kredytów na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.
- T9. Brak dobrze przygotowanej kadry doradczej (niewielkie możliwości skorzystania z jej usług) w zakresie pozyskiwania środków z UE.
- T10. Obserwowany w kraju proces rozwarstwiania ekonomicznego pomiędzy obszarami miejskimi a wiejskimi.
- T11. Wpływ prymitywnych, demoralizujących wzorców z mediów, podatność na wpływy “kultury obcej” (zwłaszcza młodzieży).

Wnioski z przeprowadzonej analizy

Podstawowym potencjałem, na którym możliwe jest oparcie rozwoju obszaru Cieszyńska Kraina jest kapitał ludzki i kapitał społeczny. Na szczególną uwagę zasługuje duże zaangażowanie mieszkańców w rozwój swoich miejscowości i silne więzy w obrębie społeczności lokalnych. Mieszkańcy wykazują się znaczną przedsiębiorczą w sferze biznesowej i działaniach społecznych. Konsekwentnie biorą udział w życiu swoich małych ojczyzn. Silne związki z Ziemią Cieszyńską przejawiają się w aktywności kulturalnej i pielęgnowaniu dziedzictwa obszaru. Cieszyńską Krainę zamieszkują osoby o wyróżniającej kulturze pracy, podchodzące solidnie do podjętych zobowiązań. Przygraniczne położenie obszaru, ukształtowane od wielu lat rodzinne związki z zagranicą, tradycje turystyczne stanowią bazę dla otwartości mieszkańców i ich gościnności.

Równie ważnym atutem są walory przyrodniczo-krajobrazowe czyniące Cieszyńską Krainę miejscem pięknym i atrakcyjnym dla mieszkańców oraz odwiedzających. Potencjał środowiskowy tworzy warunki dla dalszego rozwoju rolnictwa i turystyki. Z wymienionymi dziedzinami dobrze współgrają tradycje gospodarcze obszaru, w szczególności liczne unikatowe produkty rzemieślnicze i spożywcze o charakterze lokalnym.

Problemem, z którym Cieszyńska Kraina musi się uporać jest przede wszystkim peryferyjne położenie obszaru. Konsekwencją tego faktu są nie tylko problemy komunikacyjne, ale także trudności w sprostaniu konkurencji ze strony pobliskich obszarów aglomeracyjnych cechujących się dobrym wyposażeniem infrastrukturalnym, znacznie lepszą codzienną dostępnością do edukacji i kultury, a przede wszystkim wyższym poziomem wykształcenia mieszkańców.

Położenia Cieszyńskiej Krainy w kraju i regionie nie można jednak interpretować w sposób jednoznaczny. Bliskość obszarów zurbanizowanych o wysokiej gęstości zaludnienia tworzy istotne szanse ekonomiczne. Obszary te stanowią, w sposób naturalny, atrakcyjny rynek zbytu lokalnych produktów i usług, co w szczególności dotyczy usług turystycznych i produktów żywnościowych. Cieszyńska Kraina może pełnić ważne funkcje komplementarne względem obszarów aglomeracyjnych. Ponadto, stosunkowo dobre, poprawiające się położenie komunikacyjne obszaru pozwala jego mieszkańcom korzystać z oferty edukacyjnej i kulturalnej w pobliskich ośrodkach miejskich. Położenie Cieszyńskiej Krainy sprzyjać może wykorzystywaniu coraz silniej widocznych tendencji deglomeracyjnych, czego skutkiem może stać się przyciąganie nowych mieszkańców, często o wysokich kwalifikacjach i ponadprzeciętnym statusie majątkowym.

Na dynamizację rozwoju gospodarczego obszaru pozytywnie wpływać mogą zjawiska społeczne i ekonomiczne związane ze zmianami w profilu konsumpcji i sposobie spędzania wolnego czasu. Są to kolejne impulsy mogące dynamizować rozwój turystyki i produktów lokalnych.

Rozwój obszaru oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów warunkowane są przez dalsze doskonalenie kapitału ludzkiego, wzmacnianie wizerunku obszaru oraz podnoszenie kompetencji w zakresie absorbowania szans z otoczenia.

4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych w ramach LSR przedsięwzięć

Dla sformułowania celów strategicznych i celów operacyjnych bazą stało się opracowanie wizji rozwoju obszaru do roku 2015 odzwierciedlającej najważniejsze oczekiwania mieszkańców.

W trakcie warsztatów strategicznych uzgodniono, że mieszkańcy Cieszyńskiej Krainy będą dążyć do tego, aby był to obszar:

- silnej aktywności społecznej, licznych organizacji pozarządowych rozwijających swoją działalność w oparciu o energię mieszkańców oraz dostępne w gminach obszaru wsparcie doradcze, finansowe, organizacyjne; działalność liderów lokalnych i organizacji pozarządowych prowadzić będzie do pielęgnowania tradycji regionu – gwary, obrzędów, stroju regionalnego itp.; imprezy sportowo-rekreacyjne i kulturalne organizowane będą przy szerokim współudziale mieszkańców; realizowane będą inicjatywy społeczne i gospodarcze łączące działalność sektora obywatelskiego, samorządowego i biznesowego; mieszkańcy będą mieli świadomość własnej odpowiedzialności za rozwój lokalny;
- zapewniający mieszkańcom dobry dostęp do edukacji obywatelskiej, regionalnej, ekologicznej,
- chlubiący się wartościami ekumenicznymi, z harmonijnie funkcjonującymi społecznościami lokalnymi, gościnny dla turystów, dający się zapamiętać z dobrej strony przez przyjezdnych; integracja obszaru będzie następowała poprzez podejmowanie wspólnych działań przez mieszkańców różnych miejscowości i różnych gmin;
- z unikatowymi, dobrze wyeksponowanymi walorami środowiskowymi i kulturowymi, wykorzystywanymi do podwyższania atrakcyjności mieszkaniowej i turystycznej, a jednocześnie umiejętnie chronionymi i stale wzbogacanymi;
- przyjazny dla turystów, bezpieczny, stwarzający dogodne warunki do wypoczynku weekendowego i rodzinnego, o rozwiniętej bazie i infrastrukturze turystycznej sprzyjającej rozwojowi agroturystyki, turystyki rowerowej, pieszej i biznesowej; atuty kulturowe i środowiskowe wykorzystane zostaną do rozwoju szlaków turystycznych łączących atrakcje architektoniczne i przyrodnicze w spójną ofertę; dogodne położenie przygraniczne oraz współpraca z partnerami z gmin po drugiej stronie granicy przyczynią się do rozwoju turystyki transgranicznej; rozwój funkcji turystycznych nie będzie uciążliwy dla mieszkańców oraz nie będzie degradował lokalnych walorów kulturowych i przyrodniczych;
- rozwijających się małych firm, wykorzystujących lokalne tradycje, zasoby kulturowe i przyrodnicze dla wytwarzania charakterystycznych dla obszaru produktów lokalnych; obszar znany będzie ze specyficznych produktów spożywczych, rzemieślniczych, ogrodniczych oraz kuchni regionalnej; wypromowane zostaną dobrej jakości wody źródlane oraz solanki;

- estetyczny, zadbane, czysty ekologicznie, o spójnym wizerunku urbanistyczno-architektonicznym nawiązującym do tradycji lokalnych, o zabudowie umiejętnie wkomponowanej w krajobraz przyrodniczy; obszar, na którym dobrze rozwinięta jest mała architektura, taka jak obiekty zieleni urządzonej, parki, place zabaw, miejsca spotkań i imprez; dobre oznakowanie i dostępna informacja turystyczna pozwolą turystom na swobodne poruszanie się po obszarze;
- dostarczający mieszkańcom dobrych warunków do rozwoju kultury fizycznej, uprawiania sportu, czynnego wypoczynku w atrakcyjnym ekologicznie otoczeniu;
- wspólnych działań promocyjnych podejmowanych przez gminy tworzące obszar we współpracy z zainteresowanymi podmiotami lokalnymi.

Cele ogólne CO (strategiczne):

- CO1. Wysoka wartość kapitału ludzkiego, jego kwalifikacji, aktywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i kreatywności oraz istnienie warunków sprzyjających jego rozwojowi.
- CO2. Silna więź mieszkańców ze swoimi miejscowościami przejawiająca się w podejmowaniu aktywnych działań nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego, podnoszenie estetyki przestrzeni publicznej, inicjowanie projektów partnerskich, udział w inicjatywach na rzecz społeczności lokalnej.
- CO3. Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców skutkujący rozwojem małych firm oraz kreowaniem oferty turystycznej i tworzeniem produktów lokalnych bazujących na specyficznych walorach kulturowych i środowiskowych obszaru.
- CO4. Unikatowe walory obszaru decydujące o wysokiej jakości życia wynikające z atrakcyjności przestrzeni publicznej, dobrego stanu środowiska przyrodniczego, malowniczego krajobrazu oraz spójności społecznej, której filarem są tradycje ekumenizmu.
- CO5. Zapewnienie dobrego dostępu do informacji o obszarze dla podmiotów zewnętrznych i wewnętrznych oraz wspólna promocja i tworzenie wizerunku obszaru objętego funkcjonowaniem LGD.

Dla kolejnych celów ogólnych zostały sformułowane cele szczegółowe* oraz odpowiadające im przedsięwzięcia. W każdym przypadku występuje pełna zgodność między zapisem celu ogólnego a treścią zawartą w celach szczegółowych.

Cele szczegółowe:	Przedsięwzięcia
C1.1 Wzrost liczby mieszkańców korzystających ze szkoleń podnoszących kwalifikacje.	P1. Poprawa kompetencji i umiejętności społeczności lokalnych.
C2.1 Wzrost liczby imprez kulturalnych, promocyjnych, rekreacyjnych i sportowych.	P2. Organizacja imprez pielęgnujących lokalne dziedzictwo kulturowe oraz zwiększających integrację mieszkańców.
C2.2 Poprawa warunków funkcjonowania aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz zwiększenie aktywności lokalnych organizacji pozarządowych.	P3. Inwestycyjne wsparcie obiektów służących podejmowaniu aktywności obywatelskiej przez mieszkańców.
	P4. Realizacja przedsięwzięć szkoleniowych, edukacyjnych i artystycznych służących mieszkańcom Cieszyńskiej Krainy.
C2.3 Wzrost liczby elementów lokalnego dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego objętych działaniami służącymi ochronie ich wartości.	P5. Zachowanie i ochrona elementów dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego.
C.3.1 Wzrost liczby i wzmocnienie istniejących podmiotów gospodarczych.	P6. Poprawianie warunków funkcjonowania i integracja lokalnych przedsiębiorstw.
	P7. Wsparcie inwestycyjne i szkoleniowe istniejących gospodarstw rolnych.
C.3.2 Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar.	P8. Działania przyczyniające się do zwiększenia potencjału turystycznego Cieszyńskiej Krainy.
C.3.3 Zwiększenie sprzedaży lokalnych produktów.	P9. Tworzenie, promowanie i wprowadzanie na rynek produktów lokalnych wykorzystujących lokalne potencjały.
C4.1 Wzrost powierzchni przestrzeni publicznych o wysokim standardzie	P10. Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej.
C4.2 Poprawa atrakcyjności krajobrazu oraz elementów składowych środowiska naturalnego.	P11. Działania przyczyniające się do wzrostu atrakcyjności terenów zielonych i sportowo-rekreacyjnych.
C5.1 Zwiększenie liczby działań promocyjnych obszaru w mediach i na targach turystycznych	P12. Wykorzystywanie współczesnych środków masowego przekazu na rzecz promowania LGD i wymiany informacji w Cieszyńskiej Krainie.
C5.2 Wzrost liczby publikacji na temat dziedzictwa historyczno-kulturowego, przyrodniczego i turystycznego obszaru.	P13. Tworzenie i publikowanie w atrakcyjnej formie baz wiedzy o dziedzictwie Cieszyńskiej Krainy.

* w oznaczeniu celów szczegółowych pierwsza cyfra oznacza numer celu ogólnego, do którego cel szczegółowy się odnosi.

Przedstawiona poniżej forma opisu przedsięwzięć i preferowanego zakresu operacji została opracowana z myślą o potencjalnych beneficjentach wsparcia w ramach LSR (mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz innych podmiotów działających na tym obszarze), aby pomóc im w przygotowaniu projektów (operacji), najlepiej realizujących cele niniejszej strategii – tym samym będzie ona również podstawą do dokonywania oceny zgodności z LSR przez członków Rady LGD.

Informacje nt. planowanej alokacji na każde z przedsięwzięć oraz typach operacji przewidzianych w ich ramach (różnicowanie, mikroprzedsiębiorstwa, odnowa wsi, małe projekty) znajdują się również w części poświęconej budżetowi na realizację LSR.

Wśród potencjalnych beneficjentów poszczególnych operacji realizowanych w ramach przedsięwzięć będą wszyscy dopuszczalni beneficjenci poszczególnych działań, tj.:

- w ramach operacji typu „**Różnicowanie działalności w kierunku nierolniczym**” będą to osoby fizyczne ubezpieczone na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik,
- w ramach operacji typu „**Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw**” będą to osoby fizyczne lub osoby prawne, lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, która prowadzą (podejmują) działalność jako mikroprzedsiębiorstwo zatrudniające poniżej 10 osób, i mające obrót nieprzekraczający równowartości w zł 2 mln euro,
- w ramach operacji typu „**Odnowa i rozwój wsi**” będą to: gminy, instytucje kultury, dla których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościoły lub inne związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe mające status organizacji pożytku publicznego (w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie),
- w ramach operacji typu „**Małe projekty**” będą to osoby fizyczne, które są obywatelami państwa członkowskiego UE, pełnoletnie, zameldowane na pobyt stały na obszarze objętym LSR, lub wykonujące działalność gospodarczą na tym obszarze oraz osoby prawne albo jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawy przyznają zdolność prawną: działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, posiadające siedzibę na obszarze objętym LSR lub prowadzące działalność na obszarze objętym LSR, lub utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje albo stowarzyszenia, które posiadają siedzibę na obszarze objętym LSR lub prowadzą działalność na tym obszarze.

Tabela nr 14 Zestawienie przedsięwzięć z opisem preferowanych typów operacji

Przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia / preferowane operacje
P1. Poprawa kompetencji i umiejętności społeczności lokalnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacja szkoleń i warsztatów z zakresu turystyki, prawa, finansów, marketingu, obsługi klienta, kształtowania produktu turystycznego, kursy językowe oraz inne przyczyniające się do poprawy kwalifikacji mieszkańców LGD ▪ Organizacja szkoleń na temat prawnych, finansowych, organizacyjnych aspektów funkcjonowania organizacji pozarządowych. ▪ Podejmowanie działań edukacyjnych i promocyjnych na rzecz rozwoju wolontariatu. ▪ Organizacja szkoleń promujących lokalne dziedzictwo kulturalne i przyrodnicze wraz z ochroną środowiska naturalnego ▪ Działania doradcze i szkoleniowe dla małych przedsiębiorstw. ▪ Działania edukujące lokalnych przedsiębiorców w zakresie wpływu działalności gospodarczej na środowisko naturalne.
P2. Organizacja imprez pielęgnujących lokalne dziedzictwo kulturowe oraz zwiększających integrację mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacja imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, rozrywkowych związanych z promocją lokalnych walorów.
P3. Inwestycyjne wsparcie obiektów służących podejmowaniu aktywności obywatelskiej przez mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zakup wyposażenia świetlic wiejskich i ich remont. ▪ Wzmocnienie lokalnej bazy infrastrukturalnej umożliwiającej organizację imprez kulturalnych i rekreacyjnych, w tym modernizację, remonty i budowa nowych obiektów uzupełniających luki infrastrukturalne w powiązaniu z realnymi potrzebami mieszkańców i planowanymi do realizacji projektami. ▪ Tworzenie nowych miejsc spotkań w miejscowościach LGD umożliwiających całoroczne organizowanie różnego rodzaju wydarzeń oraz integrujących lokalne społeczności. ▪ Zakupu strojów, eksponatów i innego wyposażenia dla muzeów i izb regionalnych.
P4. Realizacja przedsięwzięć szkoleniowych, edukacyjnych i artystycznych służących mieszkańcom Cieszyńskiej Krainy.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania wspierające i promujące lokalnych pasjonatów zajmujących się kolekcjonerstwem, pielęgnowaniem lokalnych tradycji, zbierających informacje o dziedzictwie obszaru. ▪ Organizacja przeglądów i festiwali młodych talentów w różnych dziedzinach kultury, sportu, nauki. ▪ Organizacyjne, edukacyjne, infrastrukturalne i sprzętowe wspieranie funkcjonowania i powstawania nowych grup artystycznych rozwijających talenty mieszkańców i zajmujących się pielęgnowaniem lokalnego dziedzictwa. ▪ Promowanie lokalnych artystów, przybliżanie ich dorobku mieszkańcom LGD i organizowanie targów twórczości lokalnej. ▪ Wszechstronne wspieranie programów zmierzających do podnoszenia poziomu społecznej, sportowej i kulturalnej aktywności dzieci i młodzieży. ▪ Organizacja konkursów i zawodów dla dzieci i młodzieży sprzyjających nawiązywaniu szlachetnej rywalizacji. ▪ Akcje i programy nauczania adresowane do dzieci i młodzieży podwyższające ich świadomość ekologiczną.
P5. Zachowanie i ochrona elementów dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Odbudowa, renowacja, restauracja albo remont lub oznakowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych ewidencją zabytków, z wyłączeniem budynków mieszkalnych ▪ Urządzanie miejsc pamięci związanych z wydarzeniem historycznym, w tym przez budowę, odbudowę, renowację, restaurację albo remont lub oznakowanie obiektów budowlanych i zagospodarowanie terenu wokół nich ▪ Rewitalizacja budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowanych na cele publiczne oraz obiektów małej architektury, odnowienia lub konserwacja lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci ▪ Odnawianie elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków i odnawiania cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków ▪ Zakup strojów i instrumentów dla zespołów artystycznych, zespołów folklorystycznych oraz innych grup i zespołów kultywujących miejscowe tradycje i zwyczaje,

Przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia / preferowane operacje
P6. Poprawianie warunków funkcjonowania i integracja lokalnych przedsiębiorstw.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie inwestycyjne podmiotów gospodarczych w szczególności oferujących nowe na obszarze LGD produkty i usługi, bazujące na lokalnych zasobach. ▪ Działania wspierające mieszkańców w zakładaniu nowych firm, szczególnie tych, które zorientowane zostaną na rozwój produktu lokalnego i szeroko rozumianych usług turystycznych. ▪ Wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w celu poprawienia warunków prowadzenia działalności gospodarczej.
P7. Wsparcie inwestycyjne i szkoleniowe istniejących gospodarstw rolnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwestycyjne, edukacyjne i doradcze wsparcie dla rolników różnicujących swoją działalność w szczególności przyczyniającą się do utworzenia nowych gospodarstw agroturystycznych. ▪ Działania promujące ofertę agroturystyczną obszaru. ▪ Działania edukacyjne i doradcze na temat możliwości wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach i przedsiębiorstwach. ▪ Wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w celu poprawienia warunków prowadzenia działalności rolniczej.
P8. Działania przyczyniające się zwiększenia potencjału turystycznego Cieszyńskiej Krainy.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie kompendiów wiedzy o atrakcjach turystycznych obszaru wraz z planami oraz analizami technicznych i środowiskowych możliwości poprowadzenia ruchu turystycznego. ▪ Budowa, przebudowa i remont infrastruktury turystycznej i oznakowanie szlaków turystycznych, w tym punkty widokowe, miejsca wypoczynkowe i biwakowe, trasy narciarstwa biegowego i zjazdowego, tras rowerowe i konne. ▪ Informacyjne wyposażanie szlaków turystycznych. ▪ Wspieranie podmiotów gospodarczych zajmujących się obsługą turystów w pobliżu wyznaczonych lub planowanych szlaków turystycznych. ▪ Tworzenie spójnej oferty turystycznej obszaru uwzględniającej działania i potencjały różnych podmiotów lokalnych. ▪ Adaptacja na cele noclegowe niewykorzystywanych lub wykorzystywanych częściowo obiektów na terenie gmin LGD, w tym w szczególności obiektów tradycyjnej zabudowy wiejskiej. ▪ Wspieranie powstawania ekspozycji ilustrujących dziedzictwo obszaru
P9. Tworzenie, promowanie i wprowadzanie na rynek produktów lokalnych wykorzystujących lokalne potencjały.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacja wydarzeń związanych z promocją i sprzedażą produktów lokalnych. ▪ Budowa, adaptacja lub wyposażenie niemieszkalnych obiektów budowlanych wykorzystywanych do prowadzenia sprzedaży lub wyrobu produktów lub usług lokalnych ▪ Udział w targach i konkursach produktów lub usług lokalnych ▪ Badanie rynku produktów lub usług lokalnych ▪ Uzyskanie certyfikatów i uczestnictwo w systemach jakości innych niż realizowane w ramach działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” PROW 2007-2013 ▪ Wprowadzanie na rynek produktów lokalnych przez miejscowe firmy, w tym w szczególności produktów spożywczych i rzemieślniczych.
P10. Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej, z wyłączeniem pasów drogowych dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich ▪ Rozbudowa małej architektury w centrach miejscowości nawiązującej do charakteru i tradycji obszaru, w tym obiekty podwyższające estetykę przestrzeni publicznej, obiekty rekreacyjne, miejsca spotkań mieszkańców. ▪ Budowę, przebudowę, remont lub wyposażenie obiektów przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym targowisk, pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn ▪ Kształtowanie obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę parkingów, chodników lub oświetlenia ulicznego ▪ Zakup i odnowienie obiektów charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne.
P11. Działania przyczyniające się do wzrostu atrakcyjności terenów zielonych i sportowo-rekreacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania dostosowujące lokalną infrastrukturę do współczesnych wymogów bezpieczeństwa, zwłaszcza place zabaw. ▪ Nasadzenia tradycyjnej roślinności w centrach miejscowości oraz innych miejsc w przestrzeni publicznej. ▪ Zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji lub poprawy estetyki miejscowości; ▪ Urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku ▪ Budowę, przebudowę lub remont przeznaczonych do użytku ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc

Przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia / preferowane operacje
	rekreacji oraz obiektów sportowych, z wyłączeniem sal sportowych, przeznaczonych wyłącznie dla szkół lub przedszkoli <ul style="list-style-type: none"> ▪ Promowanie, zachowanie, odtworzenie, zabezpieczenie lub oznakowanie cennego, lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego, w szczególności obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000.
P12. Wykorzystywanie współczesnych środków masowego przekazu na rzecz promowania LGD i wymiany informacji w Cieszyńskiej Krainie.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Udział w targach i konkursach promujących obszar LGD, lokalne dziedzictwo kulturowe i historyczne. ▪ Kampanie medialne promujące LGD w innowacyjny sposób, poprzez prezentacje multimedialne, filmy, audycje radiowe oraz spacerzy wirtualne. ▪ Tworzenie portali i stron internetowych wzbogacających informację na temat walorów obszaru w szczególności w zakresie turystyki.
P13. Tworzenie i publikowanie w atrakcyjnej formie baz wiedzy o dziedzictwie Cieszyńskiej Krainy.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przygotowywanie i wydawanie publikacji tematycznych promujących obszar. ▪ Wspieranie działań zmierzających do gromadzenia wiedzy o obszarze z różnych źródeł, w tym tworzenie baz wiedzy o tradycjach, legendach, historii, ludziach, przyrodzie, dorobku kulturalnym, kuchni lokalnej. ▪ przygotowanie i wydanie folderów oraz innych publikacji informacyjnych i promocyjnych dotyczących obszaru objętego LSR w szczególności produktów lub usług lokalnych, lokalnej przedsiębiorczości oraz lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego ▪ Wsparcie działań zmierzających do kolekcjonowania i archiwizowania istotnych materiałów dokumentujących dziedzictwo historyczno-kulturowe i przyrodnicze obszaru.

5. Określenie misji LGD

Misja LGD Cieszyńska Kraina została skonstruowana na trzech poziomach dotyczących:

- głównego zadania LGD,
- wykorzystywanych atutów obszaru,
- uzyskiwanych rezultatów.

Misją LGD Cieszyńska Kraina jest:

wspieranie i animowanie innowacyjnych aktywności społecznych i gospodarczych mieszkańców

- opierających się na wykorzystywaniu lokalnych potencjałów z poszanowaniem zasad rozwoju zrównoważonego,
- realizowanych w partnerstwie sektorów: biznesowego, obywatelskiego i samorządowego

prowadzących do:

- podwyższania poziomu życia mieszkańców,
- wzmacniania atrakcyjności obszaru dla odwiedzających,
- integracji miejscowości i społeczności zamieszkujących gminy obszaru.

Zadanie

Atuty

Rezultaty

6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR

Zamieszczone w strategii cele zostały sformułowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę sytuacji i problemów rozwojowych obszaru, a przede wszystkim przy wykorzystaniu wyników licznych konsultacji z mieszkańcami. Dzięki temu, można powiedzieć, że ustalone cele wyróżniają dwie cechy:

- **akceptacja ze strony społeczności lokalnych**, co pozwala spodziewać się wysokiego zainteresowania mieszkańców strategią oraz prowadzić będzie do ich bezpośredniego zaangażowania w realizację postawionych celów,
- **dostosowanie do potencjałów obszaru**, co zapewnia realność strategii i możliwości pozyskania środków na jej realizację.

Pierwsza grupa celów – związana z pierwszym celem strategicznym – zorientowana została na doskonalenie kapitału ludzkiego. Przeprowadzone analizy wykazały, że mieszkańców obszaru wyróżnia wysoki poziom przedsiębiorczości, aktywności na różnych polach, podejmowania zadań niekonwencjonalnych w dziedzinie biznesu, w tym turystyki, aktywności społecznej, w szczególności kulturalnej. Potencjał ten jest dobrą podstawą dla realizowania strategii, ale równocześnie wymaga stałego wzmacniania i doskonalenia. Stąd też, jako jedną z głównych osi strategii przyjęto podwyższanie kwalifikacji oraz kształtowanie odpowiednich postaw wzmacniających aktywność i kreatywność mieszkańców. Wsparcie kapitału ludzkiego sprowadzać się będzie przede wszystkim do działań edukacyjnych nakierowanych na:

- podwyższanie kompetencji związanych z prowadzeniem działalności biznesowej, w szczególności takiej, która jest związana z wykorzystywaniem specyficznych potencjałów obszaru,
- zwiększanie zainteresowania mieszkańców lokalnym dziedzictwem,
- wzmacnianie aktywności o charakterze prospołecznym,
- rozwój umiejętności funkcjonowania w otoczeniu, w tym wykorzystywania różnego rodzaju szans.

Cele te nie tylko nawiązują do najważniejszego zasobu obszaru, jakim są jego aktywni mieszkańcy, ale poprzez wspieranie przedsiębiorczości i kreatywności prowadzą do odkrywania na nowo posiadanych potencjałów i ich twórczego wykorzystywania.

Cieszyńską Krainę cechuje wyjątkowy krajobraz i historia. Obszar ten wyróżnia się pozytywnie nie tylko w regionie, ale także w kraju. Wykorzystywanie specyfiki kulturowej i przyrodniczej wymaga w szczególności:

- zacieśniania związków mieszkańców ze swoimi miejscowościami,
- wzrostu zainteresowania mieszkańców podejmowaniem działań nakierowanych na pielęgnowanie lokalnego dziedzictwa,
- zaangażowania mieszkańców w działania zorientowane na podwyższanie estetyki swoich miejscowości,
- integrowania mieszkańców wokół inicjatyw związanych z ich miejscem zamieszkania.

Powyższe wymagania zdecydowały o zamieszczeniu w strategii drugiego celu głównego oraz związanych z nim celów operacyjnych i przedsięwzięć. Zachowanie i świadome

wykorzystywanie specyfiki obszaru zostanie osiągnięte poprzez realizację przedsięwzięć – zapisanych w kolejnych celach szczegółowych – związanych z:

- wzbogacaniem sieci instytucjonalnej obszaru, rozwojem (w tym doposażeniem) organizacji pozarządowych, zarówno tych, które już obecnie prężnie działają, jak i tych, które powinny powstać dla realizacji ważnych zadań związanych z pielęgnowaniem lokalnego dziedzictwa i integrowaniem lokalnych społeczności,
- organizowaniem wydarzeń pozwalających na eksponowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego – organizacja wydarzeń przez mieszkańców pozwoli na integrowanie społeczności lokalnych całego obszaru,
- wzbogacaniem infrastruktury umożliwiającej podejmowanie aktywności kulturalnych i ekologicznych,
- wspieraniem działalności artystycznej, szczególnie takiej, która nawiązuje do tradycji i związana jest z eksponowaniem specyficznych dla obszaru wartości,
- rozwojem kultury fizycznej, która stanowić może silny czynnik integrujący społeczności lokalne, sprzyjać może poprawie kondycji fizycznej, a poprzez elementy współzawodnictwa integrować mieszkańców nowo powstającej Lokalnej Grupy Działania,
- poprawą kompetencji w pozyskiwaniu środków na realizację działań o charakterze społecznym, kulturowym, sportowo-rekreacyjnym, ekologicznym,
- długofalowym kształtowaniem aktywnych postaw mieszkańców, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Wyjątkowy potencjał przyrodniczo-krajobrazowy i kulturowy Cieszyńskiej Krainy może być wykorzystywany dla rozwoju gospodarczego. Zasoby leśne, ukształtowanie terenu, akweny, folklor z wyjątkowymi obrzędami, unikatowa gwara, rzemiosło, kuchnia regionalna to atrakcje stanowiące podstawę dla rozwoju produktów lokalnych i turystyki. Trzeci z celów głównych oraz towarzyszące mu cele szczegółowe i przedsięwzięcia kładą nacisk na wykorzystywanie tych zasobów w sposób przedsiębiorczy przy zachowaniu zasad rozwoju zrównoważonego. W tym kontekście skupiono uwagę na:

- podejmowaniu działań wspierających powstawanie nowych podmiotów gospodarczych,
- rozwoju infrastruktury umożliwiającej turystom poznawanie obszaru i korzystanie z jego atrakcji,
- zachowywanie bądź przywracanie wartości kulturowej i przyrodniczej obiektów i terenów,
- tworzenie spójnej oferty dla turystów, promowanie atrakcji turystycznych, organizowanie wydarzeń przyciągających odwiedzających,
- łączenie działalności turystycznej z rolnictwem, rzemiosłem, a także z aktywnościami społecznymi.

Rozwój funkcji turystycznych, podobnie jak rozwój produktów lokalnych, ze względu na swoją złożoność wymagają działań integrujących różne walory obszaru i różne aktywności mieszkańców. Założenie to znalazło swoje odzwierciedlenie w strukturze proponowanych przedsięwzięć. Równocześnie, zauważyć należy, że zarówno turystyka, jak i produkty lokalne umożliwiają w najlepszy sposób wyeksponowanie wszystkich lokalnych atutów.

Cieszyńska Kraina oferuje swoim mieszkańcom i osobom odwiedzającym szereg atrakcyjnych walorów, takich jak: silne więzi społeczne, otwartość na drugiego człowieka wynikająca z tradycji ekumenizmu, spokój, czy opisywane w innych miejscach walory przyrodnicze

i kulturowe. Walory te wymagają pielęgnowania, ale także stałego rozwijania i uzupełniania. Realizacja strategii powinna sprzyjać zacieśnianiu związków mieszkańców z obszarem zarówno w wymiarze materialnym, jak i emocjonalnym. Dlatego, kolejna grupa celów i przedsięwzięć odnosząca się do Cieszyńskiej Krainy jako miejsca zamieszkania zwraca uwagę na:

- wzmacnianie ładu przestrzennego, a szczególnie na tworzenie funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych, w tym przy wykorzystywaniu tradycyjnej zabudowy obszaru,
- poprawę bezpieczeństwa w szerokim zakresie, poprzez działania infrastrukturalne i edukacyjne,
- budowanie świadomości ekologicznej i dostarczanie możliwości realizowania zachowań proekologicznych,
- wzmacnianie więzi międzyludzkich, w tym działalność samopomocową, podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz swoich miejscowości.

Niewątpliwie, w województwie śląskim Cieszyńska Kraina wyróżnia się wysoką atrakcyjnością zamieszkania. Włączenie mieszkańców w procesy rozwoju lokalnego będzie sprzyjało zwiększeniu ich satysfakcji i dumy z zamieszkiwania na tym obszarze.

Wspólne działanie mieszkańców ośmiu gmin będzie przynosiło nowe pozytywne efekty. Konieczne jest w tym kontekście rozwijanie działań promocyjnych związanych z ostatnią grupą celów, które będą nakierowane na:

- usuwanie barier informacyjnych dla mieszkańców,
- eksponowanie atrakcji obszaru w otoczeniu, szczególnie z uwzględnieniem oczekiwań turystów,
- zwiększanie zainteresowania wdrażaniem strategii wśród mieszkańców.

Generalna konstrukcja logiczna celów głównych, celów szczegółowych i przedsięwzięć uwzględnia trzy wymiary:

Wykorzystanie walorów obszaru

Usuwanie barier w wykorzystywaniu walorów obszaru

Stymulowanie aktywności mieszkańców do podejmowania działań związanych z wykorzystywaniem walorów

Takie podejście pozwoliło na każdorazowe uwzględnienie specyfiki obszaru i zaproponowanie twórczego wykorzystania posiadanych zasobów w oparciu o aktywności mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia argumenty uzasadniające spójność celów ze specyfiką obszaru Cieszyńska Kraina.

Cel ogólny	Uzasadnienie spójności
<p>CO1. Wysoka wartość kapitału ludzkiego, jego kwalifikacji, aktywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i kreatywności oraz istnienie warunków sprzyjających jego rozwojowi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lepsze wykorzystanie oraz sukcesywne wzmocnienie najcenniejszego potencjału obszaru jakim jest kapitał ludzki, - odblokowywanie możliwości rozwoju i samorealizacji mieszkańców, a poprzez to uatrakcyjnienie obszaru dla jego mieszkańców i przewyższenie peryferyjnego położenia, - poprawa kwalifikacji mieszkańców niwelująca różnice w stosunku do pobliskich obszarów aglomeracyjnych, - zaszczepienie – w oparciu o kapitał ludzki – nowych funkcji społecznych i gospodarczych o wysokim poziomie kreatywności i innowacyjności, wykorzystujących w przedsiębiorczy sposób cenne i unikatowe potencjały obszaru Cieszyńskiej Krainy,
<p>CO2. Silna więź mieszkańców ze swoimi miejscowościami przejawiająca się w podejmowaniu aktywnych działań nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego, podnoszenie estetyki przestrzeni publicznej, inicjowanie projektów partnerskich, udział w inicjatywach na rzecz społeczności lokalnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zachowanie wyróżniających cech kulturowych obszaru decydujących o jego wyjątkowości, a także atrakcyjności dla osób odwiedzających, - ograniczenie coraz bardziej dokuczliwego zagrożenia trwałą emigracją mieszkańców, - kreowanie silnego kapitału ludzkiego wokół wartości spajających społeczności lokalne oraz w oparciu o przywiązanie do swojej małej ojczyzny, - wzbogacanie naturalnego piękna krajobrazu Cieszyńskiej Krainy przez podnoszenie jakości architektury i estetyki miejscowości obszaru,
<p>CO3. Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców skutkujący rozwojem małych firm oraz kreowaniem oferty turystycznej i tworzeniem produktów lokalnych bazujących na specyficznych walorach kulturowych i środowiskowych obszaru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie gospodarczych tradycji obszaru dla kreowania konkurencyjnych produktów lokalnych, - stworzenie dogodnych warunków dla wykorzystania lokalnego potencjału przedsiębiorczości, - dzielenie się środowiskowymi i kulturowymi atutami Cieszyńskiej Krainy z otoczeniem poprzez rozwój atrakcyjnej oferty turystycznej, - zapewnienie koniecznej siły dla przebudowy i wzmocnienia lokalnej struktury gospodarczej poprzez wyzwalenie lokalnego potencjału przedsiębiorczości i rozwój małych przedsiębiorstw,
<p>CO4. Unikatowe walory obszaru decydujące o wysokiej jakości życia wynikające z atrakcyjności przestrzeni publicznej, dobrego stanu środowiska przyrodniczego, malowniczego krajobrazu oraz spójności społecznej, której filarem są tradycje ekumenizmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zachowanie głównych atutów obszaru scalających społeczność lokalną, decydujących o przyjazności i kameralności otoczenia dla mieszkańców, - doskonalenie warunków życia na obszarze sprzyjające równoważeniu bilansu migracyjnego i przyciąganiu kapitału ludzkiego o wysokiej wartości,
<p>CO5 Zapewnienie dobrego dostępu do informacji o obszarze dla podmiotów zewnętrznych i wewnętrznych oraz wspólna promocja i tworzenie wizerunku obszaru objętego funkcjonowaniem LGD.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przewyższenie peryferyzacji obszaru, - przewyższenie negatywnych elementów wizerunku obszaru, zwłaszcza stereotypowych skojarzeń związanych z przeszłością województwa śląskiego, - wykorzystywanie potencjału środowiskowego i kulturowego obszaru oraz sąsiedztwa aglomeracji dla rozwoju funkcji turystycznych.

7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla planowanych w ramach LSR przedsięwzięć

Podejście zintegrowane jest warunkiem efektywnego wdrożenia LSR „Cieszyńska Kraina”. O podejściu tym należy myśleć w dwu aspektach:

- integracji w procesie formułowania LSR,
- integracji w procesie wdrażania LSR.

Zintegrowane myślenie oraz zintegrowane działanie zainicjowane na etapie formułowania strategii przejawiało się przede wszystkim w partnerskim sposobie opracowywania LSR. W ten sposób można powiedzieć, że zastosowane podejście zintegrowane stało się warunkiem zachowania spójności strategii i jej celów ze specyfiką obszaru; spójność specyfiki obszaru z systemem ustalonych celów ogólnych i szczegółowych została zagwarantowana przede wszystkim w drodze szerokiej konsultacji treści strategii z reprezentantami różnych środowisk lokalnych. Dzięki temu można stwierdzić, że proponowane cele spełniają podstawowe kryterium spójności ze specyfiką obszaru jakim jest pełna zgodność z oczekiwaniami i aspiracjami społeczności lokalnej. W procesie partnerskiego opracowywania treści LSR wykorzystano szereg narzędzi konsultacyjnych co umożliwiło osiągnięcie niezbędnej zbieżności pomiędzy treścią i formą celów a lokalną hierarchią wartości. Zapewnieniu takiej spójności służyło między innymi opracowanie wizji rozwoju obszaru, w której mieszkańcy zaakcentowali najważniejsze dla nich oczekiwania. Równocześnie, należy bardzo wyraźnie zaakcentować, że takie podejście do tworzenia LSR doprowadziło do zintegrowania lokalnych podmiotów tworząc dobrą podstawę dla wdrożenia strategii.

W LSR „Cieszyńska Kraina” oraz sformułowanych w jej ramach przedsięwzięć integracja przejawia się w trzech aspektach: podmiotowym, obszarowym, funkcjonalnym. Integracja w ujęciu podmiotowym jest uwzględniana w kontekście wewnątrzsektorowym oraz w kontekście międzysektorowym. Realizacja zawartych w LSR przedsięwzięć wymaga zintegrowania oraz aktywnego włączenia się podmiotów reprezentujących różne miejscowości i różne sektory. Znaczna część przedsięwzięć związana jest z sieciowaniem podmiotów, koordynowaniem ich działań, tworzeniem wspólnych projektów, prowadzeniem wspólnej, ujednoliconej polityki informacyjnej opartej na danych przekazywanych przez różne podmioty lokalne. Wynikiem integracji podmiotowej jest dodawanie potencjałów podmiotów oraz wzajemne uzupełnianie potencjałów podmiotów, a w konsekwencji zwiększenie możliwości realizacji projektów wdrażających LSR.

Jedną z głównych idei LSR jest integracja obszaru. Wśród proponowanych przedsięwzięć preferowane są te, które obejmują swoim zasięgiem cały obszar Cieszyńskiej Krainy. W sytuacji, gdyby charakter pojedynczego projektu ograniczał jego zasięg przestrzennie, powinien on stanowić część większego systemu (np. projekty turystyczne realizowane w ramach szlaków turystycznych, czy też bazy informacyjne prezentujące informacje o konkretnych obiektach czy usługach, ale zawierające analogiczne dane o wszystkich/większości miejscowościach obszaru).

Sednem LSR „Cieszyńska Kraina” jest współzależny rozwój różnych funkcji. Przejawia się to zarówno w kompleksowości przeprowadzonej diagnozy jak też we współzależności sformułowanych celów. W ramach strategii dąży się do integrowania rozwoju w wymiarach środowiskowym, społecznym, kulturowym, przestrzennym, gospodarczym. Realizacja przedsięwzięć w ramach jednego wymiaru sprzyja osiągnięciu celów w innych wymiarach.

8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla planowanych w LSR przedsięwzięć

Zakłada się, że w wyniku wdrożenia LSR obszaru Cieszyńska Kraina uzyskane zostaną rezultaty

o charakterze innowacyjnym przedstawione w poniższej tabeli.

Innowacja produktowa	<ul style="list-style-type: none"> • kreowanie nowych produktów turystycznych i rekreacyjnych, • wykorzystywanie niepowtarzalnych walorów lokalnych, w szczególności kulturalnych i przyrodniczych do tworzenia produktów lokalnych i produktów wizytówek (rozwijane produkty tradycyjne lub zupełnie nowe koncepcje produktów), • rozszerzanie działalności organizacji pozarządowych o nowe akcje, wydarzenia, usługi,
Innowacja technologiczna	<ul style="list-style-type: none"> • przywracanie tradycyjnych technologii w celu wytwarzania wysoko konkurencyjnych produktów lokalnych, • wykorzystywanie nowoczesnych technologii informatycznych do promowania obszaru, • wykorzystywanie technologii informatycznych do poprawy komunikacji pomiędzy podmiotami lokalnymi,
Innowacja procesowa	<ul style="list-style-type: none"> • nowe zorganizowanie współpracy pomiędzy podmiotami lokalnymi, • tworzenie trwałych sieci kooperacji pomiędzy lokalnymi podmiotami.

Warunkiem osiągnięcia efektów związanych z innowacyjnością jest doskonalenie lokalnego kapitału ludzkiego poprzez rozwijanie edukacji kreatywnej. Zaakcentować tutaj należy dwa kierunki rozwoju edukacji kreatywnej:

- edukacja przedsiębiorcza zorientowana na wzmacnianie kompetencji młodych ludzi do generowania i realizowania pomysłów na własny biznes,
- otwarcie na otoczenie, a w szczególności poznawanie doświadczeń innych obszarów wiejskich we wdrażaniu niekonwencjonalnych rozwiązań.

Ponadto, innowacyjność stanowić będzie istotne kryterium wyboru konkretnych projektów zgłaszanych do realizacji w ramach sformułowanych przedsięwzięć.

9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji przez LGD

Ustalenie przejrzystych i obiektywnych reguł i zasad funkcjonowania LGD, w tym w szczególności procedur dotyczących zasad wyboru operacji (projektów), które będą mogły otrzymać dofinansowanie w ramach wdrażania LSR było jednym z ważniejszych elementów prac nad przygotowywanym dokumentem LSR.

Ogólna procedura aplikowania i obsługi wniosków o wsparcie w ramach wdrażania LSR wynika z zapisów PROW 2007-2013 oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W ramach niej zastosowanie będą miały następujące procedury szczegółowe, opisane w dalszych częściach niniejszego dokumentu:

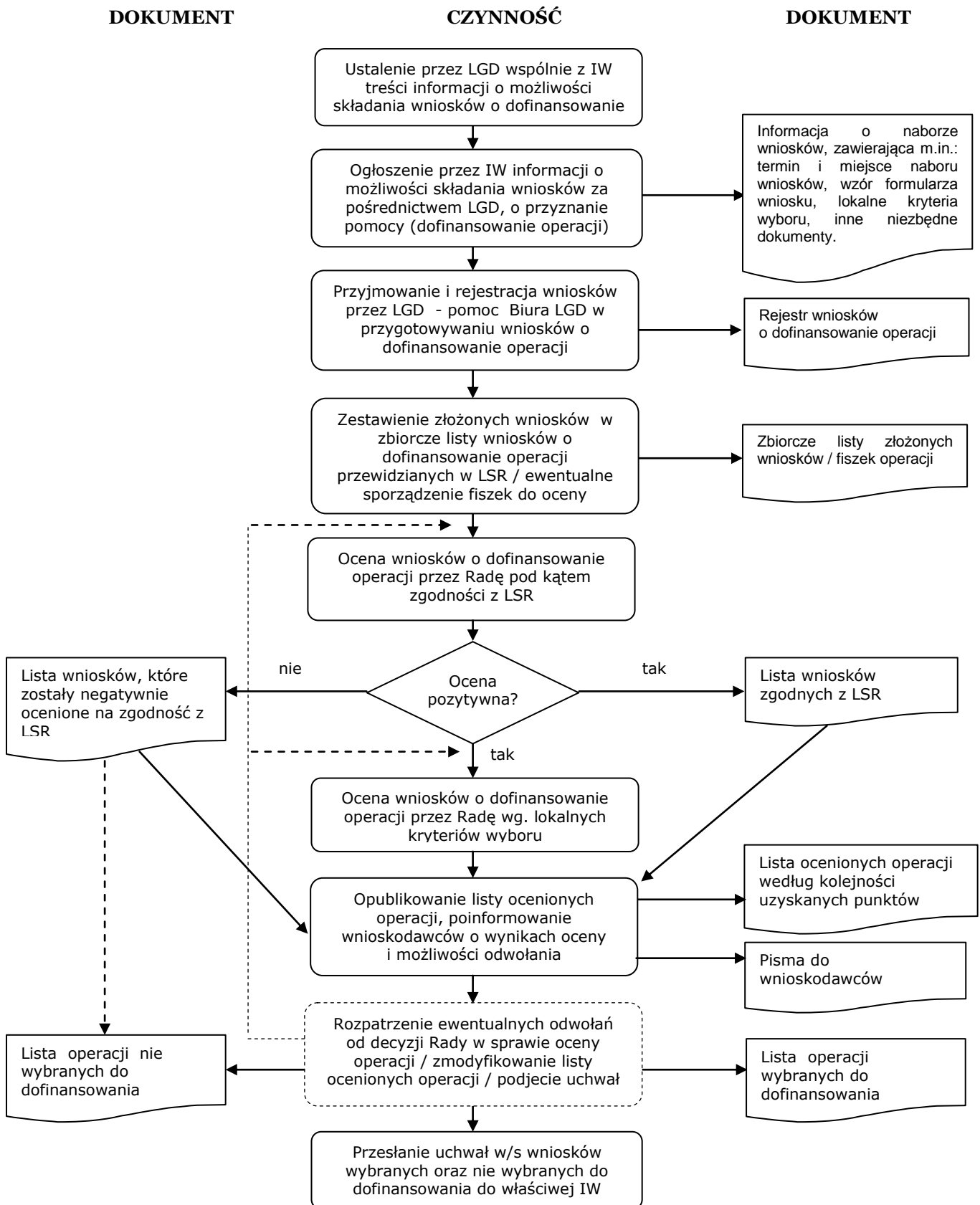
- oceny operacji na zgodność z LSR
- oceny operacji w oparciu o ustalone lokalne kryteria wyboru,
- procedury wyłączenia członka Rady od udziału w wyborze projektów w razie zaistnienia okoliczności podważających jego bezstronność w procesie oceny,
- procedury odwoławczej od rozstrzygnięć Rady oraz
- ewentualnej procedury zmian lokalnych kryteriów wyboru zapisanych w LSR.

Ogólny proces organizowania naboru wniosków o dofinansowanie operacji, ich oceny, wyboru prowadzony przez LGD „Cieszyńska Kraina” (a częściowo również we właściwej Instytucji Wdrażającej, tj. Urzędzie Marszałkowskim lub Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa), aż do momentu wypłaty refundacji na rzecz beneficjenta pomocy przedstawia się w następujący sposób (wersja uproszczona-uogólniona):

1. Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina” w porozumieniu z odpowiednią Instytucją Wdrażającą, tj. Samorządem Województwa (w przypadku odnowy wsi i małych projektów) lub Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (w przypadku różnicowania działalności oraz mikroprzedsiębiorstw) ustala termin otwarcia naboru wniosków o dofinansowanie operacji oraz przygotowuje treść informacji nt. możliwości składania wniosków, zawierającą między innymi lokalne kryteria wyboru projektów do dofinansowania.
2. IW na wniosek LGD „Cieszyńska Kraina” podaje do publicznej wiadomości w swojej siedzibie oraz na stronie internetowej oraz w prasie o zasięgu obejmującym obszar działania tej LGD, informację o możliwości składania za pośrednictwem danej LGD, wniosków o przyznanie pomocy (dofinansowania).
3. Uprawnieni zgodnie z zapisami PROW oraz wytycznymi LGD w danym działaniu wnioskodawcy z terenu LGD „Cieszyńska Kraina” składają wnioski o dofinansowanie operacji bezpośrednio do Biura LGD. Pracownicy Biura LGD pomagają wnioskodawcom w przygotowaniu projektów.
4. Biuro LGD włącza wnioski o dofinansowanie operacji na listę propozycji projektów w ramach danych działań lub przewidzianych w LSR przedsięwzięć, w ramach których uruchomiony jest nabór wniosków. Listy przekazywane są Radzie LGD.
5. Rada LGD dokonuje oceny zgodności projektów z LSR oraz oceny operacji na podstawie lokalnych kryteriów wyboru, a następnie podejmuje decyzje o wybraniu lub nie wybraniu konkretnych operacji do objęcia dofinansowaniem, w ramach przewidzianego w LSR budżetu (z uwzględnieniem możliwości odwołania wnioskodawców od decyzji Rady).
6. Następnie LGD przesyła do właściwej IW listy wybranych (i również nie wybranych) operacji wraz z wnioskami o ich dofinansowanie.
7. IW rozpatrują wnioski o dofinansowanie operacji pod kątem spełnienia przez wnioskodawców niezbędnych wymogów formalnych.
8. Następnie IW podpisują z wybranymi przez Radę wnioskodawcami, których wnioski zostały następnie pozytywnie rozpatrzone przez IW, umowy o dofinansowanie operacji. Pomoc przysługuje wg kolejności projektów na liście przesłanej wcześniej przez LGD (patrz pkt. 6).
9. Wypłata pomocy na rzecz beneficjenta (wnioskodawcy) następuje po pozytywnej weryfikacji wniosku o płatność przez Agencję Płatniczą (po zrealizowaniu projektu).

Tabelaryczne ujęcie procedury oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji wg lokalnych kryteriów wyboru stosowanej w biurze LGD „Cieszyńska Kraina” przedstawia załącznik nr 6, z kolei jej postać graficzna w ogólnym procesie procesowania z wnioskami jest pokazana poniżej.

Schemat 1 Proces przyjmowania i obsługi wniosków o dofinansowanie

Ogólne zasady stosowane w procedurze oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji oraz odwołania od rozstrzygnięć Rady:

1. Organem dokonującym oceny zgodności wniosków z LSR i wyboru operacji do finansowania jest Rada LGD Cieszyńska Kraina. Rada rozpatruje wnioski i podejmuje decyzje w ich sprawie podczas swoich posiedzeń.
2. W posiedzeniu Rady uczestniczą z głosem doradczym: przedstawiciel Zarządu LGD oraz przedstawiciel Biura LGD. Przewodniczący Rady może zaprosić do udziału w posiedzeniu osoby trzecie, w szczególności ekspertów.
3. Przewodniczący Rady na początku każdego posiedzenia poświęconego ocenie i wyborowi operacji, będzie przypominał o obowiązku automatycznego, dobrowolnego wyłączenia się członków Rady z oceny „swoich” projektów, jak również o możliwości ewentualnego wyłączenia członka Rady w drodze głosowania Rady, przeprowadzonego po przedstawieniu realnych przesłanek, rzetelnie uzasadniających istnienie potencjalnego „konfliktu interesów”. Członkowie Rady zostaną każdorazowo przed posiedzeniem Rady poproszeni o wypełnienie deklaracji bezstronności wg wzoru zawartego w załączniku nr 17.
4. Podczas dyskusji nad wnioskami o dofinansowanie operacji Przewodniczący udziela głosu dyskutantom według kolejności zgłoszeń. W dyskusji głos mogą zabierać członkowie Rady, członkowie Zarządu oraz osoby zaproszone do udziału w posiedzeniu.
5. Po dyskusji nad wnioskiem Rada przeprowadza głosowanie w sprawie zgodności operacji z LSR. Po zarządzeniu głosowania każdy członek Rady dokonuje indywidualnie oceny zgodności operacji z LSR poprzez wypełnienie „Karty oceny zgodności operacji z LSR”, której wzór przedstawia Załącznik nr 7.
6. Po zebraniu wypełnionych „Kart oceny zgodności operacji z LSR” komisja skrutacyjna dokonuje podliczenia oddanych głosów. Decyzja Rady w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR jest pozytywna, jeśli bezwzględna większość ważnie oddanych głosów (50%+1) została oddana na opcję, że operacja jest zgodna z LSR. Wnioski dotyczące operacji, co do których Rada podjęła negatywną decyzję w sprawie uznania ich zgodności z LSR nie są dalej rozpatrywane.
7. Jeżeli operacja została uznana za zgodną z LSR, Rada przeprowadza ocenę tej operacji według kryteriów lokalnych przyjętych przez Stowarzyszenie. Po zarządzeniu głosowania każdy członek Rady dokonuje indywidualnie oceny operacji poprzez wypełnienie formularza „Karty oceny operacji według kryteriów wyboru”, której wzór przedstawiają załączniki od 8 do 11. Ocena operacji przez członka Rady polega na przyznaniu punktów za poszczególne kryteria, a następnie ich zsumowaniu i wpisaniu obliczonej oceny łącznej w pozycji formularza „SUMA PUNKTÓW”.
8. Po zebraniu wypełnionych „Karty oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru” Sekretarze posiedzenia ustalają wynik głosowania w taki sposób, że sumuje się oceny łączne wyrażone na poszczególnych kartach w pozycji „SUMA PUNKTÓW” i dzieli przez liczbę oddanych głosów. Liczba będąca wynikiem tego działania jest oceną Rady dotyczącą spełniania kryteriów wyboru przez daną operację.
9. Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru Przewodniczący Rady sporządza listę rankingową ocenionych operacji, ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach tej oceny. Listę podaje się do wiadomości publicznej, w szczególności do wiadomości wnioskodawców, którzy złożyli wnioski o przyznanie pomocy.

10. Po upływie terminu, w którym wnioskodawcy mogli składać odwołania od wyników głosowania w sprawie oceny operacji, zwołuje się posiedzenie Rady w celu rozpatrzenia odwołań i podjęcia decyzji o wyborze operacji do finansowania.
11. Rada wybiera do finansowania operacje, które uzyskały największą liczbę punktów w ramach oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru, w kolejności odpowiadającej miejscu na liście operacji podlegających ocenie.
12. Rada dokonuje wyboru operacji do wysokości limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji. W roku, w którym LGD po raz ostatni poda do publicznej wiadomości informacje o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji, Rada dokonuje wyboru operacji do wysokości 120% limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków. Decyzja Rady o wybraniu operacji do finansowania ma formę uchwały.
13. Po dokonaniu wyboru operacji przez Radę, Przewodniczący Rady wspólnie z Prezesem Zarządu sporządzają listę operacji wybranych przez LGD do finansowania oraz listę operacji niewybranych do finansowania. Na liście operacji wybranych do finansowania umieszcza się operacje w kolejności według liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru operacji. LGD przekazuje listy właściwej instytucji wdrażającej wraz z uchwałami w sprawie wyboru operacji oraz złożonymi wnioskami o przyznanie pomocy w określonym przepisami terminie.
14. Po dokonaniu wyboru operacji do finansowania LGD informuje wnioskodawców o:
  - wybraniu albo niewybraniu operacji – wskazując przyczyny niewybrania,
  - liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny pod względem spełniania kryteriów wyboru i miejscu na liście wybranych operacji.

W przypadku operacji spełniających warunki przyznania pomocy dla działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” oraz „Odnowa i rozwój wsi”, które nie zostały wybrane do finansowania, wnioskodawców informuje się o możliwości złożenia wniosku o przyznanie pomocy na operację bezpośrednio do podmiotu wdrażającego dane działanie.

Szczegółowe informacje dotyczące procesowania Rady przy ocenie i wyborze operacji reguluje regulamin Rady LGD „Cieszyńska Kraina” (Załącznik nr 2).

Faktyczne rozpoczęcie stosowania procedury oceny i wyboru operacji przez LGD rozpoczyna się z momentem zakończenia danego naboru wniosków o dofinansowanie operacji prowadzonego za pośrednictwem Biura LGD. Zgodnie z rozporządzeniem regulującym wdrażanie LSR od tego momentu liczy się również maksymalny termin jej trwania.

Tabelaryczne ujęcie procedury oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji wg lokalnych kryteriów wyboru stosowanej w biurze LGD „Cieszyńska Kraina”, zawierające konkretne terminy realizacji poszczególnych czynności w ramach procedury, zakres odpowiedzialności osób ją realizujących, jak również wskazanie stosowanych w procedurze dokumentów przedstawia załącznik nr 6.

Ocena zgodności operacji z LSR

Zgodnie z zapisem PROW wnioski o pomoc, kwalifikujące się do udzielenia pomocy w ramach osi 4 LEADER, a więc we wszystkich możliwych w ramach tej osi działaniach, mogą dotyczyć tylko i wyłącznie projektów zgodnych z LSR, przyjętą przez LGD „Cieszyńska Kraina” i zatwierdzoną wcześniej do dofinansowania przez Samorząd Województwa Śląskiego. Zgodność danego projektu z LSR jest więc podstawowym i jednocześnie niezmiennym kryterium warunkującym dalszą ocenę wniosku o dofinansowanie projektu przez Radę LGD „Cieszyńska Kraina” w oparciu o lokalne kryteria wyboru, czy też późniejsze rozpatrywanie spełnienia wymogów formalnych na poziomie właściwej IW.

Biorąc pod uwagę strukturę LSR określoną przez IZ (zakładającą sformułowanie celów ogólnych, szczegółowych oraz przedsięwzięć) najwłaściwszą metodą oceny zgodności danego projektu z LSR będzie zbadanie przez członków Rady LGD „Cieszyńska Kraina” czy proponowana operacja nawiązuje (jest zgodny czy też ma szanse przyczynić się do realizacji) przynajmniej jednego celu ogólnego LSR, przynajmniej jednego celu szczegółowego LSR oraz przynajmniej jednego przedsięwzięcia zapisanego w LSR.

Projekt będzie mógł zostać uznany za zgodny z LSR tylko w przypadku pozytywnej odpowiedzi na wszystkie 3 powyższe pytania. Przy ustalaniu stanowiska całej Rady LGD odnośnie zgodności konkretnego projektu przyjmowana będzie zasada, iż projekt zyskuje status zgodnego z LSR, jeżeli co najmniej 50 % + 1 członków Rady (tzw. większość bezwzględna) zaznaczy jego zgodność z LSR na indywidualnych kartach oceny. Przykład takiej indywidualnej karty oceny przedstawia załącznik nr 8-11.

Lokalne kryteria wyboru operacji

Możliwość swobodnego kształtowania lokalnych kryteriów oceny przez LGD „Cieszyńska Kraina” w procesie wyboru projektów jest jedną z ważniejszych cech podejścia LEADER, stanowiących o jego dużej atrakcyjności dla wszystkich potencjalnych beneficjentów z terenu 8 gmin tworzących to partnerstwo. Zaproponowane w niniejszym dokumencie lokalne kryteria wyboru stanowią próbę odzwierciedlenia przyjętej przez LGD „Cieszyńska Kraina” polityki rozwoju, zmierzającej do osiągnięcia długofalowych celów rozwojowych dla obszaru działania grupy. W razie jakichkolwiek problemów z ich przyszłym funkcjonowaniem LGD będzie miała możliwość ich zmiany, co zostało szerzej opisane w dalszej części tekstu.

W załączniku nr 19 przedstawiono pierwszy ranking propozycji lokalnych kryteriów wyboru opracowany na podstawie anonimowego, pisemnego głosowania wśród grona osób biorących udział w opracowaniu LSR (warsztat w Gminie Hażlach, 19.V.08). Ostateczną postać zestawów lokalnych kryteriów wyboru do oceny poszczególnych typów operacji zaakceptowało Walne Zebranie Członków LGD.

Aby operacja mogła zostać wybrana do dofinansowania przez Radę oprócz spełniania opisanego wyżej warunku zgodności z LSR musi spełnić również warunek uzyskania minimalnej liczby punktów. W przypadku działania:

- „Małe projekty” - **8 punktów**
- „Odnowa i rozwój wsi” - **9 punktów**
- „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” - **9 punktów**
- „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” - **8 punktów**

Ze względu na różne cele i charakter poszczególnych typów działań (odnowa wsi, różnicowanie, mikroprzedsiębiorstwa oraz małe projekty) zdecydowano, iż stosowane będą różne zestawy lokalnych kryteriów wyboru dla poszczególnych typów działań.

W każdym zestawie kryteriów występuje tzw. **kryterium innowacyjności operacji**. Innowacyjność jest w tym przypadku rozumiana jako elementy wnioskowanej operacji (np. zakres, element inwestycyjny, działanie, pomysł, sposób, metoda itp.), które nie były do tej pory spotykane lub stosowane na obszarze objętym LSR, a które w szczególności stwarzają szansę na: rozwiązanie lokalnych problemów, wzbogacenie potencjału obszaru objętego LSR lub też dodatkową promocję obszaru bądź działalności LGD „Cieszyńska Kraina”.

W każdym zestawie kryteriów występuje również **kryterium badające uzasadnienie potrzeby realizacji operacji**, które preferuje te operacje, w których wnioskodawca rzetelnie, wiarygodnie i wyczerpująco uzasadnił potrzebę realizacji danej operacji.

Innym wspólnym dla każdego zestawu kryterium jest **zgodność zakresu operacji z preferowanymi typami operacji wymienionymi w LSR** w zestawieniu przedsięwzięć wraz z opisem preferowanych operacji (rozdział 4, tabela 14.), które co prawda nie pozbawia zupełnie możliwości dofinansowania operacji bezpośrednio nie wymienionych w opisie, ale zwiększa szanse dofinansowania operacji wprost ujętych w tym zestawieniu i opisie.

Tabela 15 Lokalne kryteria wyboru operacji typu „Małe projekty”

Lp.	Kryterium wyboru operacji	Opis	Punktacja
1	Zasięg obszarowy oddziaływania operacji	Preferuje operacje mające oddziaływanie na większy obszar w ramach obszaru objętego LSR	Operacja oddziałuje na: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 4 pkt. – cały obszar objęty LSR 3 pkt. – więcej niż 1 gminę 2 pkt. – 1 gminę 1 pkt. – więcej niż 1 miejscowość 0 pkt. – wyłącznie wnioskodawcę
2	Poziom zaangażowania społeczności lokalnej w realizację operacji	Preferuje operacje, które na etapie realizacji przewidują zaangażowanie mieszkańców z obszaru objętego LSR	Operacja angażuje: 2 pkt. – wnioskodawcę oraz innych mieszkańców obszaru objętego LSR, 0 pkt. – wyłącznie wnioskodawcę
3	Stopień wykorzystywania zasobów wewnętrznych obszaru	Preferuje wykorzystanie większej ilości i różnorodności zasobów wewnętrznych obszaru objętego LSR	Operacja przewiduje wykorzystanie: (punkty mogą się sumować) 2 pkt. – zasobów historyczno - kulturowych 2 pkt. – zasobów przyrodniczych 1 pkt. – aktywności społecznej mieszkańców 1 pkt. – aktywności gospodarczej mieszkańców 0 pkt. – innych niż ww. zasobów
4	Wpływ na poprawę sytuacji w dziedzinach uznanych w LSR za priorytetowe	Preferuje próbę poprawy sytuacji w kilku priorytetowych dziedzinach określonych w LSR	Operacja przewiduje poprawę w zakresie: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – edukacji mieszkańców 2 pkt. – tradycyjnych, ginących zawodów 2 pkt. – turystyki lub małego rękodzieła 1 pkt. – rolno-spożywczych produktów lokalnych 0 pkt. – innym niż wyżej wskazane
5	Poziom dofinansowania operacji	Preferuje operacje, których wartość dofinansowania nie przekracza kwoty 10.000 zł	Poziom dofinansowania operacji: 2 pkt. – nie przekracza lub jest równy kwocie 10.000 zł 0 pkt. – przekracza kwotę 10.000 zł
6	Innowacyjność operacji	Preferuje operacje, które posiadają elementy innowacyjności w rozumieniu LSR	Operacja jest innowacyjna lub posiada elementy innowacyjności, które: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – w sposób szczególny promują LGD lub obszar objęty LSR, wzbogacając jego potencjał 2 pkt. – wzbogacają potencjał obszaru lub rozwiązują lokalne problemy 0 pkt. - Operacja nie jest innowacyjna/nie zawiera elementów innowacyjności
7	Uzasadnienie potrzeby realizacji operacji	Preferuje operacje, w których wnioskodawca rzetelnie i wiarygodnie uzasadnił potrzebę realizacji operacji	Wnioskodawca przedstawił uzasadnienie: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 2 pkt. – rzetelne, wiarygodne i wyczerpujące 1 pkt. - wystarczające 0 pkt. – nierzetelne lub niewystarczające
8	Zgodność zakresu operacji z preferowanymi typami operacji wymienionymi w LSR	Preferuje operacje, które zostały wprost wymienione w zestawieniu przedsięwzięć z opisem preferowanych operacji (rozdział 4. LSR, tabela 14.)	Zakres wnioskowanej operacji: 5 pkt. - jest zgodny z opisem preferowanych typów operacji w zestawieniu przedsięwzięć w LSR 0 pkt. – nie został wymieniony wprost w zestawieniu przedsięwzięć i opisie preferowanych operacji w LSR

Maksymalna suma punktów możliwych do zdobycia wynosi **27 pkt.**

Minimum sumy punktów jest spełnione od **8 pkt.**

Tabela 16 Lokalne kryteria wyboru operacji typu „Odnowa i rozwój wsi”

Lp.	Kryterium wyboru operacji	Opis	Punktacja
1	Zasięg obszarowy oddziaływania operacji	Preferuje operacje mające oddziaływanie na większy obszar w ramach obszaru objętego LSR	Operacja oddziałuje na: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 4 pkt. – cały obszar objęty LSR 3 pkt. – więcej niż 1 gminę 2 pkt. – 1 gminę 1 pkt. – więcej niż 1 miejscowość 0 pkt. – wyłącznie wnioskodawcę
2	Stopień wykorzystywania zasobów wewnętrznych obszaru	Preferuje wykorzystanie większej ilości i różnorodności zasobów wewnętrznych obszaru objętego LSR	Operacja przewiduje wykorzystanie: (punkty mogą się sumować) 2 pkt. – zasobów historyczno-kulturowych 2 pkt. – zasobów przyrodniczych 2 pkt. – istniejącej infrastruktury turystycznej 2 pkt. – tradycji gospodarczych obszaru 0 pkt. - Operacja nie wykorzystuje ww. zasobów obszaru
3	Poziom dofinansowania operacji	Preferuje operacje, których wartość dofinansowania nie przekracza kwoty 200.000zł	Poziom dofinansowania operacji: 2 pkt. - nie przekracza kwoty 200.000 zł 0 pkt. - jest równy lub przekracza kwotę 200.000 zł
4	Przedmiotowy zakres operacji	Preferuje określone rodzaje inwestycji realizowanej w ramach operacji	Operacja obejmuje: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – zagospodarowanie centrum wsi, obiekty społeczno – kulturalne 2 pkt. - infrastrukturę turystyczną, agroturystyczną, obiekty sportowe, rekreacyjne 1 pkt. - urządzenie terenów zielonych, place zabaw 0 pkt. - żadne z wyżej wskazanych
5	Stopień realizacji celów LSR	Preferuje operacje realizujące więcej niż jeden, a najlepiej kilka celów szczegółowych LSR	Operacja realizuje: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 2 pkt. – powyżej 2 celów szczegółowych 1 pkt. – 2 cele szczegółowe 0 pkt. – 1 cel szczegółowy
6	Innowacyjność operacji	Preferuje operacje, które posiadają elementy innowacyjności w rozumieniu LSR	Operacja jest innowacyjna lub posiada elementy innowacyjności, które: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – w sposób szczególny promują LGD lub obszar objęty LSR, wzbogacając jego potencjał 2 pkt. – wzbogacają potencjał obszaru lub rozwiązują lokalne problemy 0 pkt. - Operacja nie jest innowacyjna/nie zawiera elementów innowacyjności
7	Uzasadnienie potrzeby realizacji operacji	Preferuje operacje, w których wnioskodawca rzetelnie i wiarygodnie uzasadnił potrzebę realizacji operacji	Wnioskodawca przedstawił uzasadnienie: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 2 pkt. – rzetelne, wiarygodne i wyczerpujące 1 pkt. - wystarczające 0 pkt. – nierzetelne lub niewystarczające
8	Zgodność zakresu operacji z preferowanymi typami operacji wymienionymi w LSR	Preferuje operacje, które zostały wprost wymienione w zestawieniu przedsięwzięć z opisem preferowanych operacji (rozdział 4. LSR, tabela 14.)	Zakres wnioskowanej operacji: 5 pkt. - jest zgodny z opisem preferowanych typów operacji w zestawieniu przedsięwzięć w LSR 0 pkt. – nie został wymieniony wprost w zestawieniu przedsięwzięć i opisie preferowanych operacji w LSR

Maksymalna suma punktów możliwych do zdobycia wynosi **29 pkt.**

Minimum punktów jest spełnione od **9 pkt.**

Tabela 17 **Lokalne kryteria wyboru operacji**
 typu „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

Lp.	Kryterium wyboru operacji	Opis	Punktacja
1	Rodzaj planowanej działalności nierolniczej w zakresie wytwarzania produktów lub usług rolnych	Preferuje operacje, których celem jest różnicowanie działalności w sektorach priorytetowych z punktu widzenia analizy SWOT	Operacja obejmuje działalność nierolniczą: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – związaną z turystyką i agroturystyką 2 pkt. – związaną z rękodziełem lub rzemiosłem 1 pkt. – związaną z rolnictwem 0 pkt. – nie związaną z żadną z wyżej wskazanych
2	Stopień realizacji celów LSR	Preferuje operacje realizujące więcej niż jeden, a najlepiej kilka celów szczegółowych LSR- u	Operacja realizuje: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – powyżej 2 celów szczegółowych 2 pkt. – 2 cele szczegółowe 0 pkt. – 1 cel szczegółowy
3	Powierzchnia gospodarstwa rolnego wnioskodawcy	Preferuje operacje realizowane przez wnioskodawców posiadających niewielkie gospodarstwa rolne, lub w których pracują lub są domownikami w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu rolniczym	Powierzchnia gospodarstwa wnioskodawcy obejmuje obszar: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – poniżej i nie więcej niż 5 ha 2 pkt. – powyżej 5 ha i nie więcej niż 10 ha 1 pkt. – powyżej 10 ha i nie więcej niż 20 ha 0 pkt. – powyżej 20 ha
4	Poziom dofinansowania operacji	Preferuje operacje, o określonym poziomie dofinansowania	Poziom dofinansowania operacji: 2 pkt. – jest niższy niż 75.000 zł 0 pkt. – jest równy lub przekracza 75.000 zł
5	Stopień wykorzystywania zasobów wewnętrznych obszaru	Preferuje wykorzystanie większej ilości i różnorodności zasobów wewnętrznych obszaru LGD	Operacja przewiduje wykorzystanie: (punkty mogą się sumować) 2 pkt. – zasobów historyczno-kulturowych 2 pkt. – zasobów przyrodniczych 2 pkt. – istniejącej infrastruktury turystycznej 2 pkt. – tradycji gospodarczych obszaru 0 pkt. – operacja nie wykorzystuje ww. zasobów obszaru.
6	Innowacyjność operacji	Preferuje operacje, które posiadają elementy innowacyjności w rozumieniu LSR	Operacja jest innowacyjna lub posiada elementy innowacyjności, które: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – w sposób szczególny promują LGD lub obszar objęty LSR, wzbogacając jego potencjał 2 pkt. – wzbogacają potencjał obszaru lub rozwiązują lokalne problemy 0 pkt. – Operacja nie jest innowacyjna/nie zawiera elementów innowacyjności
7	Uzasadnienie potrzeby realizacji operacji	Preferuje operacje, w których wnioskodawca rzetelnie i wiarygodnie uzasadnił potrzebę realizacji operacji	Wnioskodawca przedstawił uzasadnienie: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 2 pkt. – rzetelne, wiarygodne i wyczerpujące 1 pkt. – wystarczające 0 pkt. – nierzetelne lub niewystarczające
8	Zgodność zakresu operacji z preferowanymi typami operacji wymienionymi w LSR	Preferuje operacje, które zostały wprost wymienione w zestawieniu przedsięwzięć z opisem preferowanych operacji (rozdział 4. LSR, tabela 14.)	Zakres wnioskowanej operacji: 5 pkt. – jest zgodny z opisem preferowanych typów operacji w zestawieniu przedsięwzięć w LSR 0 pkt. – nie został wymieniony wprost w zestawieniu przedsięwzięć i opisie preferowanych operacji w LSR

Maksymalna suma punktów możliwych do zdobycia wynosi **29 pkt.**

Minimum sumy punktów jest spełnione od **9 pkt.**

Tabela 18 **Lokalne kryteria wyboru operacji**
typu „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

L. p	Kryterium wyboru operacji	Opis	Punktacja
1	Stopień realizacji celów LSR	Preferuje operacje realizujące więcej niż jeden, a najlepiej kilka celów szczegółowych LSR- u	Operacja realizuje: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – powyżej 2 celów szczegółowych 2 pkt. – 2 cele szczegółowe 0 pkt. – 1 cel szczegółowy
2	Liczba nowych miejsc pracy	Preferuje projekty tworzące większą liczbę miejsc pracy w przeliczeniu na pełny etat średniorocznie	Operacja generuje miejsca pracy w liczbie: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – 3 lub więcej 2 pkt. – 2 1 pkt. – 1 0 pkt. – 0
3	Poziom dofinansowania operacji	Preferuje operacje, o określonym poziomie dofinansowania	Poziom dofinansowania operacji wynosi: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – 300.000 zł i powyżej 2 pkt. – 200.000 zł i nie więcej niż 300.000 zł 1 pkt. – 100.000 zł i nie więcej niż 200.000 zł 0 pkt. – do 100.000 zł
4	Stopień wykorzystywania zasobów wewnętrznych obszaru	Preferuje wykorzystanie większej ilości i różnorodności zasobów wewnętrznych obszaru LGD	Operacja przewiduje wykorzystanie: (punkty <u>mogą</u> się sumować) 2 pkt. – zasobów historyczno-kulturowych 2 pkt. – zasobów przyrodniczych 2 pkt. – istniejącej infrastruktury turystycznej 2 pkt. – tradycji gospodarczych obszaru 0 pkt. – operacja nie wykorzystuje ww. zasobów obszaru
6	Innowacyjność operacji	Preferuje operacje, które posiadają elementy innowacyjności w rozumieniu LSR	Operacja jest innowacyjna lub posiada elementy innowacyjności, które: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. – w sposób szczególny promują LGD lub obszar objęty LSR, wzbogacając jego potencjał 2 pkt. – wzbogacają potencjał obszaru lub rozwiązują lokalne problemy 0 pkt. – Operacja nie jest innowacyjna/nie zawiera elementów innowacyjności
7	Uzasadnienie potrzeby realizacji operacji	Preferuje operacje, w których wnioskodawca rzetelnie i wiarygodnie uzasadnił potrzebę realizacji operacji	Wnioskodawca przedstawił uzasadnienie: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 2 pkt. – rzetelne, wiarygodne i wyczerpujące 1 pkt. – wystarczające 0 pkt. – nierzetelne lub niewystarczające
8	Zgodność zakresu operacji z preferowanymi typami operacji wymienionymi w LSR	Preferuje operacje, które zostały wprost wymienione w zestawieniu przedsięwzięć z opisem preferowanych operacji (rozdział 4. LSR, tabela 14.)	Zakres wnioskowanej operacji: 5 pkt. – jest zgodny z opisem preferowanych typów operacji w zestawieniu przedsięwzięć w LSR 0 pkt. – nie został wymieniony wprost w zestawieniu przedsięwzięć i opisie preferowanych operacji w LSR

Maksymalna suma punktów możliwych do zdobycia wynosi **27 pkt.**

Minimum sumy punktów jest spełnione od **8 pkt.**

Ocena dokonywana będzie indywidualnie przez członków Rady na imiennych kartach oceny operacji wg. lokalnych kryteriów wyboru (wzór załącznik nr 8-11). Miejsce operacji na liście rankingowej określi średnia arytmetyczna wszystkich indywidualnych ocen.

Procedura wyłączenia członka Rady od udziału w wyborze projektów w razie zaistnienia okoliczności podważających jego bezstronność w procesie oceny

Niniejsza procedura ma za zadanie zapobieganie sytuacjom, w których członkowie Rady ocenialiby operacje złożone przez wnioskodawców, z którymi są w pewnych formalnych lub nieformalnych zależnościach, uzasadniających wątpliwość co do ich bezstronności w procesie oceny i wyboru. Aby temu zapobiec członkowie Rady zostaną każdorazowo przed posiedzeniem Rady poświęconemu ocenie operacji poproszeni o wypełnienie **deklaracji bezstronności** wg. wzoru zawartego w załączniku nr 17.

Procedura ta jest elementem regulaminu Rady. Poniżej zaprezentowano jego stosowne fragmenty:

WYCIĄG Z REGULAMINU RADY

§ 10

- 1** Przewodniczący Rady na początku każdego posiedzenia poświęconego selekcji projektów, będzie przypominał o obowiązku automatycznego, dobrowolnego wyłączenia się członków Rady z oceny „swoich” projektów, jak również o możliwości ewentualnego wyłączenia członka Rady w drodze głosowania Rady, przeprowadzonego po przedstawieniu realnych przesłanek, rzetelnie uzasadniających istnienie potencjalnego „konfliktu interesów”.

§ 23

1. W głosowaniu i dyskusji nad wyborem operacji nie bierze udziału członek OD, którego udział w dokonywaniu wyboru operacji może wywołać wątpliwość, co do jego bezstronności.
2. Z mocy prawa wykluczeniu podlegają:
  - a. wnioskodawcy
  - b. osoby spokrewnione w pierwszej linii z wnioskodawcą
  - c. osoby zasiadające w organach lub będące przedstawicielami osób prawnych składających wnioski.
3. W przypadkach innych niż wymienione w ust. 2 o wykluczeniu decyduje głosowanie OD.

Procedura odwoławcza od rozstrzygnięć Rady

Każdy wnioskodawca ma prawo do odwołania się od decyzji Rady. Ze względu na fakt, iż jedynym organem uprawnionym do oceny i wyboru operacji jest Rada LGD odwołanie to będzie miało postać wniosku do Rady o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji na kolejnym posiedzeniu Rady (wzór wniosku pokazuje załącznik nr 12).

Wnioskodawca po otrzymaniu pisma informującego o wynikach oceny operacji, na podstawie którego jego wniosek zostanie oceniony jako niezgodny z LSR lub operacja uzyska liczbę punktów niewystarczającą do objęcia dofinansowaniem w ramach posiadanego przez LGD limitu środków będzie mógł złożyć w biurze LGD pisemny wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji. Wniosek ten będzie musiał być szczegółowo uzasadniony. Wnioskodawcy przysługuje prawo wglądu do protokołu oceny w siedzibie Biura LGD.

Wniosek o ponowne rozpatrzenie operacji pozostanie bez rozpatrzenia w przypadku gdy: będzie wniesiony po upływie wyznaczonego terminu; będzie wniesiony przez nieuprawniony podmiot, tzn. nie będący wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie operacji podlegał ocenie lub nie będzie zawierał pisemnego uzasadnienia lub innych danych wymaganych we wniosku o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji.

W momencie ponownego rozpatrywania wniosku o dofinansowanie operacji członkowie Rady będą rozpatrywali wniosek na podstawie kryteriów obowiązujących w danym konkursie, ze szczególnym uwzględnieniem tych jego elementów, których dotyczyć będzie uzasadnienie podane przez wnioskodawcę. Wniosek o dofinansowanie operacji, który w wyniku ponownego rozpatrzenia uzyska liczbę punktów, która kwalifikowałaby go do objęcia dofinansowaniem w danym naborze zyska prawo dofinansowania. Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie konkretnej operacji będzie mógł zostać złożony tylko jeden raz.

Wyżej opisana procedura odwoławcza jest przedstawiona w załączniku nr 14.

Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji

Lokalne kryteria wyboru, podobnie jak sama LSR, będą ewoluowały w czasie, co będzie mogło powodować potrzebę ich zmiany lub pewnej modyfikacji do zmieniających się uwarunkowań i potrzeb.

Procedura zmiany lokalnych kryteriów została sformułowana już na etapie opracowania LSR, stwarzając gwarancję ewentualnego uruchomienia w przyszłości swoistego mechanizmu naprawczego w sytuacji, gdyby np. zaproponowane początkowo zestawy kryteriów selekcji nie przynosiły oczekiwanych rezultatów lub wręcz w niekorzystny sposób realizowały politykę wsparcia LGD zapisaną w LSR. Zmiany te zostały przewidziane w statucie LGD w § 22 ust. 1 pkt. 4, który powierza tą kompetencję Walnemu Zebraniu Członków, dając jednocześnie Radzie LGD prawo wnioskowania o zmianę tych kryteriów w § 29 ust. 2 pkt. 1.

Wniosek wraz z pisemnym uzasadnieniem będzie rozpatrzony na najbliższym Walnym Zebraniu Członków. W przypadku zmiany lokalnych kryteriów wyboru będą one obowiązywać wyłącznie dla konkursów ogłoszonych po dniu zatwierdzenia zmian. Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji w wersji graficznej znajduje się w załączniku nr 16.

10. Budżet LSR dla każdego roku jej realizacji

Projekcja budżetu LGD została przygotowana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru LGD do realizacji LSR w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Łącznie na obszarze objętym lokalną strategią LGD „Cieszyńska Kraina” w dniu 31 grudnia 2006 roku było zameldowanych na stałe **97 259** mieszkańców, zatem maksymalna wartość pomocy publicznej planowanej w budżecie LSR może wynosić:

97 259 mieszkańców x 148 zł czyli w sumie **14 394 332 zł**

Tabela 19 Łączny budżet LGD „Cieszyńska Kraina” na lata 2009-2015 w podziale na poszczególne działania PROW 2007-2013

DZIAŁANIA OSI LEADER	KWOTA w zł
413 - Wdrażanie LSR (mieszkańcy x 116 zł)	11 282 044
421 - Wdrażanie projektów współpracy (mieszkańcy x 3 zł)	291 777
431 - Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja (mieszkańcy x 29 zł)	2 820 511
Łącznie	14 394 332

Podziału środków z działania „413 – Wdrażanie LSR” dokonano z uwzględnieniem wymaganej rozporządzeniem minimalnej alokacji na poszczególne działania (Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Odnowa i rozwój wsi oraz Małe projekty) na poziomie minimum 10%.

Tabela 20 Alokaacja działania 413 „Wdrażanie LSR”

PODZIAŁ ŚRODKÓW W DZIAŁANIU 413	KWOTA w zł	%	średnia wartość dotacji	liczba dotacji
413 - Wdrażanie LSR	11 215 000	100		
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	1 477 121,12	13,17	59 085	25
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	349 144,50	3,11	174 572	2
Odnowa i rozwój wsi	6 118 590 ,24	54,56	122 372	50
Małe projekty	3 270 144,14	29,16	19 819	165
ŁĄCZNIE	11 215 000	100		242

Przyjęto jednocześnie następujące założenia:

- dla operacji realizowanych w ramach działania „Różnicowanie działalności w kierunku nierolniczym” przyjęto, iż średnia wartość dofinansowania operacji (średnia wartość refundacji kosztów) wyniesie **59 085 zł**
- dla operacji realizowanych w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” przyjęto, iż średnia wartość dofinansowania operacji wyniesie **174 572 zł**
- dla operacji realizowanych w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” przyjęto, iż średnia wartość dofinansowania operacji wyniesie **122 372 zł**,
- dla operacji realizowanych w ramach działania „Małe projekty” przyjęto, iż średnia wartość dofinansowania operacji wyniesie **19 819 zł**

Ponadto dla kalkulacji szczegółowego budżetu LGD przyjęto następujące zależności między kwotą środków do refundacji, kwotą kosztów kwalifikowanych i kwotą kosztów całkowitych:

- dla operacji typu „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” oraz „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” kwota środków do refundacji będzie stanowić maksymalnie 50% kwoty kosztów kwalifikowanych, a kwota kosztów całkowitych ze względu na występujące koszty niekwalifikowane (np. podatek VAT, koszty kredytów) wyniesie 125% kwoty kosztów kwalifikowanych;
- dla operacji typu „Odnowa i rozwój wsi” kwota środków do refundacji będzie stanowić maksymalnie 80% kwoty kosztów kwalifikowanych, a kwota kosztów całkowitych wyniesie 110% kwoty kosztów kwalifikowanych (ze względu na mogące wystąpić koszty niekwalifikowane);
- dla operacji typu „Małe projekty” kwota środków do refundacji będzie stanowić maksymalnie 80% kwoty kosztów kwalifikowanych, a kwota kosztów całkowitych wyniesie 110% kwoty kosztów kwalifikowanych (ze względu na mogące wystąpić koszty niekwalifikowane);
- w odniesieniu do projektów współpracy, kosztów bieżących LGD oraz nabywania umiejętności i aktywizacji - kwota środków do refundacji będzie stanowić 100% kwoty kosztów kwalifikowanych, a kwota kosztów całkowitych wyniesie 100% kwoty kosztów kwalifikowanych.

Poniżej przedstawiono szacunkową alokację środków na poszczególne przedsięwzięcia w działaniu „Wdrażanie LSR” oraz szczegółową kalkulację całkowitego budżetu LGD na poszczególne działania i lata realizacji wraz z harmonogramem.

Wdrażanie LSR						
Przedsięwzięcie	Zakładana liczba operacji	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	RAZEM / WARTOŚĆ w zł
P1. Poprawa kompetencji i umiejętności społeczności lokalnych.	min liczba	0	0	0	10	10
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	0	198 191	198 191
P2. Organizacja imprez pielęgnujących lokalne dziedzictwo kulturowe oraz zwiększających integrację mieszkańców.	min liczba	0	0	0	38	38
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	0	753 124	753 124
P3. Inwestycyjne wsparcie obiektów służących podejmowaniu aktywności obywatelskiej przez mieszkańców.	min liczba	0	0	8	25	33
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	978 974	495 476	1 474 451
P4. Realizacja przedsięwzięć szkoleniowych, edukacyjnych i artystycznych służących mieszkańcom Cieszyńskiej Krainy.	min liczba	0	0	0	24	24
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	0	475 657	475 657
P5. Zachowanie i ochrona elementów dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego.	min liczba	0	0	1	11	12
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	122 372	218 010	340 381
P6. Poprawianie warunków funkcjonowania i integracja lokalnych przedsiębiorstw	min liczba	0	2	0	0	2
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	349 145	0	0	349 145
P7. Wsparcie inwestycyjne i szkoleniowe istniejących gospodarstw rolnych.	min liczba	25	0	0	0	25
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	1 477 121	0	0	0	1 477 121
P8. Działania przyczyniające się zwiększenia potencjału turystycznego Cieszyńskiej Krainy.	min liczba	0	0	0	6	6
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	0	118 914	118 914
P9. Tworzenie, promowanie i wprowadzanie na rynek produktów lokalnych wykorzystujących lokalne potencjały.	min liczba	0	0	0	2	2
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	0	39 638	39 638
P10. Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej.	min liczba	0	0	30	4	34
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	3 671 154	79 276	3 750 430
P11. Działania przyczyniające się do wzrostu atrakcyjności terenów zielonych i sportowo-rekreacyjnych.	min liczba	0	0	11	2	13
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	1 346 090	39 638	1 385 728
P12. Wykorzystywanie współczesnych środków masowego przekazu na rzecz promowania LGD i wymiany informacji w Cieszyńskiej Krainie.	min liczba	0	0	0	8	8
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	0	158 552	158 552
P13. Tworzenie i publikowanie w atrakcyjnej formie baz wiedzy o dziedzictwie Cieszyńskiej Krainy.	min liczba	0	0	0	35	35
	średnia zł	59 085	174 572	122 372	19 819	-
	wartość zł	0	0	0	693 667	693 667
Minimalna szacunkowa liczba operacji		25	2	50	165	242
Łączna wartość operacji w działaniu „Wdrażanie LSR”		1 477 121,12	349 144,50	6 118 590,24	3 270 144,14	11 215 000

Tabela 21 Szacunkowa alokacja na poszczególne przedsięwzięcia w ramach działania „Wdrażania LSR”

Tabela 22 Szczegółowy Budżet LGD „Cieszyńska Kraina” na lata 2009-2015

ROK	Kategoria kosztu	4.1/413 - Wdrażanie LSR					4.21 - Wdrażanie projektów współpracy			4.31 - Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja			RAZEM OŚ 4
		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikro przedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Razem 413	Przygotowanie projektów współpracy	Realizacja projektów współpracy	Razem 4.21	Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem 4.31	
2009	całkowite	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	215 580,80 zł	215 580,80 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	89 559,61	23 801,39	113 361,00	328 941,80
	kwalifikowalne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	195 982,54 zł	195 982,54 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	89 559,61	23 801,39	113 361,00	309 343,54
	do refundacji	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	137 187,78 zł	137 187,78 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	89 559,61	23 801,39	113 361,00	250 548,78
2010	całkowite	185 625,00 zł	280 111,25 zł	2 341 439,09 zł	143 119,74 zł	2 950 295,08 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	278 248,37	67 973,72	346 222,09	3 296 517,17
	kwalifikowalne	148 500,00 zł	224 089,00 zł	2 128 580,99 zł	130 108,86 zł	2 631 278,85 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	278 248,37	67 973,72	346 222,09	2 977 500,94
	do refundacji	74 250,00 zł	112 044,50 zł	1 596 435,74 zł	91 076,20 zł	1 873 806,44 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	278 248,37	67 973,72	346 222,09	2 220 028,53
2011	całkowite	427 712,50 zł	0,00 zł	1 540 116,88 zł	693 115,86 zł	2 660 945,24 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	296 434,79	88 463,59	384 898,38	3 045 843,62
	kwalifikowalne	342 170,00 zł	0,00 zł	1 400 106,25 zł	630 105,33 zł	2 372 381,58 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	296 434,79	88 463,59	384 898,38	2 757 279,96
	do refundacji	171 085,00 zł	0,00 zł	1 120 085,00 zł	441 073,73 zł	1 732 243,73 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	296 434,79	88 463,59	384 898,38	2 117 142,11
2012	całkowite	775 692,50 zł	592 750,00 zł	3 587 955,31 zł	1 249 566,85 zł	6 205 964,66 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	289 317,99	96 734,25	386 052,24	6 592 016,90
	kwalifikowalne	620 554,00 zł	474 200,00 zł	3 261 777,55 zł	1 135 969,86 zł	5 492 501,41 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	289 317,99	96 734,25	386 052,24	5 878 553,65
	do refundacji	310 277,00 zł	237 100,00 zł	2 609 422,04 zł	908 775,89 zł	4 065 574,93 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	289 317,99	96 734,25	386 052,24	4 451 627,17
2013	całkowite	687 045,00 zł	0,00 zł	1 089 890,26 zł	737 403,92 zł	2 514 339,18 zł	0,00 zł	291 775,00 zł	291 775,00 zł	198 729,83	72 697,22	271 427,05	3 077 541,23
	kwalifikowalne	549 636,00 zł	0,00 zł	990 809,33 zł	670 367,20 zł	2 210 812,53 zł	0,00 zł	291 775,00 zł	291 775,00 zł	198 729,83	72 697,22	271 427,05	2 774 014,58
	do refundacji	274 818,00 zł	0,00 zł	792 647,46 zł	536 293,76 zł	1 603 759,22 zł	0,00 zł	291 775,00 zł	291 775,00 zł	198 729,83	72 697,22	271 427,05	2 166 961,27
2014	całkowite	1 616 727,80 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 589 138,07 zł	3 205 865,87 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	238 707,02	97 644,64	336 351,66	3 542 217,53
	kwalifikowalne	1 293 382,24 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 444 670,98 zł	2 738 053,22 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	238 707,02	97 644,64	336 351,66	3 074 404,88
	do refundacji	646 691,12 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 155 736,78 zł	1 802 427,90 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	238 707,02	97 644,64	336 351,66	2 138 779,56
2015	całkowite	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	192 164,58	98 178,13	290 342,71	290 342,71
	kwalifikowalne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	192 164,58	98 178,13	290 342,71	290 342,71
	do refundacji	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	192 164,58	98 178,13	290 342,71	290 342,71
2009 - 2015	całkowite	3 692 803 zł	872 861 zł	8 559 402 zł	4 627 925 zł	17 752 991 zł	0 zł	291 775 zł	291 775 zł	1 583 162,19	545 492,94	2 128 655,13 zł	20 173 420,96
	kwalifikowalne	2 954 242 zł	698 289 zł	7 781 274 zł	4 207 205 zł	15 641 010 zł	0 zł	291 775 zł	291 775 zł	1 583 162,19	545 492,94	2 128 655,13 zł	18 061 440,26
	do refundacji	1 477 121,12 zł	349 144,50 zł	6 118 590,24 zł	3 270 144,14 zł	11 215 000,00 zł	0 zł	291 775 zł	291 775 zł	1 583 162,19	545 492,94	2 128 655,13 zł	13 635 430,13

Tabela 23 Harmonogram przewidywanych terminów podawania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania 4.1/413 Wdrażanie lokalnej strategii rozwoju.

Lp.	Wyszczególnienie	2009				2010				2011		2012		2013		2014		2015	
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
1	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej							X		X	X	X	X	X	X				
2	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw							X		X	X	X							
3	Odnowa i rozwój wsi						X	X		X	X	X	X						
4	Małe projekty				X		X	X		X	X	X	X	X	X				

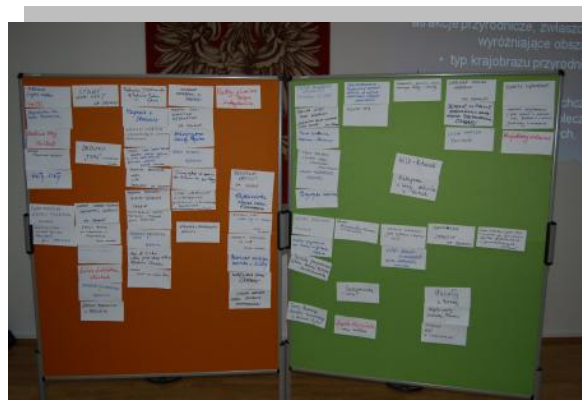
11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR

Założenia strategiczne do Lokalnej Strategii Rozwoju zostały w większości wypracowane w okresie kwiecień-maj 2008 r. podczas **serii 4 warsztatów strategicznych**, które odbyły się odpowiednio w gminach: Brenna (28.IV), Strumień (5.V), Goleszów (12.V), oraz Hażlach (19.V). W spotkaniach tych, ze względu na ich roboczy charakter, każdorazowo mogła wziąć udział jedynie ok. 30-osobowa grupa osób, o częściowo zmiennym składzie. Uczestnicy przedsięwzięcia solidarnie dbali o to, aby za każdym spośród wszystkich zainteresowanych w warsztatach uczestniczyła grupa osób reprezentujących wszystkie gminy oraz różne środowiska z obszaru LGD.

Przyjęty, **uspołeczniony proces prac nad strategią**, polegał w szczególności na czynnym udziale przedstawicieli społeczności lokalnej oraz partnersko-eksperckim modelu współpracy, w którym zaproszeni do współpracy eksperci pełnili jedynie rolę partnerów i moderatorów wybranych działań, czuwając niejako nad prawidłowym wypełnieniem wymogów stawianych tego typu partnerstwem, mającym zamiar ubiegać się o środki finansowe w ramach PROW 2007-2013.

Poszczególne warsztaty dotyczyły m.in.:

- Warsztat 1 - Diagnoza uwarunkowań rozwoju obszaru (wyróżniki obszaru, spójniki obszaru, najważniejsze czynniki pozytywne i negatywne kształtujące perspektywy rozwoju obszaru, kluczowe podmioty partnerskie, trendy rozwojowe);
- Warsztat 2 - Ukierunkowanie rozwoju obszaru (określenie pożądanej przyszłości obszaru, priorytety rozwoju obszaru i działalności LGD, pola zawiązywania partnerstwa);
- Warsztat 3 - Cele rozwoju i działania wdrożeniowe (sformułowanie celów ogólnych i szczegółowych, mierniki realizacji celów, działania na rzecz realizacji celów);
- Warsztat 4 - Zarządzanie wdrażaniem strategii (potrzeby związane z wdrażaniem zdefiniowanych działań, procedury partnerskiego wdrażania strategii, harmonogramy wdrażania, system informacyjny na rzecz wdrażania strategii, procedury aktualizacji strategii).

Przyjęty przy opracowywaniu strategii model partnersko-ekspertki polegał z jednej strony na oddolnym systemie gromadzenia informacji bazowych do strategii –najczęściej poprzez pracę koordynatorów gminnych - z drugiej zaś strony na systematycznym konsultowaniu z uczestnikami przedsięwzięcia kolejnych części LSR. Od momentu powołania Stowarzyszenia LGD „Cieszyńska Kraina” wszelkie prace związane z konkretyzowaniem powstającej strategii były dokonywane wspólnie przez ekspertów i Zarząd LGD przy systematycznej, szerszej konsultacji opracowanych części strategii z pozostałymi, zainteresowanymi osobami.

Materiały analityczne do strategii zostały zebrane w większości w okresie luty-maj 2008 r. W przeważającej mierze były to dokumenty strategiczne i programowe wszystkich 8 gmin obszaru LGD oraz całego powiatu cieszyńskiego, takie jak strategie rozwoju i plany rozwoju lokalnego oraz materiały o charakterze informacyjno-promocyjnym, takie jak: foldery, broszury, prezentacje multimedialne i filmy promocyjne. Pozostałe dane analityczne były gromadzone na bieżąco - stosownie do potrzeb i wytycznych do opracowania LSR.

Wstępny projekt strategii opracował zespół ekspertów z koordynatorami gminnymi oraz Zarządem LGD podczas tzw. warsztatu eksperckiego, który odbył się w dniu 1 lipca 2008 r. w Dębowcu. Dokument w tej wersji zawierał bardzo szeroko potraktowane (wszystkie zgłoszone na warsztatach) cele i przedsięwzięcia, na podstawie których dokonano ostatecznego wyboru zakresu celów i przedsięwzięć do realizacji w ramach LSR.

Projekt Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania „Cieszyńska Kraina” przedstawiono do szerszej społecznej konsultacji podczas spotkania w dniu 8 września 2008 w Chybiu. Począwszy od września 2008 r. prowadzono akcję promocyjno-konsultacyjną strategii, m.in. w Internecie. Ostateczną treść LSR zaprezentowano i zaakceptowano podczas konferencji w Łączce gmina Dębowiec w dniu 05 stycznia 2009, kiedy to dokument został przyjęty przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia LGD „Cieszyńska Kraina”.

Tabela 24 **Spotkania poświęcone przygotowaniu LSR**

Lp.	SPOTKANIE	Termin	Miejsce	Liczba Osób
1	Spotkanie informacyjne	16.11.07	Strumień	26
2	Spotkanie informacyjne dla szerokiego grona osób	28.01.08	Skoczów	57
3	Spotkanie koordynatorów gminnych	06.03.08	Skoczów	8
4	Szkolenie nt. zasad budowania partnerstwa w formie LGD oraz metodologii opracowania LSR	14.04.08	Skoczów	37
5	I warsztat strategiczny	28.04.08	Brenna	30
6	II warsztat strategiczny	05.05.08	Strumień	30
7	III warsztat strategiczny	12.05.08	Goeszów	27
8	IV warsztat strategiczny	19.05.08	Hażlach	35
9	Warsztat ekspercki	01.07.08	Dębowiec	13
10	Spotkanie konsultacyjne treści projektu LSR	08.09.08	Chybie	15
11	Walne Zebranie Członków - konferencja zatwierdzająca projekt LSR	21.11.08	Goeszów	30
12	Walne Zebranie Członków - konferencja zatwierdzająca LSR	05.01.09	Łączka	24

12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR

Sposób i procedury aktualizacji/zmiany LSR

Wdrażanie i aktualizacja Lokalnej Strategii Rozwoju są procesami ściśle ze sobą powiązanymi. Zakłada się, że decyzje o aktualizacji dokumentu będą podejmowane w oparciu o ocenę procesu wdrażania oraz uwarunkowań, w jakich proces ten będzie następował. Ze względu na to, aktualizacja będzie przeprowadzana w oparciu o analizę:

- charakteru i dynamiki zmian uwarunkowań wpływających na rozwój Cieszyńskiej Krainy, a w tym:
  - uwarunkowań wewnętrznych,
  - uwarunkowań zewnętrznych,
  - aspiracji i oczekiwań lokalnych podmiotów.
- bilansu zawierającego zakładane efekty realizacji przedsięwzięć zapisanych w LSR oraz uzyskiwanych w tym procesie efektów,
- skuteczności zarządzania procesem wdrażania strategii.

W sposób szczegółowy można powiedzieć, że decyzja o aktualizacji strategii będzie wspomagana przez wykonywanie następujących czynności:

- **Monitorowanie uwarunkowań rozwoju obszaru Cieszyńska Kraina.**

Monitoring zostanie skupiony na uwarunkowaniach zawartych w analizie SWOT. Przyjmując, że analiza SWOT posłużyła do wygenerowania zarówno celów jak i przedsięwzięć należy mieć świadomość, że zmiana uwarunkowań musi za sobą pociągać aktualizację LSR. Oznacza to, że zmiana układu sił i słabości wewnątrz obszaru lub szans i zagrożeń w jego otoczeniu prowadzić może do zmian treści całej strategii lub jej części. W szczególności służyć może wygenerowaniu nowych przedsięwzięć lepiej dostosowanych do nowych warunków oraz stale zmieniających się oczekiwań podmiotów lokalnych.

- **Monitorowanie przedsięwzięć wdrażających strategię.**

Przedsięwzięcia zapisane w strategii i ich realizacja są głównym motorem osiągnięcia zapisanych w strategii celów. Dlatego należy dokładać wszelkich starań, aby na bieżąco identyfikować ich realizację. Monitoring prowadzony w tym kontekście winien dotyczyć:

- skuteczności osiągania wyników zakładanych bezpośrednio w ramach przedsięwzięć,
- skuteczności osiągania celów ogólnych i szczegółowych strategii na skutek realizacji przedsięwzięć,
- dotrzymywania harmonogramów dotyczących realizacji przedsięwzięć i zawartych w nich zadań,
- poziomu zainteresowania podmiotów lokalnych podejmowaniem działań w ramach zdefiniowanych przedsięwzięć.

- **Monitorowanie organizacji procesu wdrażania strategii.**

Skuteczne wdrażanie strategii, zwłaszcza strategii, która ma charakter partnerski i wielopodmiotowy, wymaga przygotowania warunków dla odpowiedniego zarządzania LSR - em, w tym:

- promowania Lokalnej Strategii Rozwoju wśród podmiotów lokalnych,
- usuwaniem barier informacyjnych i kompetencyjnych podmiotów lokalnych w zakresie przygotowywania pełnowartościowych projektów realizowanych w ramach LSR.

Zadania takie spoczywają na Lokalnej Grupie Działania, która ponosi główną odpowiedzialność za podtrzymywanie procesu strategicznego.

Należy pamiętać, że proces rozwoju lokalnego ma charakter ciągły, ewolucyjny. Podobnie wdrażanie strategii i monitorowanie wdrażania nie może zostać sprowadzone do podejmowania incydentalnych zabiegów. Stąd też, zakłada się, że wymienione analizy będą prowadzone w sposób permanentny. Należy też rozgranicyć proces aktualizacji w dwu sytuacjach: rutynowej (ewolucyjnej) i nadzwyczajnej (skokowej). Aktualizacja może więc następować w sposób:

- okresowy – na początku roku kalendarzowego, po podsumowaniu wykonania przedsięwzięć zakładanych do wykonania w mijającym roku,
- doraźny – na skutek pojawienia się zasadniczych zmian w uwarunkowaniach wdrażania strategii lub w sposobach jej wdrażania.

Zakres zmian dokonywanych w ramach aktualizacji strategii może być następujący (poniższa lista została uporządkowana poczynając od zmian najprostszych, a na zmianach najbardziej skomplikowanych i złożonych skończywszy):

- a) zmiana przedsięwzięć:
  - wyeliminowanie lub przeformułowanie treści przedsięwzięć nie cieszących się zainteresowaniem lokalnych podmiotów,
  - wyeliminowanie lub przeformułowanie treści przedsięwzięć dezaktualizujących się na skutek zmiany uwarunkowań rozwojowych obszaru,
  - wyeliminowanie, ograniczenie lub przeformułowanie treści przedsięwzięć, dla których w minionych okresach wdrażania udało się w pełni uzyskać zakładane wyniki,
  - wprowadzenie nowych przedsięwzięć lub zmiana treści przedsięwzięć dotychczasowych wynikająca z nowego spojrzenia na rzeczywistość i innowacyjnych pomysłów na wykorzystanie lokalnych potencjałów rozwoju;
- b) zmiana celów strategii, a w ślad za tym odpowiednie przeformułowanie przedsięwzięć;
- c) przeformułowanie strategii wykonane poprzez powielenie procedury wykorzystywanej w ramach partnerskiego procesu formułowania aktualnej wersji Lokalnej Strategii Rozwoju.

Ostatnia ze wskazanych ewentualności może wystąpić jedynie w przypadkach gwałtownych zmian, których wystąpienia nie sposób przewidzieć (m. in. pojawienie się nowych radykalnych szans rozwoju /np. nowe znaczące źródła finansowania, zainteresowanie obszarem inwestorów strategicznych/, wystąpienie klęsk żywiołowych, dotkliwe zmiany makroekonomiczne itp.).

Do podejmowania decyzji o aktualizacji LSR i wprowadzania do niej odpowiednich zmian zostaną wykorzystane również procedury monitoringu opisane w kolejnym punkcie „Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej”.

Sposób wdrażania LSR,

Wdrażanie LSR wymaga pogodzenia kilku wymagań oraz powiązania pewnych procesów. Do takich wymagań należą:

- stałe podtrzymywanie wspólnego działania,
- zachowywanie otwartości na nowych partnerów,
- poszukiwanie rozwiązań łączących miejscowości obszaru,
- łączenie potencjałów podmiotów lokalnych,
- łączenie środków z różnych źródeł,
- podążanie własną drogą – nie naśladując wzorców, lecz je twórczo rozwijając,
- konsekwentna, a równocześnie krytyczna realizacja LSR i wynikających z niej przedsięwzięć,
- działanie jawne, z zachowaniem standardów społeczeństwa obywatelskiego (działanie przy otwartej kurtynie).

Stąd też, proces wdrażania będzie obejmował kilka współzależnych, wzajemnie się wspomagających procesów przedstawionych w poniższej tabeli:

Lp.	Proces wdrażania	Narzędzia
1.	Kształtowanie silnych struktur organizacyjnych na rzecz wspólnej realizacji strategii	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenie personelu Biura i członków LGD, - właściwe wyposażenie infrastrukturalne Biura, - tworzenie sieci przepływu informacji między lokalnymi podmiotami,
2.	Rozwijanie partnerstwa w ramach Lokalnej Grupy Działania	<ul style="list-style-type: none"> - promowanie idei programu Leader+, LSR i LGD, - organizacyjne wzmacnianie relacji między lokalnymi podmiotami: w ramach sektorów, między sektorami, między obszarami tworzącymi Cieszyńską Krainę,
3.	Dynamiczna realizacja przedsięwzięć strategicznych	<ul style="list-style-type: none"> - promowanie LSR i korzyści z niej wynikających dla podmiotów lokalnych, - informowanie o zasadach przyznawania wsparcia i zasadach funkcjonowania LGD Cieszyńska Kraina, - pomoc dla podmiotów lokalnych w zakresie przygotowywania dobrych projektów,
4.	Wykorzystywanie LSR dla wzmacniania pozycji obszaru w otoczeniu	<ul style="list-style-type: none"> - promowanie obszaru Cieszyńska Kraina w otoczeniu, - promowanie produktów i usług wytwarzanych w ramach przedsięwzięć strategicznych LSR w otoczeniu, - wykorzystywanie LSR do pozyskiwania środków wsparcia ze źródeł zewnętrznych,
5.	Monitoring realizacji strategii	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawanie oczekiwań lokalnych podmiotów oraz ich opinii na temat LSR i funkcjonowania LGD, - rozpoznawanie uwarunkowań wdrażania LSR, - analiza efektów wdrażania LSR.

Podmioty biorące udział w procesie aktualizacji/zmiany

Głównym podmiotem, w gestii którego będzie podejmowanie decyzji o wprowadzaniu zmian do LSR jest Walne Zebranie Członków Lokalnej Grupy Działania Cieszyńska Kraina. W szczególności decyzje te dotyczyć mogą:

- a) zmian w obrębie przedsięwzięć zapisanych w strategii,
- b) uruchomienia procesu konsultacyjnego związanego z wprowadzeniem zmian w celach strategii lub kluczowych zmian w przedsięwzięciach zawartych w LSR,
- c) uruchomienia partnerskiego procesu przeformułowania całej strategii.

Wraz z głębokością koniecznych modyfikacji w LSR zwiększać się będzie udział podmiotów lokalnych w kształtowaniu zmian. W pierwszym z wymienionych powyżej przypadków decyzję podejmie Walne Zebranie Członków na wniosek Rady lub Zarządu LGD (najlepiej po zasięgnięciu opinii różnych lokalnych środowisk). W kolejnym przypadku wskazane jest uruchomienie procesu konsultacyjnego poprzedzającego podjęcie decyzji o wprowadzeniu zmian. W ostatniej sytuacji, wymagającej wprowadzenia do strategii zmian fundamentalnych, uruchomiony zostanie proces partnerski zmierzający do wypracowania nowej strategii lub wprowadzenia do niej zasadniczych zmian. Zmiany zapisane w punkcie b) i c) wymagają zaakceptowania przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Cieszyńska Kraina. Nacisk na partnerstwo w procesie formułowania LSR dla obszaru Cieszyńskiej Krainy będzie podtrzymywany na etapie ewentualnych aktualizacji. Oznacza to, że:

- proces aktualizacji będzie każdorazowo odpowiednio promowany,
- w procesie aktualizacji będą wykorzystywane właściwe narzędzia konsultacyjne, w tym: rozmowy, spotkania, ankiety, warsztaty,
- do procesu aktualizacji zostaną dopuszczeni reprezentanci lokalnych środowisk, przy uwzględnieniu kryteriów sektorowych, społeczno-demograficznych, przestrzennych.

Podmioty biorące udział w procesie wdrażania

Wielopodmiotowy układ formułowania LSR będzie podtrzymywany i rozwijany w fazie wdrażania strategii. Przyjmuje się następujące zasady dotyczące wdrażania LSR odnoszące się do podmiotów lokalnych:

- wszystkie podmioty lokalne są uprawnione do zgłaszania propozycji dotyczących strategii, jak również projektów ze strategii wynikających (o ile mieszczą się w przewidzianych przepisami szerokich kategoriach beneficjentów), to jest wdrażających strategię i służących realizacji celów strategicznych,
- każdy podmiot lokalny może uzyskać wsparcie na realizację swojego projektu (jeżeli jest on zgodny z LSR, spełnia pozostałe ogólne warunki dostępu i zostanie wystarczająco wysoko oceniony), a ocena projektu przebiegać będzie według obiektywnych kryteriów,
- wszystkie podmioty lokalne mają prawo do uzyskiwania aktualnych i wiarygodnych informacji na temat funkcjonowania LGD oraz wdrażania LSR.

Zasady powyższe oznaczają, że projekty wdrażające strategię będą realizowane przez podmioty lokalne reprezentujące wszystkie trzy kluczowe sektory: samorządowy, obywatelski i biznesowy. Proces wdrażania strategii organizowany będzie na bieżąco przez Zarząd LGD.

13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej

Przyjmuje się następujące dziesięć kluczowych mierników wyrażających efektywność wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju Cieszyńskiej Krainy:

Lp.	Miernik	Informacja dostarczana przez miernik z punktu widzenia wdrażania i aktualizacji LSR
1.	liczba projektów zgłaszanych przez podmioty lokalne w kolejnych okresach wdrażania	<ul style="list-style-type: none"> - poziom wypromowania Lokalnej Strategii Rozwoju wśród podmiotów lokalnych, - dostosowanie LSR do oczekiwań lokalnych podmiotów,
2.	jakość merytoryczna i techniczna zgłaszanych projektów	<ul style="list-style-type: none"> - poziom przygotowania lokalnych podmiotów do właściwego opracowywania projektów, - określenie głównych trudności podmiotów lokalnych we właściwym przygotowaniu projektów, a co za tym idzie dostosowanie rodzaju udzielanego wsparcia do realnych potrzeb,
3.	poziom osiągnięcia efektów w ramach realizowanych operacji (projektów zgłaszanych przez beneficjentów) – planowany poziom ustalany każdorazowo w przypadku konkretnych operacji	<ul style="list-style-type: none"> - weryfikacja tempa i jakości wdrażania operacji, - weryfikacja wiarygodności partnerów wdrażających konkretny projekt,
4.	wartość wkładu własnego podmiotów lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> - stopień uaktywnienia finansowych i pozafinansowych potencjałów znajdujących się w dyspozycji podmiotów lokalnych,
5.	proporcja pomiędzy wielkością wsparcia udzielanego podmiotom lokalnym w ramach strategii a ich wkładem własnym	<ul style="list-style-type: none"> - efekty mnożnikowe uzyskiwane w wyniku wdrażania strategii,
6.	liczba beneficjentów pośrednich i bezpośrednich realizowanych projektów (zakładana i rzeczywista)	<ul style="list-style-type: none"> - społeczna i gospodarcza rozległość oddziaływania LSR,
7.	poziom realizacji celów szczegółowych (a co za tym idzie celów ogólnych, na które cele szczegółowe się składają) – cele szczegółowe zostały sformułowane w formie mierzalnej co pozwala na ich bezpośrednią kontrolę	<ul style="list-style-type: none"> - stopień zbieżności podejmowanych działań wdrożeniowych z realnymi potrzebami rozwojowymi obszaru wyrażającymi się w celach LSR, - określenie tempa zmian na obszarze, - określenie skuteczności podejmowanych działań strategicznych,
8.	efektywność realizacji projektu (stosunek wyniku użytecznego do poniesionych kosztów)	<ul style="list-style-type: none"> - określenie efektywności poszczególnych projektów, - wnioski na temat warunków efektywności projektów realizowanych w ramach LSR (np. rodzaj projektu, beneficjenci, efektywność udzielonego wsparcia itp.),
9.	zmiana wewnętrznych uwarunkowań rozwoju obszaru na skutek wdrażania strategii, a w szczególności operacji wynikających ze strategii	<ul style="list-style-type: none"> - badanie, na ile zmiany ulegają siły i słabości obszaru wskutek realizacji strategii, a co za tym idzie identyfikowanie przesłanek dla aktualizacji strategii oraz zawartych w niej przedsięwzięć,
10.	szybkość udzielania wsparcia beneficjentom	<ul style="list-style-type: none"> - określenie sprawności funkcjonowania struktur LGD.

Przedstawione grupy mierników wynikają z przyjętej procedury monitorowania i wdrażania strategii. Sposób dokonywania oceny (ewaluacji) pozwoli na:

- uaktualnianie strategii do potrzeb podmiotów lokalnych i warunków rozwoju obszaru,
- doskonalenia operacji wynikających ze strategii,
- doskonalenia działań techniczno-organizacyjnych na rzecz wdrażania strategii.

Przyjmuje się, że LGD będzie gromadziła informacje dotyczące mierników oznaczonych w powyższej tabeli numerami: 1, 2, 5, 9, 10.

Z kolei beneficjenci zgłaszający i wdrażający operacje (projekty) zobowiązani będą do dostarczania wiarygodnych informacji niezbędnych do szacowania mierników oznaczonych w powyższej tabeli numerami: 3, 4, 6, 7, 8. Interpretacja dostarczonych informacji oraz wyciąganie z nich odpowiednich wniosków na temat wdrażania bądź potrzeby aktualizacji LSR należy do organu decyzyjnego LGD.

W celu właściwego prowadzenia ewaluacji wskaźników LGD będzie również przeprowadzać ankietę monitorującą, której wzór zatwierdza Zarząd LGD.

W poniższej tabeli zaprezentowano wskaźniki realizacji celów ogólnych, szczegółowych oraz przedsięwzięć w LSR. Do ich określenia przyjęto metodologię, wg. której wskaźniki produktu zostały określone na poziomie przedsięwzięć, wskaźniki rezultatu na poziomie celów szczegółowych oraz wskaźniki oddziaływania na poziomie celów ogólnych.

Cel ogólny	Wskaźniki oddziaływania	2009	2015	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	2009	2015	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	2009	2015
CO1. Wysoka wartość kapitału ludzkiego, jego kwalifikacji, aktywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i kreatywności oraz istnienie warunków sprzyjających jego rozwojowi.	Spadek osób bezrobotnych	3356	3340	CS.1.1 Wzrost liczby mieszkańców korzystających ze szkoleń podnoszących kwalifikacje.	Wzrost liczby osób, które zdobyły wiedzę w wyniku organizowanego szkolenia	0	3145	P1. Poprawa kompetencji i umiejętności społeczności lokalnych.	Liczba szkoleń realizowanych przez beneficjentów	0	33
									Liczba uczestników szkoleń realizowanych przez beneficjentów	0	2974
									Liczba szkoleń realizowanych przez LGD	0	8
									Liczba uczestników szkoleń realizowanych przez LGD	0	171
Źródło weryfikacji	GUS, PUP			Listy obecności, certyfikaty, dyplomy, zaświadczenia				Ilość operacji - dokumentacja własna			

Cel ogólny	Wskaźniki oddziaływania	2009	2015	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	2009	2015	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	2009	2015	
CO2 Silna więź mieszkańców ze swoimi miejscowościami przejawiająca się w podejmowaniu aktywnych działań nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego, podnoszenie estetyki przestrzeni publicznej, inicjowanie projektów partnerskich, udział w inicjatywach na rzecz społeczności lokalnej	Odsetek osób deklarujących poczucie więzi z miejscem zamieszkania	754	904	CS.2.1 Wzrost liczby imprez kulturalnych, promocyjnych, rekreacyjnych i sportowych.	Wzrost liczby osób uczestniczących w imprezach	76825	83083	P2. Organizacja imprez pielęgnujących lokalne dziedzictwo kulturowe oraz zwiększających integrację mieszkańców.	Liczba imprez organizowanych przez beneficjentów	0	34	
										Liczba imprez organizowanych przez LGD	0	7
				CS.2.2 Poprawa warunków funkcjonowania aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz zwiększenie aktywności lokalnych organizacji pozarządowych.	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów	0	1500	P3. Inwestycyjne wsparcie obiektów służących podejmowaniu aktywności obywatelskiej przez mieszkańców.	Liczba zmodernizowanych obiektów	0	25	
					Wzrost liczby osób działających w grupach artystycznych	1086	1310	P4. Realizacja przedsięwzięć szkoleniowych, edukacyjnych i artystycznych służących mieszkańcom Cieszyńskiej Krainy.	Liczba przedsięwzięć aktywizujących mieszkańców obszaru LGD	0	46	
				CS.2.3 Wzrost liczby elementów lokalnego dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego objętych działaniami służącymi ochronie ich wartości.	Wzrost liczby turystów ponownie odwiedzających obszar	16683	17683	P5. Zachowanie i ochrona elementów dziedzictwa historycznego, kulturowego przyrodniczego.	Liczba odnowionych obiektów zachowujących dziedzictwo obszaru	0	10	
Źródło weryfikacji	Badania własne LGD	Listy obecności, ewidencja osób korzystających z obiektów, GUS			Ilość operacji - dokumentacja własna							

Cel ogólny	Wskaźniki oddziaływania	2009	2015	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	2009	2015	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	2009	2015
CO 3 Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców skutkujący rozwojem małych firm oraz kreowaniem oferty turystycznej i tworzeniem produktów lokalnych bazujących na specyficznych walorach kulturowych i środowiskowych obszaru	Średni dochód Gmin CK na jednego mieszkańca	2,19	2,58	CS.3.1 Wzrost liczby i wzmocnienie istniejących podmiotów gospodarczych.	Wzrost nowych miejsc pracy	0	4	P6. Poprawianie warunków funkcjonowania i integracja lokalnych przedsiębiorstw	Liczba utworzonych lub zmodernizowanych działalności gospodarczych	0	2
								P7. Wsparcie inwestycyjne i szkoleniowe istniejących gospodarstw rolnych.	Liczba zmodernizowanych gospodarstw rolnych	0	20
				CS.3.2 Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar.	Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar.	16683	17683	P8. Działania przyczyniające się zwiększenia potencjału turystycznego Cieszyńskiej Krainy.	Liczba miejsc noclegowych	0	2
									Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej	0	4
				CS.3.3 Zwiększenie sprzedaży lokalnych produktów.	Wzrost liczby nowych produktów lokalnych wpisanych na listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi	106	130	P9. Tworzenie, promowanie i wprowadzanie na rynek produktów lokalnych wykorzystujących lokalne potencjały	Liczba nowych produktów lokalnych wprowadzonych na lokalny rynek	0	4
									Liczba wydarzeń promujących lokalne produkty organizowanych przez LGD oraz udział w targach i konkursach	0	6
Zródło weryfikacji	GUS			GUS, PUP, MRiRW				Ilość operacji - dokumentacja własna			

Cel ogólny	Wskaźniki oddziaływania	2009	2015	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	2009	2015	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	2009	2015
CO 4 Unikatowe walory obszaru decydujące o wysokiej jakości życia wynikające z atrakcyjności przestrzeni publicznej, dobrego stanu środowiska przyrodniczego, malowniczego krajobrazu oraz spójności społecznej, której filarem są tradycje ekumenizmu	Odsetek osób deklarujących poczucie więzi z miejscem zamieszkania	754	904	CS.4.1 Wzrost powierzchni przestrzeni publicznych o wysokim standardzie	Wzrost liczby mieszkańców deklarujących poprawę estetyki	0	400	P10. Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej.	Liczba miejscowości gdzie została zmodernizowana przestrzeń publiczna	0	25
				CS.4.2 Poprawa atrakcyjności krajobrazu oraz elementów składowych środowiska naturalnego.	Wzrost liczby mieszkańców deklarujących poprawę estetyki prezentującej walory przyrodnicze i rekreacyjne	0	320	P11 Działania przyczyniające się do wzrostu atrakcyjności terenów zielonych i sportowo-rekreacyjnych.	Liczba miejscowości gdzie została zmodernizowana przestrzeń publiczna prezentująca walory przyrodnicze i rekreacyjne	0	15
Źródło weryfikacji	Badania własne			Ankiety, badania własne				Ilość operacji - dokumentacja własna			

Cel ogólny	Wskaźniki oddziaływania	2009	2015	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	2009	2015	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	2009	2015
CO 5 Zapewnienie dobrego dostępu do informacji o obszarze dla podmiotów zewnętrznych i wewnętrznych oraz wspólna promocja i tworzenie wizerunku obszaru objętego funkcjonowaniem LGD	Wzrost dochodów Gmin CK z tytułu udziału podatku PIT w mln zł	5,52	6,61	CS.5.1 Zwiększenie liczby działań promocyjnych obszaru w mediach i na targach turystycznych.	Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar.	16683	17683	P12. Wykorzystywanie współczesnych środków masowego przekazu na rzecz promowania LGD i wymiany informacji w Cieszyńskiej Krainie.	Liczba działań wykorzystujących środki masowego przekazu w celach promocyjnych	0	8
				CS.5.2 Wzrost liczby publikacji na temat dziedzictwa historyczno-kulturowego, przyrodniczego i turystycznego obszaru.	Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar.	16683	17683	P13. Tworzenie i publikowanie w atrakcyjnej formie baz wiedzy o dziedzictwie Cieszyńskiej Krainy..	Liczba publikacji i wydawnictw prezentujących obszar LGD	0	30
								Liczba publikacji wydanych przez LGD	0	20	
Źródło weryfikacji	GUS			GUS			Ilość operacji - dokumentacja własna				

14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR

Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym

LSR Lokalnej Grupy Działania „Cieszyńska Kraina” wpisuje się w nadrzędny dla Polski wieloletni dokument strategiczny rozwoju społeczno-gospodarczego, tj. **Strategię Rozwoju Kraju 2007-2015** (SRK), stanowiący odniesienie dla innych strategii i programów rządowych, jak i innych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym i lokalnym. Zapisana w LSR polityka rozwoju tego obszaru przyczyniać się będzie do realizacji zapisanej w Strategii Rozwoju Kraju wizji kraju, która zakłada, że *Polska w roku 2015 będzie krajem o wysokim poziomie i jakości życia mieszkańców oraz silnej i konkurencyjnej gospodarce, zdolnej do tworzenia nowych miejsc pracy*. Wizja ta ma zostać osiągnięta poprzez działania realizowane w 6 priorytetach, wśród których 2, tj. *Priorytet 5. Rozwój obszarów wiejskich* (bezpośrednio) oraz *Priorytet 6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej* (pośrednio) stanowią będą główne obszary korelacji priorytetów rozwoju zapisanych w LSR. W szczególności poprzez cele zapisane w LSR realizowane będą działania: a) *Rozwój przedsiębiorczości i aktywności pozarolniczej* oraz d) *Wzrost jakości kapitału ludzkiego oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców wsi* w Priorytecie 5 SRK, z kolei w Priorytecie 6 w sposób pośredni realizowane będą dwa zapisane działania, tj.

- a) Podniesienie konkurencyjności polskich regionów (w kontekście regionu Ziemi Cieszyńskiej) oraz
- b) Wyrównywanie szans rozwojowych obszarów problemowych (w kontekście rozwoju obszarów wiejskich).

Drugim istotnym dokumentem planistycznym w jaki wpisuje się LSR dla obszaru Cieszyńskiej Krainy są **Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) 2007-2013** wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Dokument ten reguluje w szczególności realizację tzw. polityki spójności w Polsce, a tym samym wydatkowanie największej puli środków pomocowych, pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności. Nie dotyczy on wprost rozwoju obszarów wiejskich, jednak sporo uwagi poświęca koordynacji polityki spójności z innymi politykami wspólnotowymi, w tym w szczególności Wspólną Polityką Rolną i realizowaną w ramach niej polityką rozwoju obszarów wiejskich. Działania w ramach LSR będą spójne zarówno z głównym celem strategicznym NSRO, tj. *tworzeniem warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej*, jak i jednym z 6 głównych celów horyzontalnych, tj. *Wyrównywaniem szans rozwojowych i wspomaganiem zmian strukturalnych na obszarach wiejskich*. Realizacja LSR będzie powiązana pośrednio również z innymi celami NSRO, w tym w szczególności z celem 1. *Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa* oraz celem 2. *Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej*.

Dokumentem strategicznym o charakterze krajowym, z którym poprzez branżowy charakter w największym stopniu powiązana musi być LSR dla obszaru Cieszyńskiej Krainy jest **Krajowy Plan Strategiczny Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013** (KPSROW). Zawiera on priorytety rozwoju obszarów wiejskich na okres 7 lat, uwzględniające zarówno

regulacje wspólnotowe (Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla Rozwoju Obszarów Wiejskich), jak i spójność z dokumentami krajowymi (KPS, NSRO oraz Krajowy Program Reform). KPSROW jest tym samym podstawowym dokumentem ramowym, na podstawie którego został przygotowany główny instrument wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej w Polsce, w części dotyczącej rozwoju obszarów wiejskich, tj. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym

Realizacja działań rozwojowych zapisanych w LSR powinna przyczyniać się do rozwoju tego obszaru, postrzeganego zarówno w wymiarze wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Wymiar wewnętrzny dotyczy wielowymiarowego potencjału obszaru LGD, w którym podejmowane będą działania powstrzymujące zjawiska utraty posiadanych potencjałów, w tym zwłaszcza kapitału ludzkiego i społecznego, oraz działania aktywizujące zasoby wszystkich gmin i powiatów, tworzących partnerstwo Cieszyńskiej Krainy.

W drugim wymiarze konieczne jest wzmocnienie i utrwalenie pozycji Cieszyńskiej Krainy w regionie, co z kolei może być rozumiane jako odpowiednie wpisanie się w strategiczny rozwój województwa śląskiego. Przyjęte cele strategiczne uwzględniają obydwie wymiary i są zbieżne zarówno z oczekiwaniami mieszkańców, jak też treścią Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020, która jest głównym dokumentem strategicznym, określającym kształt polityki regionalnej w województwie śląskim na kolejnych kilkanaście lat. Dokument ten jedynie pośrednio porusza problemy rozwoju obszarów wiejskich regionu. Przedstawiona w strategii wizja rozwoju województwa śląskiego, jako regionu o dużych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, a także turystyczno-rekreacyjnych, z różnorodną ofertą spędzania czasu wolnego, nie może zostać osiągnięta bez uwzględnienia problemów dotyczących obszarów nieurbanizowanych i aspektów rozwojowych obszarów wiejskich. W tym aspekcie cele i działania wskazane w LSR Cieszyńskiej Krainy wartościowo uzupełniają cele i kierunki Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego.

Tabela 25 Korelacja celów LSR z celami RPO WŚ oraz PO KL

	Cele strategiczne (ogólne) LSR „Cieszyńska Kraina”				
	Wysoka wartość kapitału ludzkiego, jego kwalifikacji, aktywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i kreatywności oraz istnienie warunków sprzyjających jego rozwojowi.	Silna więź mieszkańców ze swoimi miejscowościami przejawiająca się w podejmowaniu aktywnych działań nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego, podnoszenie estetyki przestrzeni publicznej, inicjowanie projektów partnerskich, udział w inicjatywach na rzecz społeczności lokalnej.	Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców skutkujący rozwojem małych firm oraz kreowaniem oferty turystycznej i tworzeniem produktów lokalnych bazujących na specyficznych walorach kulturowych i środowiskowych obszaru.	Unikatowe walory obszaru decydujące o wysokiej jakości życia wynikające z atrakcyjności przestrzeni publicznej, dobrego stanu środowiska przyrodniczego, malowniczego krajobrazu oraz spójności społecznej, której filarem są tradycje ekumenizmu.	Zapewnienie dobrego dostępu do informacji o obszarze dla podmiotów zewnętrznych i wewnętrznych oraz wspólna promocja i tworzenie wizerunku obszaru objętego funkcjonowaniem LGD.
Cele szczegółowe RPO Województwa Śląskiego na lata 2007-2013					
Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki opartej na wiedzy					
Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie					
Wzrost konkurencyjności turystycznej regionu					
Wzrost znaczenia kultury jako czynnika rozwoju społeczno - gospodarczego					
Ochrona oraz poprawa jakości środowiska					
Wzrost konkurencyjności przestrzeni miejskiej województwa					
Ukształtowanie efektywnego i zintegrowanego systemu transportowego.					
Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa o wysokich kwalifikacjach zawodowych, poszukiwanych na rynku pracy					
Poprawa stanu zdrowia mieszkańców regionu					
Skuteczna absorpcja środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego					

	Cele strategiczne (ogólne) LSR „Cieszyńska Kraina”				
	Wysoka wartość kapitału ludzkiego, jego kwalifikacji, aktywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i kreatywności oraz istnienie warunków sprzyjających jego rozwojowi.	Silna więź mieszkańców ze swoimi miejscowościami przejawiająca się w podejmowaniu aktywnych działań nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego, podnoszenie estetyki przestrzeni publicznej, inicjowanie projektów partnerskich, udział w inicjatywach na rzecz społeczności lokalnej.	Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców skutkujący rozwojem małych firm oraz kreowaniem oferty turystycznej i tworzeniem produktów lokalnych bazujących na specyficznych walorach kulturowych i środowiskowych obszaru.	Unikatowe walory obszaru decydujące o wysokiej jakości życia wynikające z atrakcyjności przestrzeni publicznej, dobrego stanu środowiska przyrodniczego, malowniczego krajobrazu oraz spójności społecznej, której filarem są tradycje ekumenizmu.	Zapewnienie dobrego dostępu do informacji o obszarze dla podmiotów zewnętrznych i wewnętrznych oraz wspólna promocja i tworzenie wizerunku obszaru objętego funkcjonowaniem LGD.
Cele strategiczne Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013					
Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo					
Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego					
Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce					
Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy					
Zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa					
Wzrost spójności terytorialnej					

Dokumenty strategiczne na poziomie lokalnym

Istniejące dokumenty o charakterze strategicznym, opracowane dla wszystkich 8 gmin oraz powiatu cieszyńskiego zostały wzięte pod uwagę już na etapie opracowywania materiałów bazowych niezbędnych do opracowania LSR, tym samym ich zapisy uwzględnia niniejszy dokument.

Wykaz dokumentów planistycznych, strategicznych, programowych związanych z obszarem LGD:

- Strategia Rozwoju Śląska Cieszyńskiego 2001-2016
- Profil Społeczno-Gospodarczy Powiatu Cieszyńskiego 2001
- Strategia Rozwoju Gminy Skoczów, 2002
- Strategia Rozwoju Gminy Dębowiec 2004-2016
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Brenna na lata 2008 – 2015
- Strategia Rozwoju Gminy Chybie do roku 2014
- Strategia Rozwoju Gminy Strumień 2005-2013
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zebrzydowice, Strategia Rozwoju Zebrzydowice 2010, 2000
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Hażlach na lata 2004-2006
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Goleszów na lata 2007-2013
- Plan Rozwoju Miejscowości Goleszów na lata 2005-2006
- Plan Rozwoju Miejscowości Kisielów na lata 2005-2006
- Plan Odnowy Miejscowości Rudnik w Gminie Hażlach na lata 2007 – 2013
- Plan Rozwoju Miejscowości Puńców na lata 2008-2013
- Plan Odnowy Miejscowości Brenna
- Plan Odnowy Miejscowości Górki Małe
- Plan Odnowy Miejscowości Górki Wielkie
- Plan Odnowy Miejscowości Strumień
- Plan Odnowy Miejscowości Pruchna,
- Plan Odnowy Miejscowości Bąków,
- Plan Odnowy Miejscowości Drogomyśl,
- Plan Odnowy Miejscowości Zbytków,
- Plan Odnowy Miejscowości Zabłocie.
- Plan Odnowy Miejscowości Mnich na lata 2008-2015
- Plan Odnowy Miejscowości Chybie na lata 2008-2015
- Plan Odnowy Miejscowości Frelichów na lata 2008-2015
- Plan Odnowy Miejscowości Zaborze na lata 2008-2015
- Plan Odnowy Miejscowości Zarzeczce na lata 2008-2015
- Plan Odnowy Miejscowości Dębowiec
- Plan Odnowy Miejscowości Markłowice Górne na lata 2008 - 2014
- Plan Odnowy Miejscowości Kaczyce na lata 2008 - 2014
- Plan Odnowy Miejscowości Kończyce Małe na lata 2008 - 2014
- Plan Odnowy Miejscowości Zebrzydowice na lata 2008 - 2014

15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR

Działalność LGD Cieszyńska Kraina nie będzie ograniczała się tylko i wyłącznie do realizacji elementów działań osi LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. W miarę możliwości Zarząd LGD będzie czynił starania zmierzające do pozyskania wsparcia finansowego na realizację innych przedsięwzięć, zgodnych ze statutowymi celami Stowarzyszenia, które mogłyby uzupełnić bądź wzmocnić główne działania LGD wynikające z wdrażania LSR.

L.p.	Przedsięwzięcie	Harmonogram realizacji	Orientacyjny koszt (zł)	Źródło finansowania
1	Edukacja tematyczna dla mieszkańców terenu LGD	2010-2012	50.000	Działanie 9.5 Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2	Edukacja tematyczna dla kół gospodyń wiejskich	2010-2012	50.000	Działanie 9.5 Program Operacyjny Kapitał Ludzki
3	Szkolenia integracyjne dla lokalnych organizacji pozarządowych	2009-2013	50.000	Działanie 7.3 Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Ponadto LGD będzie również zabiegała o realizację projektów partnerskich z innymi instytucjami działającymi na terenie obszaru partnerstwa, w tym w szczególności ze Stowarzyszeniem Rozwoju i Współpracy Regionalnej „OLZA” oraz Stowarzyszeniem Samorządowym Ziemi Cieszyńskiej, Lokalna Grupa Rybacka „Żabi Kraj”.

Dodatkowo w celu uniknięcia nakładania się pomocy, warunkiem przyjęcia wniosku do realizacji będzie oświadczenie beneficjenta o niezłożeniu danego projektu do finansowania z innych środków pochodzących z funduszy UE.(załącznik nr 18).

W przypadku realizowania przez LGD innych – oprócz osi LEADER - projektów, finansowanych z innych programów, dla uniknięcia nakładania się pomocy uzyskanej w ramach PROW z pomocą uzyskaną z innych programów będą stosowane następujące mechanizmy zabezpieczające:

- każda umowa o pracę zawierana przez LGD będzie sporządzona w sposób respektujący następujące zasady:
  - wykaz obowiązków i zadań musi być sporządzony w rozbiciu i ze wskazaniem poszczególnych projektów/operacji/przedsięwzięć realizowanych przez LGD z pomocą środków pochodzących z budżetu UE, na rzecz których te obowiązki i zadania są wykonywane;
  - umowa musi odrębnie określać czas pracy przeznaczony na wykonanie obowiązków i zadań odnoszących się do poszczególnych projektów/operacji/przedsięwzięć realizowanych przez LGD z pomocą środków pochodzących z budżetu UE. Łączny wymiar czasu pracy nie może przekroczyć wielkości maksymalnych dopuszczonych w Kodeksie Pracy;

- wysokości wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę musi być określona w rozbiciu na składowe i ze wskazaniem poszczególnych projektów/operacji/przedsięwzięć realizowanych przez LGD z pomocą środków pochodzących z budżetu UE, z budżetu których dana składowa wynagrodzenia jest finansowana.
- Na każdym dokumencie księgowym stanowiącym dowód poniesienia kosztów muszą być w sposób trwały umieszczone informacje o tym, że środków jakiego programu te koszty zostały pokryte. W przypadku kosztu współfinansowanego z dwóch lub więcej programów musi być podana informacja o tym, jaką część tego kosztu (w wartości względnej i bezwzględnej) finansują poszczególne programy. Poza tym sposób podziału kosztu między poszczególne programy powinien być merytorycznie uzasadniony.
- LGD utworzy odrębne rachunki bankowe do obsługi każdego projektu/operacji/przedsięwzięcia realizowanego przez LGD z pomocą środków pochodzących z budżetu UE;
- Każdy projekt/operacja/przedsięwzięcie realizowane przez LGD z pomocą środków pochodzących z budżetu UE będzie miał wyznaczoną osobę bezpośrednio odpowiedzialną za jego wykonanie i prawidłowe wydatkowanie środków.
- Zarząd LGD zapewni dobry przepływ informacji między zespołami realizującymi różne projekty/operacje/przedsięwzięcia, na przykład organizując co najmniej raz w miesiącu narady robocze z udziałem wszystkich osób odpowiedzialnych za ich wykonanie,
- Każdy wniosek o pomoc, przygotowywany przez LGD, będzie zawierał analizę ryzyka w zakresie możliwości nakładania się tej pomocy z pomocą, którą LGD uzyskało wcześniej z PROW lub innych programów finansowanych ze środków UE oraz propozycje mechanizmów, które należy zastosować w celu uniemożliwienia nakładania się pomocy.

16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich

Oparcie strategii na analizie sytuacji obszaru Cieszyńska Kraina oraz analizie otoczenia pozwoliło osiągnąć niezbędną spójność pomiędzy LSR a zachodzącymi i planowanymi procesami rozwoju w regionie. Można oczekiwać, że w wyniku realizacji LSR zostanie osiągnięty szereg pozytywnych skutków w województwie śląskim oraz obszarach wiejskich województwa. Korelację strategii z rozwojem województwa przeanalizowano porównując strukturę celów LSR z celami zawartymi w strategicznych dokumentach na szczeblu wojewódzkim, w szczególności w:

- Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020,
- Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim,
- Strategia polityki społecznej województwa śląskiego,
- Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013.

Wyniki analizy zostały zaprezentowane w poniższej tabeli

Cel ogólny LSR	Cele strategiczne województwa śląskiego / dokument strategiczny
CO1. Wysoka wartość kapitału ludzkiego, jego kwalifikacji, aktywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i kreatywności oraz istnienie warunków sprzyjających jego rozwojowi.	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego / <i>Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020</i> • Tworzenie lepszych warunków dla rozwoju środowisk twórczych i wykorzystywania ich kreatywności / <i>Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim</i>.
CO2. Silna więź mieszkańców ze swoimi miejscowościami przejawiająca się w podejmowaniu aktywnych działań nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego, podnoszenie estetyki przestrzeni publicznej, inicjowanie projektów partnerskich, udział w inicjatywach na rzecz społeczności lokalnej.	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost kompetencji potrzebnych do uczestnictwa w kulturze (odbiorcy), efektywnego zarządzania kulturą (animatory kultury) i twórczości artystycznej w warunkach gospodarki rynkowej (twórcy) / <i>Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim</i> • Wzrost poziomu uczestnictwa w kulturze (biernego - w roli odbiorców treści kulturowych i czynnego - w roli twórców treści kulturowych) / <i>Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim</i>
CO3. Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców skutkujący rozwojem małych firm oraz kreowaniem oferty turystycznej i tworzeniem produktów lokalnych bazujących na specyficznych walorach kulturowych i środowiskowych obszaru.	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki / <i>Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020</i>. • Tworzenie warunków i wzrost liczby odwiedzin w ramach turystyki sentymentalnej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Rozwój produktu markowego - turystyka na terenach wiejskich / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Rozwój agroturystyki / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Utworzenie warunków do pełniejszego rozwoju ekoturystyki / / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Tworzenie warunków do korzystniejszego rozwoju turystyki tranzytowej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Wspieranie rozwoju turystyki przygranicznej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Wzrost znaczenia turystyki pieszej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i>

Cel ogólny LSR	Cele strategiczne województwa śląskiego / dokument strategiczny
	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie odpowiednich warunków dla narciarstwa biegowego / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Rozwój i popularyzacja narciarstwa zjazdowego / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Wspieranie rozwoju turystyki rowerowej krajoznawczej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Wspieranie rozwoju turystyki wodnej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Rozwój i upowszechnianie turystyki konnej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Podnoszenie kwalifikacji kadry pracowników branży turystycznej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Wspieranie rozwoju atrakcyjnej bazy noclegowej i gastronomicznej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Rozbudowa technicznej infrastruktury podnoszącej dostępność do miejsc i atrakcji turystycznych regionu / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i>
<p>CO4. Unikatowe walory obszaru decydujące o wysokiej jakości życia wynikające z atrakcyjności przestrzeni publicznej, dobrego stanu środowiska przyrodniczego, malowniczego krajobrazu oraz spójności społecznej, której filarem są tradycje ekumenizmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni / <i>Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020</i> • Wzmocnienie polityki prorodzinnej / <i>Strategia polityki społecznej województwa śląskiego</i> • Wspieranie osób starszych w pełnieniu ról społecznych / <i>Strategia polityki społecznej województwa śląskiego</i> • Upowszechnianie i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu (materialnego i niematerialnego) oraz jego efektywniejsze wykorzystywanie do celów turystycznych / <i>Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim</i> • Zwiększenie dostępności obiektów archeologicznych dla celów turystycznych / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Restauracja, promocja i udostępnienie turystom zabytkowych układów urbanistycznych i obiektów architektury militarnej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i> • Zachowanie i udostępnianie turystom zabytkowej architektury drewnianej / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i>
<p>CO5. Zapewnienie dobrego dostępu do informacji o obszarze dla podmiotów zewnętrznych i wewnętrznych oraz wspólna promocja i tworzenie wizerunku obszaru objętego funkcjonowaniem LGD.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie zintegrowanego systemu promocji regionu / <i>Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013</i>

17. Informacja o załącznikach

Wszystkie załączniki zostały zaakceptowane przez koordynatorów gminnych oraz władze Stowarzyszenia, a także Walne Zebranie Członków.

Załączniki dotyczą kwestii wymagających niezbędnego uregulowania, poczynając od niezbędnych regulaminów pracy przez karty ocen poszczególnych działań, procedurę odwoławczą po wykaz organizacji pozarządowych i zestawienie największych firm obszaru LGD.

Załącznik nr 1 Regulamin Walnego Zebrania

REGULAMIN OBRAD WALNEGO ZEBRANIA CZŁONKÓW LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA „CIESZYŃSKA KRAINA” uchwalony w dniu 21.11.2008 r.

§ 1

1. Walne Zebranie Członków (zwane dalej „Walnym Zebraniem”) jest najwyższą władzą Stowarzyszenia.
2. Walne Zebranie Członków jest Zwoływane przez Zarząd Stowarzyszenia, który zawiadamia swoich członków o terminie, miejscu i porządku obrad nie później niż na 14 dni przed jego odbyciem.
3. Porządek dzienny i termin Walnego Zebrania Członków proponuje Zarząd stowarzyszenia.
4. Do zawiadomienia o Walnym Zebraniu Członków Zarząd Stowarzyszenia załącza porządek obrad oraz w miarę możliwości projekty uchwał wraz z ich uzasadnieniem, przy czym dokumenty te mogą być na życzenia członka stowarzyszenia przesłane także w formie elektronicznej lub wyłożone do wglądu w siedzibie stowarzyszenia, jeśli ich drukowanie byłoby zbyt kosztowne.

§ 2

1. Walne Zebranie otwiera i prowadzi Prezes Zarządu Stowarzyszenia lub inna osoba upoważniona przez Zarząd w przypadku nieobecności Prezesa.
2. Prowadzący Zebrania powołuje sekretarza Zebrania.
3. Po otwarciu obrad, prowadzący informuje o trybie powiadamiania członków oraz stwierdza na podstawie listy obecności o prawomocności obrad.

§ 3

1. Obradami Walnego Zebrania kieruje przewodniczący przy pomocy sekretarza.
2. Walne Zebranie obraduje według przyjmowanego na każdym posiedzeniu porządku obrad zaproponowanego uprzednio w zawiadomieniach przez Zarząd, przy czym przed jego uchwaleniem prowadzący obrady ma obowiązek zapytać czy zebrani członkowie wnoszą propozycje jego zmiany. Jeśli takie propozycje zostaną zgłoszone porządek obrad może zostać zmieniony jedynie w drodze głosowania.

§ 4

1. Każdorazowo przed podjęciem uchwały prowadzący obrady zarządza dyskusję nad przedstawionym projektem.
2. Członkowie, którzy zamierzają wziąć udział w dyskusji nad określonym punktem porządku Zebrania, zgłaszają chęć zabrania głosu do sekretarza obrad, a przewodniczący udziela głosu według kolejności zgłoszeń.

§ 5

Członkami zwyczajnymi są osoby, które złożyły deklarację o przystąpieniu do Stowarzyszenia i zostały przyjęte stosowną uchwałą Zarządu.

§ 6

Z obrad Walnego Zebrania sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący i sekretarz Zebrania. Protokół powinien zawierać; datę, porządek obrad, nazwiska przewodniczącego i sekretarza Zebrania, krótki opis przebiegu dyskusji, wyniki głosowań, numery i treść podjętych uchwał, załączniki w postaci zatwierdzonych uchwał oraz listę obecności członków Stowarzyszenia.

§ 7

Wybory władz następują spośród nieograniczonej liczby zgłoszonych kandydatów. Jeśli członkowie zakończą składanie kandydatur, listę zgłaszanych kandydatów można zamknąć jedynie po dwukrotnym bezskutecznym wezwaniu prowadzącego obrady do ich zgłaszania.

§ 8

Kandydatów do władz Stowarzyszenia mają prawo zgłaszać wszyscy uprawnieni członkowie, a kandydat jest wpisywany na listę do głosowania po uprzednim wyrażeniu zgody na kandydowanie. Dopuszcza się składanie takiej zgody na piśmie w przypadku nieobecności kandydata na Walnym Zebraniu.

§ 9

1. W przypadku uchwalenia zgodnie ze statutem wyborów w głosowaniu tajnym, prowadzący obrady zarządza powołanie Komisji Skrutacyjnej w liczbie 3 członków zabrania.
2. Członkostwa w Komisji nie można łączyć z kandydowaniem do władz Stowarzyszenia.
3. Komisja wybiera ze swego składu Przewodniczącego.
4. Komisja przygotowuje karty do głosowania umieszczając kandydatów na liście w porządku alfabetycznym, zamieszczając swoje podpisy na odwrocie karty.
5. Komisja rozdaje karty do głosowania zgodnie z listą obecności jedynie osobom uprawnionym do głosowania i udziela instruktarzu o zasadach głosowania i ważności głosów.
6. Prowadzący Walne Zebranie ma obowiązek zapewnienia warunków do tajnego głosowania.
7. Po przeprowadzeniu głosowania Komisja dokonuje sprawdzenia ważności oddanych głosów oraz ustala wyniki głosowania i niezwłocznie podaje je do wiadomości członków Walnego Zebrania.
8. W przypadku uzyskania przez dwóch lub więcej kandydatów takiej samej liczby głosów która, uniemożliwia wskazanie pełnej liczby wybranych osób do danego organu Stowarzyszenia, prowadzący obrady zarządza głosowanie uzupełniające dla tych kandydatów.

9. Na karcie wyborczej umieszcza się jedynie tych kandydatów, którzy uzyskali w pierwszym głosowaniu jednakową liczbę głosów, a nie mogli zostać wybrani ze względu na ograniczoną liczbę miejsc w organach Stowarzyszenia.
10. Z przeprowadzonego głosowania Komisja sporządza protokół, który przekazuje prowadzącemu obrady.

§ 10

Walne Zebranie powinno być prowadzone zgodnie z porządkiem obrad, ze statutem oraz mniejszym regulaminem.

§ 11

Prowadzący obrady po wyczerpaniu spraw zamieszczonych w porządku obrad ogłasza zamknięcie Walnego Zebrania.

§ 12

1. Sprawy dotyczące sposobu obradowania nieobjęte niniejszym regulaminem rozstrzyga prowadzący Walne Zebranie zgodnie z postanowieniami statutu i przyjętymi powszechnie zasadami obradowania.
2. Zmiana niniejszego regulaminu może nastąpić na wniosek Zarządu lub grupy 5 członków Stowarzyszenia.
3. Przyjęcie zmiany postanowień regulaminu następuje w formie uchwały.

Załącznik nr 2 Regulamin Rady

REGULAMIN RADY

LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA „CIESZYŃSKA KRAINA”

Uchwalony przez Radę LGD „Cieszyńska Kraina” w dniu 16.10.2008 r. z późn.zm.

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejszy regulamin określa organizację wewnętrzną i zasady pracy Rady Stowarzyszenia LGD „Cieszyńska Kraina” będącej jej organem decyzyjnym, zwanej dalej OD.
2. Główną kompetencją OD jest wybór operacji do dofinansowania ze środków pozostających w dyspozycji LGD w ramach działania „Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju” osi 4 – Leader PROW 2007-2013.
3. Ponadto zgodnie z § 29 statutu stowarzyszenia do kompetencji Rady należy wnioskowanie do Walnego Zebrania o zmianę lokalnych kryteriów wyboru operacji (projektów) oraz uchwalanie regulaminu Rady.

§ 2

Terminy użyte w niniejszym Regulaminie oznaczają:

- 1) LGD – Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”.
- 2) OD – organ decyzyjny LGD, tj. Radę LGD „Cieszyńska Kraina”.
- 3) Statut – *statut* LGD „Cieszyńska Kraina”.
- 4) regulamin – Regulamin Rady.
- 5) Zarząd – Zarząd LGD „Cieszyńska Kraina”.
- 6) Biuro – Biuro LGD „Cieszyńska Kraina”.
- 7) Walne Zebranie Członków – Walne Zebranie Członków LGD „Cieszyńska Kraina”.
- 8) LSR – Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Cieszyńska Kraina” na lata 2009-2015.
- 9) Przewodniczący – Przewodniczący Rady LGD „Cieszyńska Kraina”.

ROZDZIAŁ II

Członkowie Organu Decyzyjnego

§ 3

1. Członkowie OD wybierani są zgodnie z § 22 i 28 Statutu.
2. Członkami OD mogą być przedstawiciele sektora publicznego, społecznego i gospodarczego przy czym procentowy udział przedstawicieli sektora publicznego nie może przekraczać 50% ogólnej liczby członków³ oraz spełniający inne wymagania Statutu.
3. Członkowie OD spośród swojego grona wybierają Przewodniczącego, 1-2 Wiceprzewodniczących oraz Sekretarza.
4. Do zadań Przewodniczącego należy:
  - zwoływanie posiedzeń OD
  - organizacja pracy OD i przewodniczenie posiedzeniom OD
  - współpraca z Zarządem, Biurem LGD i Walnym Zebraniem Członków
5. Członek Rady nie może być zatrudniony w biurze LGD.

³ Do niniejszego punktu mają zastosowanie definicje podmiotów sektora publicznego, społecznego i gospodarczego zawarte w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 roku Dz.U. Nr 103 poz. 659 par 3 punkt 2.

§ 4

1. Członkowie OD pełnią swoje funkcje społecznie.
2. Członkom OD przysługuje zwrot kosztów dojazdu na posiedzenia OD.

§ 5

1. Członkowie OD mają obowiązek uczestniczenia w posiedzeniu OD.
2. W razie niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu OD, członek OD zawiadamia o tym fakcie *Przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i Biuro LGD* na 2 dni przed terminem posiedzenia OD, lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach do momentu rozpoczęcia posiedzenia OD.

ROZDZIAŁ III Przygotowywanie i zwoływanie posiedzeń OD

§ 6

Posiedzenia OD są zwoływane odpowiednio do potrzeb wynikających z naboru wniosków o dofinansowanie operacji prowadzonych przez LGD.

§ 7

Posiedzenie OD zwołuje Przewodniczący, uzgadniając miejsce, termin i porządek posiedzenia z *Biurem i Zarządem*.

§ 8

1. Członkowie OD powinni być *pisemnie* zawiadomieni o miejscu, terminie i porządku posiedzenia OD najpóźniej 7 dni przed terminem posiedzenia.
2. W okresie 7 dni przed terminem posiedzenia OD jej członkowie powinni mieć możliwość zapoznania się ze wszystkimi materiałami i dokumentami związanymi z porządkiem posiedzenia, w tym z wnioskami o dofinansowanie operacji, które będą rozpatrywane podczas posiedzenia.

ROZDZIAŁ IV Posiedzenia Rady

§ 9

1. OD obraduje na posiedzeniach.
2. Decyzje OD dotyczące przyznania pomocy lub innych kompetencji, wymienionych w § 1 ust. 3 podejmuje w formie uchwał.

§ 10

1. Posiedzenia OD otwiera, prowadzi i zamyka Przewodniczący.
2. Obsługę posiedzeń OD zapewnia Biuro LGD, w tym w szczególności przygotowuje prezentacje / fiszki projektowe poszczególnych operacji (projektów) wnioskowanych do objęcia dofinansowaniem.
3. W przypadku nieobecności Przewodniczącego, wiceprzewodniczący prowadzi posiedzenie Rady.
4. OD pracuje przy obecności co najmniej 50% członków uprawnionych do głosowania, co stanowi quorum.
5. OD podejmuje decyzje zwykłą większością głosów. W przypadku równej ilości głosów decyduje głos Przewodniczącego lub w przypadku, o którym mowa w punkcie 3 wiceprzewodniczącego.

6. W posiedzeniu OD uczestniczy Prezes Zarządu lub wskazany przez niego Członek Zarządu oraz Przedstawiciel Biura LGD, którym przysługuje głos doradczy.
7. Przewodniczący Rady na początku każdego posiedzenia poświęconego selekcji projektów, będzie przypominał o obowiązku automatycznego, dobrowolnego wyłączenia się członków Rady z oceny „swoich” projektów, jak również o możliwości ewentualnego wyłączenia członka Rady w drodze głosowania Rady, przeprowadzonego po przedstawieniu realnych przesłanek, rzetelnie uzasadniających istnienie potencjalnego „konfliktu interesów”.
8. Przewodniczący OD może zaprosić do udziału w posiedzeniu osoby trzecie, w szczególności ekspertów.
9. Od rozstrzygnięć OD przysługuje odwołanie w terminie określonym w procedurze odwołania od rozstrzygnięć Rady. Odwołanie wnosi się do Przewodniczącego Rady za pośrednictwem Biura LGD. W przypadku wpłynięcia odwołań Przewodniczący Rady niezwłocznie zwołuje posiedzenie Rady w celu ich rozpatrzenia. Podczas posiedzenia Rada dokonuje ponownej oceny zgodności operacji z LSR i oceny pod względem spełniania kryteriów wyboru. Decyzje Rady podjęte w trybie rozpatrzenia odwołania są ostateczne.

§ 11

1. Prawomocność posiedzenia (quorum) stwierdza Przewodniczący na podstawie podpisanej listy obecności.
2. W razie braku quorum Przewodniczący zamyka obrady wyznaczając równocześnie nowy termin posiedzenia co zostaje odnotowane w protokole.
3. Po stwierdzeniu quorum, OD dokonuje wyboru *sekretarza lub sekretarzy (przy większej ilości członków OD) oraz protokolanta* obrad oraz przyjmuje porządek obrad, który obejmuje w szczególności:
  - a) Prezentację / omówienie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w ramach naborów wniosków o dofinansowanie operacji prowadzonych przez LGD.
  - b) Dyskusję oraz podjęcie decyzji w sprawie wyboru operacji objętych dofinansowaniem.
  - c) Informację Zarządu o przyznaniu pomocy na operacje, które były przedmiotem wcześniejszych posiedzeń OD.
  - d) Wolne głosy wnioski i zapytania.

ROZDZIAŁ V Głosowanie

§ 12

Po zamknięciu dyskusji w danej sprawie Przewodniczący zarządza głosowanie.

§ 13

1. Wszystkie głosowania OD są jawne.
2. Głosowania OD mogą odbywać się w następujących formach:
  - 1) Przez podniesienie ręki na wezwanie Przewodniczącego
  - 2) Przez wypełnienie i oddanie sekretarzom/przewodniczącemu posiedzenia kart do oceny operacji, stanowiących załączniki do lokalnej strategii rozwoju.

§ 14

1. W głosowaniu przez podniesienie ręki sekretarz/sekretarze oblicza głosy „za”, głosy „przeciw” i głosy „wstrzymuję się od głosu”.
2. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący.

§ 15

1. Głosowanie w sprawie wyboru operacji odbywa się wyłącznie przez wypełnienie kart do oceny operacji i obejmuje:
  - 1) głosowanie w sprawie zgodności operacji z LSR
  - 2) głosowanie w sprawie oceny operacji według kryteriów lokalnych przyjętych przez LGD.
2. W głosowaniu odbywającym się przez wypełnienie kart do oceny operacji członkowie OD oddają głos za pomocą kart oceny operacji. Każda strona karty oceny operacji musi być opieczętowana pieczęcią LGD.
3. Głos oddany przez członka OD w formie wypełnionej karty oceny operacji jest nieważny, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z poniższych okoliczności:
  - 1) na karcie brakuje imienia i nazwiska lub podpisu członka OD
  - 2) na karcie brakuje informacji pozwalających zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (numeru wniosku, nazwy wnioskodawcy, nazwy operacji).
4. Karty muszą być wypełnione piórem, długopisem lub cienkopisem.
5. Wybór odpowiedzi powinien być oznaczony w sposób nie budzący wątpliwości.

§ 16

1. Głos w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR oddaje się przez wybranie jednej z opcji:
2. - „głosuję za uznaniem / nie uznaniem operacji za zgodną z LSR”. Pozostawienie lub skreślenie obu opcji uważa się za głos nieważny.
3. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełniania karty oceny zgodności operacji z LSR *Przewodniczący / Sekretarz* wzywa członka OD, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień członek OD może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w kratkach lub pozycjach pustych, oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis.
4. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełniania, zostaje uznana za głos nieważny.
5. Wynik głosowania w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR jest pozytywny, jeśli bezwzględna większość głosów (50% + 1) została oddana na opcję, że operacja jest zgodna z LSR.
6. Wyniki głosowania ogłasza *Przewodniczący*.

§ 17

1. Oddanie głosu w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD polega na wypełnieniu tabeli zawartej na „Karcie oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru”, która jest odpowiednia do typu ocenianej operacji. Wszystkie rubryki zawarte w tabeli muszą być wypełnione, w przeciwnym razie głos uważa się za nieważny.
2. W trakcie zliczania głosów sekretarz/sekretarze jest zobowiązany sprawdzić, czy łączna ocena punktowa operacji zawarta w pozycji „ SUMA PUNKTÓW” została obliczona poprawnie.
3. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełniania karty oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD *Przewodniczący* wzywa członka OD, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień członek OD może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w pozycjach pustych, oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis.
4. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia zostaje uznana za głos nieważny.
5. Wynik głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD uzyskuje się sumując oceny punktowe wyrażone na kartach stanowiących głosy oddane ważne w pozycji „SUMA PUNKTÓW” i dzieli przez liczbę ważnie oddanych głosów.

6. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący.
7. Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów sporządza się listę rankingową operacji, w kolejności uzyskanych punktów i podaje ją do publicznej wiadomości, w szczególności do wiadomości wnioskodawców, którzy złożyli wnioski o przyznanie pomocy.
8. W przypadku uzyskania jednakowej ilości punktów przez dwie lub więcej operacji o kolejności na liście rankingowej decyduje ponadlokalny charakter operacji wyrażony łącznie większą sumą punktów z kryterium „zasięg obszarowy oddziaływania operacji”. Jeśli nadal ilość punktów będzie jednakowa lub gdy operacja nie jest oceniana według w/w kryterium decyduje głos przewodniczącego zgodnie z § 10 pkt.5.
9. Po upływie terminu, w którym wnioskodawcy mogli składać odwołania od wyników głosowania w sprawie oceny operacji, zwołuje się posiedzenie Rady w celu rozpatrzenia odwołań i podjęcia ostatecznej decyzji o wyborze operacji do finansowania.

§ 18

1. Po rozpatrzeniu ewentualnych odwołań w stosunku do operacji złożonych w danym konkursie podejmowana jest przez OD decyzja w formie uchwały o wybraniu lub nie wybraniu operacji do finansowania, której treść musi uwzględniać:
  - 1) wyniki głosowania w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR, uwzględniające odwołania
  - 2) wyniki głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru, uwzględniające odwołania i sporządzoną na tej podstawie listę rankingową operacji
  - 3) dostępność środków LGD na poszczególne typy operacji.
2. Rada wybiera do finansowania operacje, które uzyskały największą liczbę punktów w ramach oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru, w kolejności odpowiadającej miejscu na liście rankingowej operacji.
3. Rada dokonuje wyboru operacji do wysokości limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji. W roku, w którym LGD po raz ostatni poda do publicznej wiadomości informacje o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji, Rada dokonuje wyboru operacji do wysokości 120% limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków. Decyzja Rady o wybraniu operacji do finansowania ma formę uchwały.
4. Przewodniczący odczytuje uchwałę dotyczącą wyboru operacji rozpatrywanych w trakcie posiedzenia, bez potrzeby jej przegłosowania.
5. Każda uchwała powinna zawierać:
  - 1) informację o wnioskodawcy operacji (numer wniosku, imię i nazwisko lub nazwę wnioskodawcy)
  - 2) tytuł operacji zgodny z tytułem podanym na wniosku,
  - 3) kwotę pomocy o jaką ubiegał się wnioskodawca zgodną z kwotą podaną we wniosku,
  - 4) informację o decyzji OD w sprawie zgodności lub braku zgodności operacji z LSR,
  - 5) informację o finansowaniu lub nie finansowaniu realizacji operacji.

Rozdział VI Dokumentacja z posiedzeń OD

§ 19

1. 1. W trakcie posiedzenia OD sporządzany jest protokół.
2. Protokół z posiedzenia, powinien zawierać, w szczególności:
  - liczbę obecnych członków OD
  - przyjęty przez OD program obrad

- przedmiot posiedzenie i poszczególnych głosowań
  - treść uchwał
  - wyniki głosowań.
3. Każde głosowanie dokonywane przez wypełnienie kart oceny operacji odnotowuje się w protokole.
  4. Karty oceny operacji, złożone w trakcie danego głosowania stanowią załącznik do protokołu.

§ 20

1. 1.Uchwałom OD nadaje się formę odrębnych dokumentów, z wyjątkiem uchwał proceduralnych, które odnotowuje się w protokole posiedzenia.
2. Podjęte uchwały opatruje się datą i numerem.
3. Uchwałę podpisuje Przewodniczący po jej podjęciu.
4. Uchwały podjęte przez OD, nie później niż 7 dni od ich uchwalenia Przewodniczący przekazuje Zarządowi.

§ 21

1. Protokół z posiedzenia OD sporządza się w terminie 7 dni po odbyciu posiedzenia i wyklada do wglądu w Biurze LGD na okres 14 dni w celu umożliwienia członkom OD ewentualnych poprawek w jego treści.
2. Wniesioną poprawkę, o której mowa w ust.1 rozpatruje Przewodniczący. Jeżeli Przewodniczący nie uwzględni poprawki, poprawkę poddaje się pod głosowanie na następnym posiedzeniu OD, która decyduje o przyjęciu lub odrzuceniu poprawek.
3. Po zakończeniu procedury dotyczącej możliwości naniesienia poprawek do protokołu przewidzianej w ust. 1 i 2, przewodniczący obrad podpisuje protokół
4. Protokoły i dokumentacja z posiedzeń OD jest gromadzona i przechowywana w Biurze LGD.

Rozdział VII Wolne głosy, wnioski i zapytania

§ 22

Wolne głosy, wnioski i zapytania formułowane są ustnie na każdym posiedzeniu OD, a odpowiedzi na nie udzielane są bezpośrednio na danym posiedzeniu.

ROZDZIAŁ VIII Procedura wyłączenia członka OD od udziału w dokonywaniu wyboru operacji.

§ 23

1. W głosowaniu i dyskusji nad wyborem operacji nie bierze udziału członek OD, którego udział w dokonywaniu wyboru operacji może wywołać wątpliwości, co do jego bezstronności.
2. Z mocy prawa wykluczeniu podlegają:
  - a) wnioskodawcy
  - b) osoby spokrewnione w pierwszej linii z wnioskodawcą
  - c) osoby zasiadające w organach lub będące przedstawicielami osób prawnych składających wnioski.
3. W przypadkach innych niż wymienione w ust. 2 o wykluczeniu decyduje głosowanie OD.

Załącznik nr 3 Regulamin Zarządu

REGULAMIN PRACY ZARZĄDU

Stowarzyszenia Lokalna grupa Działania „Cieszyńska Kraina”
uchwalony dnia 25 sierpnia 2008 r.

§ 1

1. Zarząd **Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „CIESZYŃSKA KRAINA”** jest organem wykonawczo-zarządzającym Stowarzyszenia i działa na podstawie Statutu, uchwał Walnego Zebrania Członków oraz niniejszego regulaminu.
2. Siedzibą władz Stowarzyszenia, w tym Zarządu jest miasto Skoczów.

§ 2

Zarząd kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia w okresie pomiędzy posiedzeniami Walnego Zebrania Członków, reprezentuje je na zewnątrz i ponosi odpowiedzialność za swoją pracę przed Walnym Zebraniem Członków.

§ 3

1. Zarząd wybierany jest przez Walne Zebranie Członków w głosowaniu tajnym zwykłą większością głosów w obecności ponad połowy ogólnej liczby członków. Dopuszcza się jawność wyborów, gdy opowie się za nią ponad połowa członków uprawnionych do głosowania.
2. W skład Zarządu wchodzi 5 osób, w tym prezes, dwóch wiceprezesów, członek zarządu oraz skarbnik.
3. Kadencja Zarządu trwa 2 lata i kończy się z chwilą wyboru nowego Zarządu przez Walne Zebranie Członków.
4. W przypadku zmniejszenia się liczby pochodzących z wyboru członków władz w trakcie trwania kadencji Zarząd zwołuje Walne Zebranie w celu odbycia wyborów uzupełniających.

§ 4

Zarząd do prowadzenia swoich spraw może zatrudnić pracowników i tworzyć Biuro.

§ 5

Do reprezentowania Stowarzyszenia na zewnątrz w sprawach nie wymagających zaciągania zobowiązań majątkowych uprawniony jest jednoosobowo Prezes. W przypadku nieobecności prezesa, Stowarzyszenie może reprezentować inny członek Zarządu, upoważniony przez Prezesa.

§ 6

Do zaciągania zobowiązań majątkowych upoważnieni są Prezes bądź Wiceprezes Zarządu wraz z innym Członkiem Zarządu łącznie.

§ 7

1. Zarząd używa podłużnej pieczęci z określeniem nazwy i siedziby Stowarzyszenia.
2. Członkowie pełniący funkcje w Zarządzie posługują się pieczętkami imiennymi.

§ 8

Do zadań Zarządu należy:

6. reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz i działania,
7. kierowanie całokształtem działalności Stowarzyszenia zgodnie celami statutowymi,
8. realizacja uchwał Walnego Zebrania,
9. występowanie z inicjatywą uchwałodawczą oraz opracowywanie projektów uchwał i innych aktów normatywnych w tym regulaminów,
10. opracowywanie planów działalności Stowarzyszenia i preliminarzy budżetowych oraz przedstawienie ich Walnemu Zebraniu do zatwierdzenia,
11. sprawowanie zarządu nad majątkiem Stowarzyszenia,
12. podejmowanie uchwał w sprawach przyjmowania, skreślenia i wykluczania członków zwyczajnych i wspierających,
13. ustalania zakresu zadań i zasad wynagradzania pracowników Stowarzyszenia,
14. ustalania zasad czynności biurowych stowarzyszenia, w szczególności wydawanie instrukcji kancelaryjnej, instrukcji obiegu dokumentów księgowych i innych dokumentów wynikających przepisów prawa, albo niezbędnych dla prawidłowego toku prowadzenia spraw Stowarzyszenia, w jego imieniu, z zastrzeżeniem §5,
15. zaciąganie zobowiązań majątkowych, za wyjątkiem zbywania i nabywania nieruchomości, które wymaga uprzedniej zgody Walnego Zebrania,
16. zwoływanie Walnego Zebrania,
17. powoływanie doraźnych zespołów i grup roboczych oraz określenie ich zadań,
18. rozpatrywanie sporów pomiędzy członkami, powstałych na tle działalności Stowarzyszenia,
19. składanie sprawozdań ze swej działalności na Walnym Zebraniu,
20. opracowywanie regulaminów przewidzianych w statucie,
21. dysponowanie środkami finansowymi Stowarzyszenia, na zasadach ustalonych w statucie.

§ 9

Do kompetencji Zarządu należy w szczególności:

a). w sprawach członkowskich:

1. przyjmowanie Deklaracji i podejmowanie decyzji o przyjęciu do Stowarzyszenia,
2. przyjmowanie oświadczeń członków o wystąpieniu ze Stowarzyszenia,
3. występowanie do Walnego Zebrania z wnioskami we wszystkich innych sprawach członków i Stowarzyszenia,
4. podejmowanie decyzji o wykreśleniu z ewidencji członków z powodu utraty członkostwa na pierwszym spotkaniu po utracie członkostwa,

b). w sprawach Walnego Zebrania członków:

1. zwoływanie Walnych Zebrań Członków z własnej inicjatywy, na wniosek Komisji Rewizyjnej lub na pisemny wniosek 1/3 ogólnej liczby członków zwyczajnych, w terminie i w sposobie określonym w statucie,
2. przygotowywanie organizacyjne Walnego Zebrania Członków,
3. przygotowywanie niezbędnych materiałów, projektów uchwał, regulaminów, apeli i oświadczeń Walnego Zebrania, a w szczególności w kwestiach:
  - zmian w statucie Stowarzyszenia,
  - w wysokości składek członkowskich,
  - postawienia Stowarzyszenia w stan likwidacji i jego rozwiązania,
  - przeprowadzenia likwidacji oraz przeznaczenia majątku Stowarzyszenia,
  - wyznaczenia likwidatora Stowarzyszenia i określenia jego zadań i kompetencji,
  - opracowanie regulaminów pracy władz Stowarzyszenia,
  - ustalania regulaminów wynagrodzeń pracowników Stowarzyszenia,
  - proponowania kandydatów do władz Stowarzyszenia w wyborach uzupełniających.
4. Udzielanie wszelkich wyjaśnień w zakresie przedstawionego sprawozdania i prowadzonej działalności.

c). w sprawach majątkowych:

1. pozyskiwanie funduszy na działalność statutową Stowarzyszenia.

§ 10

1. Zebrania Zarządu zwołuje prezes bądź osoba przez niego upoważniona.
2. Posiedzenia Zarządu odbywają się nierzadkiej niż raz na kwartał.
3. W zebraniach Zarządu mogą brać udział członkowie Komisji Rewizyjnej z głosem doradczym oraz goście zaproszeni przez Prezesa Stowarzyszenia.
4. Z posiedzeń Zarządu sporządza się protokół, który zawiera: porządek obrad, imiona i nazwiska oraz funkcje obecnych członków Zarządu i innych osób obecnych na zebraniu, liczbę oddanych głosów za poszczególnymi uchwałami oraz odrębne zdanie członka w danej kwestii. Protokół podpisują Prezes i protokolant.

§ 11

Zarząd prowadzi rejestr swoich uchwał.

§ 12

1. Uchwały Zarządu podejmowane są w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby uprawnionych członków (quorum).
2. W sytuacji równego rozłożenia głosów decyduje głos Prezesa
3. Na podstawie uchwały pełnego składu Zarządu można podejmować uchwały w głosowaniu tajnym.
4. W przypadkach nie cierpiących zwłoki głosowanie może odbyć się w drodze ustalenia telefonicznego, za pomocą poczty elektronicznej bądź ustalenia korespondencyjnego, z dopełnieniem staranności powiadomienia wszystkich członków Zarządu. Przyjęte w tym trybie uchwały muszą być przedstawione do akceptacji Zarządowi na najbliższym jego posiedzeniu.

§ 13

1. Prezes Stowarzyszenia kieruje pracami Zarządu i reprezentuje Stowarzyszenie na zewnątrz.
2. Wiceprezesi wykonują zadania według podziału dokonanego przez prezesa oraz wynikające ze stosowanych przepisów prawnych: ze statutu, uchwał Walnego Zebrania Członków i Zarządu oraz regulaminów.

§ 14

W przypadkach nie uregulowanych w niniejszym regulaminie decyduje Zarząd kierując się postanowieniami statutu bądź innymi przepisami prawa.

Załącznik nr 4 Regulamin Biura

REGULAMIN BIURA

Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”
uchwalony dnia 25 sierpnia 2008 r.

§1.

1. Regulamin określa zasady funkcjonowania Biura Stowarzyszenia LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „Cieszyńska Kraina”, ramowy zakres działania i kompetencji Biura i służb księgowo-finansowych Stowarzyszenia oraz inne postanowienia związane z działalnością Biura Stowarzyszenia.
2. Ilekroć w regulaminie jest mowa o Biurze, należy rozumieć przez to, "Biuro Stowarzyszenia LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „Cieszyńska Kraina”.

§2.

1. W ramach Stowarzyszenia, na mocy Rozdziału V, §30 Statutu utworzone zostało Biuro Stowarzyszenia LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „Cieszyńska Kraina”
2. Biuro prowadzi sprawy Zarządu i Stowarzyszenia między innymi poprzez inspirowanie i podejmowanie działań na rzecz Stowarzyszenia oraz pełną obsługę Zarządu w zakresie spraw administracyjnych, finansowych i organizacyjnych.
3. Biuro służy realizacji celów i zadań Zarządu oraz Stowarzyszenia.

§3.

Biuro prowadzi swoją działalność w oparciu o statut Stowarzyszenia, uchwały Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia, uchwały Zarządu Stowarzyszenia oraz niniejszy regulamin.

§4.

1. Biurem kieruje Dyrektor Biura zatrudniony przez Zarząd Stowarzyszenia LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „Cieszyńska Kraina”, który może z upoważnienia Zarządu reprezentować Stowarzyszenie na zewnątrz w granicach umocowania.
2. Na wniosek Dyrektora Biura, Zarząd zatrudnia pozostałych pracowników, określa ich kompetencje, obowiązki, odpowiedzialność oraz czas pracy i wynagrodzenie.
3. Zarząd udziela pełnomocnictwa Dyrektorowi Biura do prowadzenia spraw bieżących Stowarzyszenia.
4. Struktura organizacyjna Biura przedstawia się następująco:
  - Dyrektor Biura;
  - Księgowy Biura;
  - Inni pracownicy Biura.

§5.

Dyrektor Biura sprawuje pieczę nad majątkiem i sprawami Stowarzyszenia w ramach jego umocowania oraz spełnia swoje obowiązki ze starannością wymaganą w obrocie gospodarczo-finansowym przy ścisłym przestrzeganiu przepisów prawa oraz postanowień Statutu, uchwał Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia i uchwał Zarządu.

§6.

Do obowiązków Dyrektora Biura poza zadaniami określonymi w §7 należy wykonywanie zaleceń pokontrolnych organu przeprowadzającego kontrole oraz udzielanie kontrolującemu i władzom Stowarzyszenia wyczerpujących wyjaśnień wraz z przedstawieniem wszelkich dokumentów i innych materiałów dotyczących przedmiotu kontroli.

§7.

Dyrektor Biura jest odpowiedzialny za prawidłowe zarządzanie (w ramach posiadanych uprawnień i kompetencji niezastrzeżonych dla innych organów Stowarzyszenia) sprawami Stowarzyszenia oraz Biurem i należyta realizację następujących zadań:

- 1) wykonywanie uchwał Walnego Zebrania Członków i Zarządu Stowarzyszenia,
- 2) realizacja zadań określonych przez Zarząd,
- 3) prowadzenie bieżących spraw Stowarzyszenia,
- 4) gromadzenie i udostępnianie informacji i dokumentacji z zakresu działalności Stowarzyszenia,
- 5) prowadzenie działalności wydawniczej,
- 6) wydawanie wewnętrznych materiałów informacyjnych i problemowych,
- 7) ogólne poradnictwo prawne, finansowe, organizacyjne i inne w oparciu o własny bank danych oraz zamawiane ekspertyzy i opinie specjalistyczne,
- 8) przygotowywanie materiałów na Walne Zebranie Członków i zebranie Zarządu Stowarzyszenia,
- 9) opracowywanie projektów zmian w statucie i regulaminach organizacyjnych,
- 10) obsługę Walnego Zebrania Członków,
- 11) sporządzanie protokołów z Walnego Zebrania Członków,
- 12) prowadzenie dokumentacji Walnego Zebrania Członków i Zarządu,
- 13) sporządzanie odpisów uchwał Walnego Zebrania Członków i wydawanie ich uprawnionym podmiotom,
- 14) prowadzenie dokumentacji członkowskiej,
- 15) obsługę Zarządu,
- 16) sporządzanie syntetycznych protokołów z zebrań Zarządu,
- 17) prowadzenie rejestru uchwał Walnego Zebrania Członków i Zarządu,
- 18) opracowywanie planów pracy, budżetu oraz sprawozdań merytorycznych i finansowych,
- 19) prowadzenie korespondencji,
- 20) udział w różnego rodzaju naradach, sympozjach, szkoleniach, uroczystościach związanych z działalnością Stowarzyszenia,
- 21) utrzymywanie stałego kontaktu z członkami wspierającymi,
- 22) prowadzenie dokumentacji Stowarzyszenia,
- 23) sprawowanie pieczy nad sprzętem biurowym oraz zlecenie przeprowadzenia jego konserwacji lub naprawy.

§8.

Dyrektor Biura przy wykonywaniu swoich zadań działa w oparciu o udzielone pełnomocnictwo ogólne obejmujące umocowanie do zwykłego zarządu sprawami Biura w imieniu Stowarzyszenia.

§9.

Dyrektor Biura jest upoważniony do:

- 1) reprezentowania Stowarzyszenia w granicach umocowania,
- 2) prowadzenia zwykłego zarządu sprawami Stowarzyszenia,
- 3) podpisywania bieżącej korespondencji,
- 4) dokonywania samodzielnych zakupów bieżących jednorazowo do wysokości 5 000 PLN, po akceptacji Zarządu,
- 5) kierowania pracą i nadzoru nad pracownikami Biura i zleceniobiorcami,
- 6) współdziałania z przedstawicielami środków masowego przekazu oraz informowania ich o działalności i zamierzeniach Stowarzyszenia,
- 7) organizowania konferencji prasowych,
- 8) podejmowania decyzji dotyczących działalności Stowarzyszenia w zakresie nie zastrzeżonym dla innych organów

§10.

Księgowy podlega służbowo Dyrektorowi Biura i jest zobowiązany do prowadzenia księgowości i spraw kadrowych Stowarzyszenia, według zasad określonych w stosownych przepisach o gospodarce finansowej i rachunkowości, przyjmując na siebie pełną odpowiedzialność w tym zakresie. Księgowy wykonuje przy tym zadania zlecone dodatkowo przez Dyrektora Biura bądź Zarząd.

§11.

Księgowy Biura jest odpowiedzialny za prawidłowe i bieżące prowadzenie księgowości oraz sprawozdawczości finansowej, terminowe dokonywanie rozliczeń finansowych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, i należytą realizacją powierzonych mu zadań wynikających z zakresu obowiązków.

§12.

1. Ponadto w Biurze Stowarzyszenia mogą być także zatrudnione inne osoby w szczególności specjaliści ds. funduszy strukturalnych, promocji i informacji.
2. Zakresy obowiązków innych pracowników ustala Dyrektor Biura a zatwierdza je Zarząd.

§13.

Pracownicy Biura wykonują swoje zadania zgodnie z zakresem czynności tj. w przedmiocie zadań, odpowiedzialności i uprawnień określonych przez Zarząd Stowarzyszenia, lub Dyrektora Biura Stowarzyszenia.

§14.

Biuro używa pieczętki podłużnej z nazwą i adresem Stowarzyszenia oraz pieczętek imiennych.

§15.

W kwestiach nie uregulowanych w niniejszym regulaminie decyduje Zarząd kierując się obowiązującymi przepisami prawa, Statutem, uchwałami Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia.

§16.

Regulamin jest w korelacji ze Statutem, regulaminem Zarządu oraz aktualnymi potrzebami Stowarzyszenia.

Załącznik nr 5 Regulamin naboru pracowników Biura LGD

REGULAMIN NABORU PRACOWNIKÓW

uchwalony dnia 25 września 2008 r.

§ 1

Nabór nowych pracowników, na poszczególne stanowiska odbywa się w drodze otwartego konkursu ogłaszanego w siedzibie Biura oraz na stronie internetowej LGD.

§ 2

Ogłoszenie zawierać będzie opis stanowiska, wymagania konieczne i pożądane, dokumenty jakie należy złożyć oraz termin składania ofert.

§ 3

Rekrutacje ogłasza i przeprowadza Zarząd LGD

§ 4

Rekrutacja odbywa się w II etapach:

- 1) weryfikacja oferty pisemnej
- 2) rozmowy kwalifikacyjne

§ 5

Wyniki naboru podane są do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej LGD oraz wywieszenie w siedzibie Biura LGD.

§ 6

W przypadku braku ofert od kandydatów spełniających wymagania konieczne procedurę naboru rozpoczyna się od nowa.

§ 7

W przypadku braku ofert spełniających wymagania konieczne w dwóch kolejnych konkursach Zarząd LGD może obniżyć wymagania konieczne i ogłosić kolejny konkurs, o krótszym terminie naboru i weryfikacji ofert.

Załącznik nr 6 Ogólna procedura oceny zgodności operacji z LSR i wyboru wg. lokalnych kryteriów wyboru – wersja tabelaryczna

Miejsce na pieczętę		PROCEDURA oceny zgodności operacji z LSR i wyboru wg. lokalnych kryteriów wyboru			P 1
					Wersja: 1.1
CEL PROCEDURY:		Przejrzyste przeprowadzenie procesu oceny i wyboru operacji do dofinansowania przez LGD w ramach posiadanego budżetu na wdrażanie LSR			
ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PROCEDURĘ:		Dyrektor Biura LGD			
ZAKRES STOSOWANIA:		Dotyczy wszystkich pracowników LGD biorących udział w przygotowaniu dokumentacji projektowej, członków Zarządu LGD oraz członków Rady LGD			
WEJŚCIE		Złożone wnioski o dofinansowanie operacji, dokument LSR „Cieszyńska Kraina” wraz z lokalnymi kryteriami wyboru, obowiązujące akty prawne dot. osi LEADER oraz tematu, którego dotyczy operacja, personel Biura LGD, sprzęt biurowy			
KROK	CZYNNOŚĆ	TERMIN	ODPOWIEDZIALNOŚĆ	ZAPISY (DOKUMENTY)	
1	Przygotowanie materiałów i dokumentów dla członków Rady związanych z rozpatrywanymi operacjami	1 i 2 dzień	Biuro LGD		
2	Zawiadomienie członków Rady o miejscu, terminie i porządku posiedzenia Rady, przesłanie członkom Rady materiałów i dokumentów związanych z porządkiem posiedzenia	3 dzień	Przewodniczący Rady LGD/Biuro LGD	Pismo zawiadamiające o posiedzeniu Rady – zał. 13 do LSR	
3	Podanie do publicznej wiadomości informacji o miejscu, terminie i porządku posiedzenia Rady	3 dzień	Zarząd LGD		
4	Posiedzenie Rady - ocena zgodności operacji z LSR, ocena operacji wg lokalnych kryteriów wyboru	10 dzień	Rada LGD	Deklaracja bezstronności – zał.17 do LSR; Karta oceny zgodności operacji z LSR – zał. 7 do LSR; Karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru – zał. 8-11 do LSR	
5	Sporządzenie listy ocenionych operacji	12 dzień	Rada LGD	Lista rankingowa operacji – zał. 13 do LSR	
6	Opublikowanie listy ocenionych operacji, rozesłanie wnioskodawcom pisemnej informacji o wynikach oceny wniosków dokonanej przez Radę	12 dzień	Biuro LGD	Pisma do wnioskodawców informujące o wynikach oceny wniosków – zał. 13 do LSR	
7	Zawiadomienie członków Rady o miejscu, terminie i porządku posiedzenia Rady, którego celem będzie rozpatrzenie odwołań, przesłanie członkom Rady materiałów i dokumentów związanych z porządkiem posiedzenia	22 dzień	Przewodniczący Rady LGD/Biuro LGD	Pismo zawiadamiające o posiedzeniu Rady – zał. 13 do LSR	
8	Posiedzenie Rady – rozpatrzenie odwołań, ostateczne ustalenie listy rankingowej operacji, wybór operacji do finansowania	29 dzień	Rada LGD	Uchwały Rady LGD w sprawie operacji wybranych i nie wybranych do dofinansowania	
9	Sporządzenie protokołu z posiedzenia Rady Opublikowanie ostatecznej listy rankingowej operacji wybranych przez LGD do finansowania oraz listy operacji niewybranych do finansowania	30 dzień	Biuro LGD	Protokół z posiedzenia Rady – zał. 13 do LSR Listy operacji wybranych i nie wybranych do dofinansowania – zał. 13 do LSR	
10	Przekazanie właściwej Instytucji Wdrażającej listy operacji wybranych do dofinansowania wraz z wnioskami o dofinansowanie projektów oraz listy operacji nie wybranych	Nie później niż 44 dzień	Zarząd LGD	Uchwały Rady LGD w sprawie wyboru operacji wybranych i nie wybranych do dofinansowania Protokół z przekazania dokumentacji – zał.13 do LSR	
11	Przekazanie wnioskodawcom informacji o wybraniu lub niewybraniu operacji do finansowania	Nie później niż 44 dzień	Zarząd LGD	Pismo do wnioskodawców o ostatecznych wynikach oceny i wyboru operacji – zał. 13 do LSR	

WYJŚCIE	Protokoły z posiedzenia Rady; Lista rankingowa operacji; Lista operacji uznanych za niezgodne z LSR; Uchwała Rady LGD w sprawie wyboru operacji do dofinansowania; Uchwała Rady LGD w sprawie operacji, które nie zostały wybrane do dofinansowania;	
DOKUMENTY ZWIĄZANE Z PROCEDURĄ	Regulaminy Biura, Zarządu, Rady LGD;	
POZOSTAŁE ZAPISY:	Pisma zawiadamiające o posiedzeniach Rady; Deklaracje bezstronności i poufności; Karty oceny zgodności operacji z LSR; Karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru; Pisma do wnioskodawców informujące o wynikach oceny wniosków.	
OPRACOWAŁ: Specjalista ds. projektów	SPRAWDZIŁ: Prezes Zarządu LGD	ZATWIERDZIŁ: Przewodniczący Rady LGD
Data: 05.01.2009	Data: 05.01.2009	Data: 05.01.2009

Załącznik nr 7 Wzór karty oceny operacji zgodności operacji z LSR

Miejsce na pieczętkę	KARTA OCENY zgodności operacji z LSR		KO nr 1
			Wersja: 1.2
			Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:	IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:		
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:			
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty		
1. Czy realizacja projektu / operacji przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnych LSR?			
CO1: Wysoka wartość kapitału ludzkiego, jego kwalifikacji, aktywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i kreatywności oraz istnienie warunków sprzyjających jego rozwojowi	☐		
CO2: Silna więź mieszkańców ze swoimi miejscowościami przejawiająca się w podejmowaniu aktywnych działań nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego, podnoszenie estetyki przestrzeni publicznej, inicjowanie projektów partnerskich, udział w inicjatywach na rzecz społeczności lokalnej.	☐		
CO3: Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców skutkujący rozwojem małych firm oraz kreowaniem oferty turystycznej i tworzeniem produktów lokalnych bazujących na specyficznych walorach kulturowych i środowiskowych obszaru	☐		
CO4: Unikatowe walory obszaru decydujące o wysokiej jakości życia wynikające z atrakcyjności przestrzeni publicznej, dobrego stanu środowiska przyrodniczego, malowniczego krajobrazu oraz spójności społecznej, której filarem są tradycje ekumenizmu.	☐		
CO5: Zapewnienie dobrego dostępu do informacji o obszarze dla podmiotów zewnętrznych i wewnętrznych oraz wspólna promocja i tworzenie wizerunku obszaru objętego funkcjonowaniem LGD.	☐		
2. Czy realizacja projektu / operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych LSR?			
C1.1: Wzrost liczby mieszkańców korzystających ze szkoleń podnoszących kwalifikacje.	☐		
C2.1: Wzrost liczby imprez kulturalnych, promocyjnych, rekreacyjnych i sportowych.	☐		
C2.2: Poprawa warunków funkcjonowania aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz zwiększenie aktywności lokalnych organizacji pozarządowych.	☐		
C2.3: Wzrost liczby elementów lokalnego dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego objętych działaniami służącymi ochronie ich wartości.	☐		
C3.1: Wzrost liczby i wzmocnienie istniejących podmiotów gospodarczych.	☐		
C3.2: Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar.	☐		
C3.3: Zwiększenie sprzedaży lokalnych produktów.	☐		
C4.1: Wzrost powierzchni przestrzeni publicznych o wysokim standardzie	☐		
C4.2: Poprawa atrakcyjności krajobrazu oraz elementów składowych środowiska naturalnego.	☐		
C5.1: Zwiększenie liczby działań promocyjnych obszaru w mediach i na targach turystycznych	☐		
C5.2: Wzrost liczby publikacji na temat dziedzictwa historyczno-kulturowego, przyrodniczego i turystycznego obszaru.	☐		
3. Czy realizacja projektu / operacji jest zgodna z przedsięwzięciami zaplanowanymi w LSR?			
P1: Poprawa kompetencji i umiejętności społeczności lokalnych.	☐		
P2: Organizacja imprez pielęgnujących lokalne dziedzictwo kulturowe oraz zwiększających integrację mieszkańców	☐		
P3: Inwestycyjne wsparcie obiektów służących podejmowaniu aktywności obywatelskiej przez mieszkańców.	☐		
P4: Realizacja przedsięwzięć szkoleniowych, edukacyjnych i artystycznych służących mieszkańcom Cieszyńskiej Krainy.	☐		
P5: Zachowanie i ochrona elementów dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego	☐		
P6: Poprawianie warunków funkcjonowania i integracja lokalnych przedsiębiorstw.	☐		
P7: Wsparcie inwestycyjne i szkoleniowe istniejących gospodarstw rolnych.	☐		
P8: Działania przyczyniające się zwiększenia potencjału turystycznego Cieszyńskiej Krainy	☐		
P9: Tworzenie, promowanie i wprowadzanie na rynek produktów lokalnych wykorzystujących lokalne potencjały.	☐		
P10: Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej.	☐		
P11: Działania przyczyniające się do wzrostu atrakcyjności terenów zielonych i sportowo-rekreacyjnych.	☐		
P12: Wykorzystywanie współczesnych środków masowego przekazu na rzecz promowania LGD i wymiany informacji w Cieszyńskiej Krainie.	☐		
P13: Tworzenie i publikowanie w atrakcyjnej formie baz wiedzy o dziedzictwie Cieszyńskiej Krainy.	☐		
UZASADNIENIE ZGODNOŚCI PROJEKTU/OPERACJI Z ZAZNACZONYMI PRZEDSIĘWZIĘCIAMI W LSR:			
IMIĘ i NAZWISKO CZŁONKA RADY :			
Głosuję za uznaniem/nie uznaniem* operacji za zgodną z LSR (niepotrzebne skreślić)			
MIĘJSCE:		DATA:	CZYTELNY PODPIS:
PODPIS SEKRETARZA POSIEDZENIA OD			

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD przed rozpoczęciem procesu oceny
Pola białe wypełnia Członek RADY LGD biorący udział w ocenie zgodności

- a) Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem
- b) Ocena zgodności polega na wpisaniu znaku „x” w kratce po prawej stronie przy każdym celu / przedsięwzięciu, z którym dana operacja jest zgodna. Zgodność operacji z LSR może występować w więcej niż jednym punkcie (można zaznaczyć więcej kwadracików) Operacja zostanie uznana za zgodną z LSR jeżeli będzie zgodna z: co najmniej jednym celem ogólnym, co najmniej jednym celem szczegółowym oraz co najmniej jednym przedsięwzięciem zapisanym w LSR.
- c) Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty

Załącznik nr 8 Wzór karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru - „Małe projekty”

Miejsce na pieczęć LGD		KARTA OCENY OPERACJI wg lokalnych kryteriów wyboru		KO nr 2	
				Wersja: 1.3	
				Strona 1 z 1	
NUMER WNIOSKU:		IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:			
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:					
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR		Małe projekty			
1. LOKALNE KRYTERIA WYBORU			OCENA	UWAGI/ UZASADNIENIE	
1.1.	Kryterium 1- Zasięg obszarowy oddziaływania operacji Operacja oddziałuje na: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 4 pkt. - cały obszar objęty LSR 3 pkt. - więcej niż 1 gminę 2 pkt. - 1 gminę 1 pkt. - więcej niż 1 miejscowość 0 pkt. - wyłącznie wnioskodawcę				
1.2.	Kryterium 2- Poziom zaangażowania społeczności lokalnej w realizację operacji Operacja angażuje: 2 pkt. - wnioskodawcę oraz innych mieszkańców obszaru objętego LSR, 0 pkt. - wyłącznie wnioskodawcę				
1.3.	Kryterium 3- Stopień wykorzystywania zasobów wewnętrznych obszaru Operacja przewiduje wykorzystanie: (punkty mogą się sumować) 2 pkt. - zasobów historyczno - kulturowych 2 pkt. - zasobów przyrodniczych 1 pkt. - aktywności społecznej mieszkańców 1 pkt. - aktywności gospodarczej mieszkańców 0 pkt. - innych niż ww. zasobów				
1.4.	Kryterium 4 - Wpływ na poprawę sytuacji w dziedzinach uznanych w LSR za priorytetowe Operacja przewiduje poprawę w zakresie: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - edukacji mieszkańców 2 pkt. - tradycyjnych, ginących zawodów 2 pkt. - turystyki lub małego rękodzieła 1 pkt. - rolno-spożywczych produktów lokalnych 0 pkt. - innym niż wyżej wskazane				
1.5	Kryterium 5 - Poziom dofinansowania operacji Poziom dofinansowania operacji: 2 pkt. - nie przekracza lub jest równy kwocie 10.000 zł 0 pkt. - przekracza kwotę 10.000 zł				
1.6	Kryterium 6 – Innowacyjność operacji Operacja jest innowacyjna lub posiada elementy innowacyjności, które: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - w sposób szczególny promują LGD lub obszar objęty LSR, wzbogacając jego potencjał 2 pkt. - wzbogacają potencjał obszaru lub rozwiązują lokalne problemy 0 pkt. - Operacja nie jest innowacyjna/nie zawiera elementów innowacyjności				
1.7	Kryterium 7 – Uzasadnienie potrzeby realizacji operacji Wnioskodawca przedstawił uzasadnienie:(punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 2 pkt. - rzetelne, wiarygodne i wyczerpujące 1 pkt. - wystarczające 0 pkt. - nierzetelne lub niewystarczające				
1.8.	Kryterium 8 – Zgodność zakresu operacji z preferowanymi typami operacji wymienionymi w LSR Zakres wnioskowanej operacji: 5 pkt. - jest zgodny z opisem preferowanych typów operacji w zestawieniu przedsięwzięć w LSR 0 pkt. - nie został wymieniony wprost w zestawieniu przedsięwzięć i opisie preferowanych operacji w LSR				
SUMA PUNKTÓW			27		
IMIĘ i NAZWISKO CZŁONKA RADY :					
MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:	
PODPIS SEKRETARZA POSIEDZENIA RADY					

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD, pola białe wypełnia oceniający

Pola białe wypełnia Członek Rady biorący udział w ocenie zgodności wg. lokalnych kryteriów wyboru

- a) Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem
- b) Wszystkie rubryki muszą być wypełnione.
- c) W punktach od 1.1 do 1.8 należy wpisać przyznaną liczbę punktów
- d) Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty

Załącznik nr 9 Wzór karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru - „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

Miejsce na pieczęć LGD		KARTA OCENY OPERACJI wg lokalnych kryteriów wyboru		KO nr 3
				Wersja: 1.3
				Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:		IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:		
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:				
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej		
1. LOKALNE KRYTERIA WYBORU		OCENA	UWAGI/ UZASADNIENIE	
1.1.	Kryterium 1- Rodzaj planowanej działalności nierolniczej w zakresie wytwarzania produktów lub usług rolnych Operacja obejmuje działalność nierolniczą: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - związaną z turystyką i agroturystyką 2 pkt. - związaną z rękodziełem lub rzemiosłem 1 pkt. - związaną z rolnictwem 0 pkt. - nie związaną z żadną z wyżej wskazanych			
1.2.	Kryterium 2- Stopień realizacji celów LSR Operacja realizuje: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - powyżej 2 celów szczegółowych 2 pkt. - 2 cele szczegółowe 0 pkt. - 1 cel szczegółowy			
1.3.	Kryterium 3- Powierzchnia gospodarstwa rolnego wnioskodawcy Powierzchnia gospodarstwa wnioskodawcy obejmuje obszar: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - nie więcej niż 5 ha 2 pkt. - powyżej 5 ha i nie więcej niż 10 ha 1 pkt. - powyżej 10 ha i nie więcej niż 20 ha 0 pkt. - powyżej 20 ha			
1.4.	Kryterium 4 - Poziom dofinansowania operacji Poziom dofinansowania operacji: 2 pkt. - jest niższy niż 75.000 zł 0 pkt. - jest równy lub przekracza 75.000 zł			
1.5.	Kryterium 5 - Stopień wykorzystywania zasobów wewnętrznych obszaru Operacja przewiduje wykorzystanie: (punkty mogą się sumować) 2 pkt. - zasobów historyczno-kulturowych 2 pkt. - zasobów przyrodniczych 2 pkt. - istniejącej infrastruktury turystycznej 2 pkt. - tradycji gospodarczych obszaru 0 pkt. - operacja nie wykorzystuje ww. zasobów obszaru			
1.6.	Kryterium 6 - Innowacyjność operacji Operacja jest innowacyjna lub posiada elementy innowacyjności, które: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - w sposób szczególnie promują LGD lub obszar objęty LSR, wzbogacając jego potencjał 2 pkt. - wzbogacają potencjał obszaru lub rozwiązują lokalne problemy 0 pkt. - Operacja nie jest innowacyjna/nie zawiera elementów innowacyjności			
1.7.	Kryterium 7 - Uzasadnienie potrzeby realizacji operacji Wnioskodawca przedstawił uzasadnienie: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 2 pkt. - rzetelne, wiarygodne i wyczerpujące 1 pkt. - wystarczające 0 pkt. - nierzetelne lub niewystarczające			
1.8.	Kryterium 8 - Zgodność zakresu operacji z preferowanymi typami operacji wymienionymi w LSR Zakres wnioskowanej operacji: 5 pkt. - jest zgodny z opisem preferowanych typów operacji w zestawieniu przedsięwzięć w LSR 0 pkt. - nie został wymieniony wprost w zestawieniu przedsięwzięć i opisie preferowanych operacji w LSR			
SUMA PUNKTÓW		29		
IMIĘ i NAZWISKO CZŁONKA RADY :				
MIEJSCE:	DATA:	CZYTELNY PODPIS:		
PODPIS SEKRETARZA POSIEDZENIA RADY				

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD, pola białe wypełnia oceniający

Pola białe wypełnia Członek Rady biorący udział w ocenie zgodności wg. lokalnych kryteriów wyboru

- a) Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem
- b) Wszystkie rubryki muszą być wypełnione.
- c) W punktach od 1.1 do 1.8 należy wpisać przyznaną liczbę punktów
- d) Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty

Załącznik nr 10 Wzór karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru - „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

Miejsce na pieczęć LGD	KARTA OCENY OPERACJI wg lokalnych kryteriów wyboru			KO nr 4
				Wersja: 1.3
				Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:	IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:			
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:				
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw			
1. LOKALNE KRYTERIA WYBORU			OCENA	UWAGI/ UZASADNIENIE
1.1.	Kryterium 1 - Stopień realizacji celów LSR Operacja realizuje: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - powyżej 2 celów szczegółowych 2 pkt. - 2 cele szczegółowe 0 pkt. - 1 cel szczegółowy			
1.2.	Kryterium 2 - Liczba nowych miejsc pracy Operacja generuje miejsca pracy w liczbie: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - 3 lub więcej 2 pkt. - 2 1 pkt. - 1 0 pkt. - 0			
1.3.	Kryterium 3 - Poziom dofinansowania operacji Poziom dofinansowania operacji wynosi: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - 300.000 zł i powyżej 2 pkt. - 200.000 zł i nie więcej niż 300.000 zł 1 pkt. - 100.000 zł i nie więcej niż 200.000 zł 0 pkt. - do 100.000 zł			
1.4.	Kryterium 4 - Stopień wykorzystywania zasobów wewnętrznych obszaru Operacja przewiduje wykorzystanie: (punkty mogą się sumować) 2 pkt. - zasobów historyczno-kulturowych 2 pkt. - zasobów przyrodniczych 2 pkt. - istniejącej infrastruktury turystycznej 2 pkt. - tradycji gospodarczych obszaru 0 pkt. - operacja nie wykorzystuje ww. zasobów obszaru			
1.5.	Kryterium 5 - Innowacyjność operacji Operacja jest innowacyjna lub posiada elementy innowacyjności, które: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - w sposób szczególnie promują LGD lub obszar objęty LSR, wzbogacając jego potencjał 2 pkt. - wzbogacają potencjał obszaru lub rozwiązują lokalne problemy 0 pkt. - Operacja nie jest innowacyjna/nie zawiera elementów innowacyjności			
1.6.	Kryterium 6 - Uzasadnienie potrzeby realizacji operacji Wnioskodawca przedstawił uzasadnienie:(punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 2 pkt. - rzetelne, wiarygodne i wyczerpujące 1 pkt. - wystarczające 0 pkt. - nierzetelne lub niewystarczające			
1.7.	Kryterium 7 - Zgodność zakresu operacji z preferowanymi typami operacji wymienionymi w LSR Zakres wnioskowanej operacji: 5 pkt. - jest zgodny z opisem preferowanych typów operacji w zestawieniu przedsięwzięć w LSR 0 pkt. - nie został wymieniony wprost w zestawieniu przedsięwzięć i opisie preferowanych operacji w LSR			
SUMA PUNKTÓW			27	
IMIĘ i NAZWISKO CZŁONKA RADY :				
MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:
PODPIS SEKRETARZA POSIEDZENIA RADY				

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD, pola białe wypełnia oceniający

Pola białe wypełnia Członek Rady biorący udział w ocenie zgodności wg. lokalnych kryteriów wyboru

- a) Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem
- b) Wszystkie rubryki muszą być wypełnione.
- c) W punktach od 1.1 do 1.7 należy wpisać przyznaną liczbę punktów
- d) Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty

Załącznik nr 11 Wzór karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru - „Odnowa i Rozwój Wsi”

Miejsce na pieczęć LGD	KARTA OCENY OPERACJI wg lokalnych kryteriów wyboru	KO nr 5
		Wersja: 1.3
		Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:	IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:	
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:		
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	ODNOWA I ROZWÓJ WSI	
1. LOKALNE KRYTERIA WYBORU		OCENA
UWAGI/ UZASADNIENIE		
1.1.	Kryterium 1- Zasięg obszarowy oddziaływania operacji Operacja oddziałuje na: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 4 pkt. - cały obszar objęty LSR 3 pkt. - więcej niż 1 gminę 2 pkt. - 1 gminę 1 pkt. - więcej niż 1 miejscowość 0 pkt. - wyłącznie wnioskodawcę	
1.2.	Kryterium 2- Stopień wykorzystywania zasobów wewnętrznych obszaru Operacja przewiduje wykorzystanie: (punkty mogą się sumować) 2 pkt. - zasobów historyczno-kulturowych 2 pkt. - zasobów przyrodniczych 2 pkt. - istniejącej infrastruktury turystycznej 2 pkt. - tradycji gospodarczych obszaru 0 pkt. - Operacja nie wykorzystuje ww. zasobów obszaru	
1.3.	Kryterium 3- Poziom dofinansowania operacji Poziom dofinansowania operacji: 2 pkt. - nie przekracza kwoty 200.000 zł 0 pkt. - jest równy lub przekracza kwotę 200.000 zł	
1.4.	Kryterium 4- Przedmiotowy zakres operacji Operacja obejmuje: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - zagospodarowanie centrum wsi, obiekty społeczno - kulturalne 2 pkt. - infrastrukturę turystyczną, agroturystyczną, obiekty sportowe, rekreacyjne 1 pkt. - urządzenie terenów zielonych, place zabaw 0 pkt. - żadne z wyżej wskazanych	
1.5.	Kryterium 5 - Stopień realizacji celów LSR Operacja realizuje: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 2 pkt. - powyżej 2 celów szczegółowych 1 pkt. - 2 cele szczegółowe 0 pkt. - 1 cel szczegółowy	
1.6.	Kryterium 5- Innowacyjność operacji Operacja jest innowacyjna lub posiada elementy innowacyjności, które: (punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 3 pkt. - w sposób szczególnie promują LGD lub obszar objęty LSR, wzbogacając jego potencjał 2 pkt. - wzbogacają potencjał obszaru lub rozwiązują lokalne problemy 0 pkt. - Operacja nie jest innowacyjna/nie zawiera elementów innowacyjności	
1.7.	Kryterium 6 - Uzasadnienie potrzeby realizacji operacji Wnioskodawca przedstawił uzasadnienie:(punkty <u>nie mogą</u> się sumować) 2 pkt. - rzetelne, wiarygodne i wyczerpujące 1 pkt. - wystarczające 0 pkt. - nierzetelne lub niewystarczające	
1.8.	Kryterium 7 - Zgodność zakresu operacji z preferowanymi typami operacji wymienionymi w LSR Zakres wnioskowanej operacji: 5 pkt. - jest zgodny z opisem preferowanych typów operacji w zestawieniu przedsięwzięć w LSR 0 pkt. - nie został wymieniony wprost w zestawieniu przedsięwzięć i opisie preferowanych operacji w LSR	
SUMA PUNKTÓW		29
IMIĘ i NAZWISKO CZŁONKA RADY :		
MIEJSCE:	DATA:	CZYTELNY PODPIS:
PODPIS SEKRETARZA POSIEDZENIA RADY		

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD, pola białe wypełnia oceniający

Pola białe wypełnia Członek Rady biorący udział w ocenie zgodności wg. lokalnych kryteriów wyboru

- a) Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem
- b) Wszystkie rubryki muszą być wypełnione.
- c) W punktach od 1.1 do 1.8 należy wpisać przyznaną liczbę punktów
- d) Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty

Załącznik nr 12 Wzór wniosku o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji

Miejsce na pieczęć LGD	WNIOSEK O PONOWNE ROZPATRZENIE WNIOSKU o dofinansowanie operacji			WOPRW nr 1
				Wersja: 1.1
				Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:	IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:			
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:				
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty			
DECYZJA RADY O NIEWYBRANIU PROJEKTU ZAPADŁA NA ETAPIE:	☐ Oceny zgodności z LSR ☐ Oceny projektów wg. lokalnych kryteriów wyboru			
UZASADNIENIE DLA WSZCZĘCIA PROCEDURY ODWOŁAWCZEJ:				
IMIĘ i NAZWISKO / NAZWA WNIOSKODAWCY:				
ADRES ZAMIESZKANIA / SIEDZIBY WNIOSKODAWCY				
ADRES KORESPONDENCYJNY (jeżeli inny niż wskazany powyżej)				
TELEFON KONTAKTOWY WNIOSKODAWCY:				
ADRES E-MAIL WNIOSKODAWCY:				
WNOSZĘ O PONOWNE ROZPATRZENIE WNIOSKU O DOFINANSOWANIE OPERACJI PRZEZ ORGAN RADĘ LGD				
MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:
POTWIERDZENIE ZŁOŻENIA WNIOSKU W BIURZE LGD PRZEZ PERSONEL LGD		DATA:		CZYTELNY PODPIS:

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA WNIOSKU:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD

Pola białe wypełnia wnioskodawca

Wniosek będzie uznany za poprawnie złożony, tylko w sytuacji wypełnienia wszystkich białych pól, w tym w szczególności uzasadnienia dla wszczęcia procedury odwoławczej.

Załącznik nr 13 Wzory pism i formularzy stosowanych w procedurze wyboru operacji przez LGD

Pismo dotyczące terminu ogłoszenia konkursu i składania wniosków

WZÓR

CK.../20... – K...

Skoczów .....

Sz. P.

.....
Wydział Terenów Wiejskich
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Śląskiego

W związku z wdrażaniem Lokalnej Strategii Rozwoju i planowanym terminem ogłoszenia konkursu na dofinansowanie operacji w ramach Działania..... zwracam się z prośbą o podanie do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków za pośrednictwem LGD „Cieszyńska Kraina” w ramach w/w Działania.

Prosimy również o ustalenie szczegółowych warunków oraz terminów ogłoszenia konkursu i składania wniosków o dofinansowanie operacji.

Z poważaniem

Załącznik:

Ogłoszenie o naborze

Zawiadomienie o Radzie**WZÓR**

Znak sprawy: CK..../20...-K...

Skoczów .....

Sz. P.
Członkowie Rady LGD
„Cieszyńska Kraina”

Zgodnie z § ..... Regulaminu Rady Lokalnej Grupy działania „Cieszyńska Kraina” z dnia ..... zwołuję posiedzenie Rady, które odbędzie się w dniu ..... , o godz. ...., w .....

Program posiedzenia Rady:

.....
.....

W razie niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu, członek Rady ma obowiązek zawiadomić w tym fakcie Przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i Biuro LGD na co najmniej 2 dni przed terminem posiedzenia Organu Decyzyjnego lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach do momentu rozpoczęcia posiedzenia. (§5 ust. 2, Regulaminu Rady)
Jednocześnie informuję, że projekty podejmowanych uchwał wraz załącznikami będą dostępne na stronie internetowej Stowarzyszenia www.cieszynskakraina.pl oraz w biurze LGD (adres).

Z poważaniem

Protokół z Posiedzenia Rady**WZÓR**

Skoczów, ...

Protokół z Posiedzenia Rady
Stowarzyszenia LGD „Cieszyńska Kraina”
z dnia (data dd.mm.rr – dd.mm.rr)

1. W dniu (data dd.mm.rr – dd.mm.rr) odbyło się Posiedzenie Rady Stowarzyszenia „Cieszyńska Kraina” w celu dokonania wyboru operacji w ramach ogłoszonego konkursu na realizację LSR nr (nr konkursu nadany przez instytucję wdrażającą).
2. Program Posiedzenia Rady
Program posiedzenia
3. W posiedzeniu wzięli udział:

Lista uczestników Posiedzenia Rady z podziałem na: Członków Rady, osoby biorąc udział Posiedzeniu z głosem doradczym i w roli obserwatorów.

4. Przebieg Posiedzenia Rady.

Przewodniczący Rady

Sekretarz Posiedzenia

Sekretarz Rady

Listy rankingowe operacji**WZÓR****Lista rankingowa wniosków Działania „ ....” które Rada uznała za zgodne z Lokalną Strategią Rozwoju „Cieszyńska Kraina” na posiedzeniu w dniu .....**

Lp.	Nazwa i adres wnioskodawcy	Tytuł operacji	Miejsce realizacji operacji	NIP	Nr identyfikacyjny producenta rolnego	Nr wniosku	Uzyskane punkty	Wnioskowana kwota	Operacja mieści się w limicie określonym w ogłoszeniu

Przewodniczący Rady**WZÓR****Lista rankingowa wniosków Działania „ ....” które Rada uznała za niezgodne z Lokalną Strategią Rozwoju „Cieszyńska Kraina” na posiedzeniu w dniu .....**

Lp.	Nazwa i adres wnioskodawcy	Tytuł operacji	Miejsce realizacji operacji	NIP	Nr identyfikacyjny producenta rolnego	Nr wniosku	Uzyskane punkty	Wnioskowana kwota	Operacja mieści się w limicie określonym w ogłoszeniu

Przewodniczący Rady

Pismo z informacją o wynikach oceny operacji przez Radę**WZÓR****Znak sprawy: CK...../20...-K...****Skoczów .....****Sz. P.**

.....

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina” pragnie poinformować, że wniosek o dofinansowanie operacji zarejestrowany pod nr ..... został rozpatrzony przez Radę na Posiedzeniu, które odbyło się w dniu .....

W wyniku przeprowadzonej oceny operacji podjęto decyzję, że wniosek jest zgodny z Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia LGD „Cieszyńska Kraina” i w wyniku oceny wg. lokalnych kryteriów wyboru uzyskał łącznie ..... punktów.

Lub

W wyniku przeprowadzonej oceny operacji podjęto decyzję, że wniosek **nie jest zgodny** z Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia LGD „Cieszyńska Kraina”. Wniosek uznano za niezgodny z LSR z następujących przyczyn:

Informujemy, że na stronie internetowej ***www.cieszynskakraina.pl*** została zamieszczona lista operacji, która jest również dostępna w biurze LGD.

Od podjętej decyzji Rady przysługuje prawo do odwołania w terminie ..... dni od dnia doręczenia informacji o wynikach oceny. Jednocześnie informujemy, że na najbliższym Posiedzeniu Rady rozpatrywane będą odwołania, które wypłyną do Biura Stowarzyszenia przy ..... w w/w terminie. Odwołania, które wpłyną w późniejszym terminie zostaną odrzucone z powodów formalnych. Po rozpatrzeniu odwołań Rada podejmie ostateczną decyzję o wybraniu lub niewybraniu operacji do dofinansowania. W przypadku wybrania operacji pełna dokumentacja konkursowa, wraz z wnioskiem o dofinansowanie operacji zostanie przekazana do ..... w celu dalszego rozpatrzenia.

Z poważaniem

Pismo z informacją o dofinansowaniu lub niedofinansowaniu operacji przez Radę**WZÓR****Znak sprawy: .....****Skoczów .....*****Sz. P.***

.....

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina” pragnie poinformować, że wniosek o dofinansowanie operacji zarejestrowany pod nr ..... na podstawie otrzymanych punktów zmieścił się w limicie środków konkursowych i operacja została wybrana do dofinansowania. Operacja znalazła się na ..... miejscu listy rankingowej, którym Rada przyznała dofinansowanie.

lub

na podstawie otrzymanych punktów nie zmieścił się w limicie środków konkursowych i operacja nie została wybrana do dofinansowania. Operacja znalazła się na ..... miejscu listy rankingowej, którym Rada nie przyznała dofinansowania.

W najbliższym terminie pełna dokumentacja konkursowa, wraz z wnioskiem o dofinansowanie operacji zostanie przekazana do ..... w celu dalszego rozpatrzenia.

Z poważaniem

Załącznik nr 14 Procedura odwoławcza od decyzji Rady

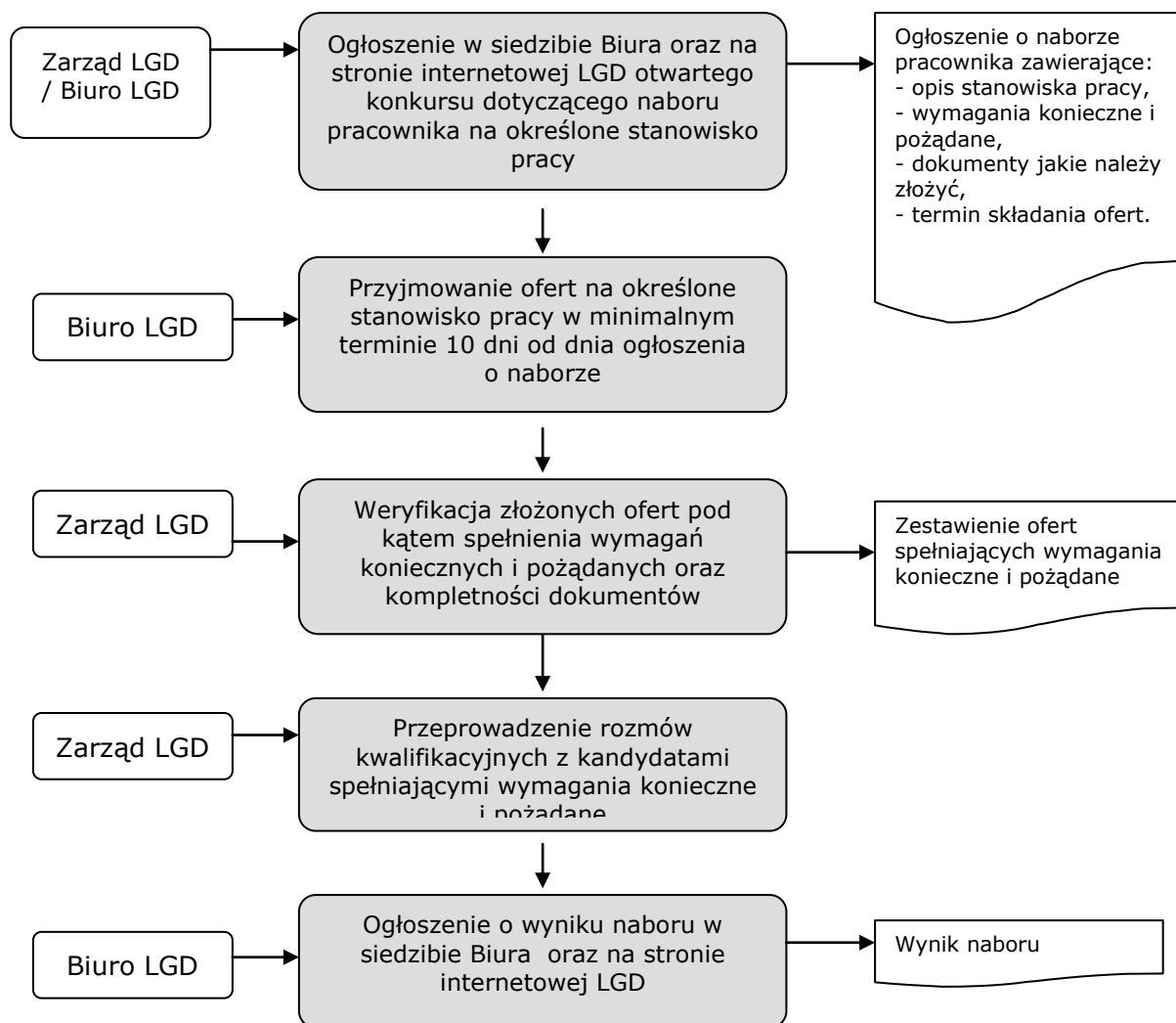
1. LGD „Cieszyńska Kraina” w terminie 2 dni od dokonania oceny zgodności operacji z LSR oraz oceny wg kryteriów wyboru informuje w formie pisemnej wnioskodawców o wynikach oceny Rady w sprawie złożonych wniosków, w szczególności o:
  - a) zgodności albo niezgodności operacji z LSR, wskazując przyczyny niezgodności
  - b) w odniesieniu do operacji uznanych za zgodne z LSR – o liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru i miejscu na liście operacji podlegających ocenie wraz z określeniem, które operacje mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji
  - c) możliwości odwołania się od wyników oceny poprzez złożenie w Biurze LGD pisemnego odwołania w terminie 7 dni od dnia otrzymania ww. powiadomienia.Wzory pism stosowanych do poinformowania wnioskodawców o ocenie Rady zawiera Załącznik nr 13.
2. Wnioskodawca może złożyć do Rady LGD za pośrednictwem Biura LGD, w formie pisemnej, odwołanie od rozstrzygnięć Rady w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji z informacją o wynikach oceny Rady.
3. W przypadku wpłynięcia odwołań Przewodniczący Rady niezwłocznie zwołuje posiedzenie Rady w celu ich rozpatrzenia. Podczas posiedzenia Rada dokonuje ponownej oceny zgodności operacji z LSR i oceny pod względem spełniania kryteriów wyboru. W razie konieczności modyfikuje się listę rankingową operacji. Decyzje Rady podjęte w trybie rozpatrzenia odwołań są ostateczne. O decyzjach podjętych w wyniku rozpatrzenia odwołań LGD niezwłocznie informuje wnioskodawców, którzy złożyli odwołania.

Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji musi zostać złożony przez Wnioskodawcę osobiście (lub przez osoby upoważnione do reprezentacji w przypadku podmiotów i instytucji) w biurze LGD (wg. wzoru udostępnionego przez Biuro LGD - Załącznik nr 12) w terminie do 7 dni od dnia doręczenia informacji o wynikach oceny Rady.

Wniosek o ponowne rozpatrzenie operacji pozostanie bez rozpatrzenia w przypadku gdy: będzie wniesiony po upływie określonego na odwołanie terminu; będzie wniesiony przez nieuprawniony podmiot, tzn. nie będący wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie operacji podlegał ocenie lub nie będzie zawierał pisemnego uzasadnienia lub innych danych wymaganych we wniosku o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji. W momencie ponownego rozpatrywania wniosku o dofinansowanie operacji członkowie Rady będą rozpatrywali wniosek na podstawie kryteriów obowiązujących w danym konkursie, w szczególności w tych jego elementach, których dotyczyć będzie uzasadnienie podane przez wnioskodawcę. Wniosek o dofinansowanie operacji, który w wyniku ponownego rozpatrzenia uzyska liczbę punktów, która kwalifikować go będzie do objęcia dofinansowaniem w danym naborze zyska prawo dofinansowania. Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie konkretnej operacji może zostać złożony tylko jeden raz.

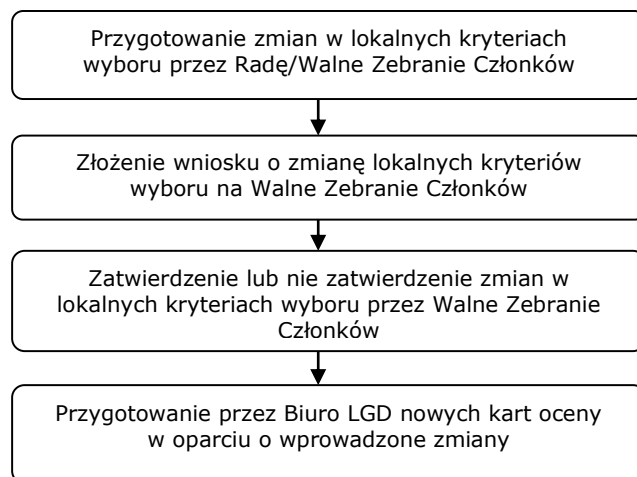
Tabelaryczne ujęcie tej procedury jest pokazane w załączniku nr 6, tj. procedurze oceny zgodności operacji i wyboru wg lokalnych kryteriów wyboru, w ramach kroków od 5-11 ww. procedury. Z kolei postać graficzna pokazana jest na Schemacie nr 1 Proces przyjmowania i obsługi wniosków o dofinansowanie w rozdziale 9.

Załącznik nr 15 Procedura naboru pracowników

W przypadku braku ofert spełniających wymagania konieczne procedurę naboru wszczyna się od nowa. W przypadku braku ofert spełniających wymagania konieczne w dwóch kolejnych konkursach Zarząd LGD może obniżyć wymagania konieczne i ogłosić kolejny konkurs, o krótszym terminie naboru i weryfikacji ofert.

Załącznik nr 16 Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji

Załącznik nr 17 Deklaracja bezstronności

DEKLARACJA BEZSTRONNOŚCI

Imię i nazwisko oceniającego:

Instytucja organizująca konkurs: LGD „Cieszyńska Kraina”

Niniejszym oświadczam, że:

- zapoznałem/zapoznałam się z Regulaminem Rady LGD „Cieszyńska Kraina”
- nie pozostaję w związku małżeńskim ani w faktycznym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia i nie jestem związany/a z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli z wnioskodawcą/jego zastępcami prawnymi lub członkami władz osoby prawnej ubiegającej się o udzielenie dofinansowania. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady LGD „Cieszyńska Kraina” i wycofania się z oceny danej operacji,
- przed upływem trzech lat od daty rozpoczęcia niniejszego posiedzenia Rady nie pozostawałem/łam w stosunku pracy lub zlecenia z wnioskodawcą ani nie byłem/łam członkiem władz osoby prawnej ubiegającej się o dofinansowanie. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Radu LGD „Cieszyńska Kraina” i wycofania się z oceny danej operacji
- nie pozostaję z wnioskodawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do mojej bezstronności. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Radu LGD „Cieszyńska Kraina” i wycofania się z oceny danej operacji
- zobowiązuję się, że będę wypełniać moje obowiązki w sposób uczciwy i sprawiedliwy, zgodnie z posiadaną wiedzą,
- zobowiązuję się również nie zatrzymywać kopii jakichkolwiek pisemnych lub elektronicznych informacji,
- zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy i zaufaniu wszystkich informacji i dokumentów ujawnionych mi lub wytworzonych przeze mnie lub przygotowanych przeze mnie w trakcie lub jako rezultat oceny i zgadzam się, że informacje te powinny być użyte tylko dla celów niniejszej oceny i nie mogą zostać ujawnione stronom trzecim.

dnia .....-.....- 20....r.

PODPIS

.....

.....

(miejsowość)

Załącznik nr 18

Wzór Oświadczenie beneficjenta

Oświadczam, iż na projekt pt..... nie pozyskałem dofinansowania z innych źródeł pochodzących z Unii Europejskiej. Jest mi wiadome, iż w przypadku oświadczenie nieprawdy środki przeznaczone na dofinansowanie projektu zostaną cofnięte.

Czytelny Podpis

Załącznik nr 19 Pierwszy, wstępny ranking propozycji lokalnych kryteriów wyboru

Poniżej zamieszczono pierwszy, wstępny ranking lokalnych kryteriów wyboru, pokazujący preferencje w zakresie lokalnych kryteriów osób uczestniczących w warsztacie strategicznym w dniu 19.V.2008 w Gminie Hażlach. Duża część z tych propozycji nie mogła zostać ostatecznie uwzględniona w zestawach kryteriów z uwagi na trudną mierzalność lub brak adekwatności do analizy SWOT.

Proponowane kryterium	Opis kryterium	Liczba głosów
Wykonalność projektu	preferuje wnioskodawców, którzy przedłożyli najbardziej realną w stosunku do posiadanych zasobów i umiejętności analizę finansową, technologiczną i czasową wykonalności projektu	19
Poziom zaangażowania społeczności lokalnej	Preferuje projekty, składane przez podmioty/organizacje działające na rzecz społeczności lokalnej, przewidujące ich znaczący udział w realizacji projektów	14
Innowacyjność projektu	projekty oryginalne w skali lokalnej – tj. nie występujące gdzie indziej na obszarze LGD, wykorzystujące nie praktykowane dotąd rozwiązania technologiczne lub sposób wykorzystania lokalnych zasobów, lokalny potencjał	12
Preferencje dla projektów materialnych	kosztem niematerialnych np. szkoleń, analiz obszaru, imprez kulturalnych	11
Zasięg obszarowy projektu	oceniane punktowo np. 1 miejscowość – 1 pkt powyżej 3 miejscowości – 2 pkt powyżej 50% gmin LGD – 5 pkt	11
Stopień wykorzystania lokalnych zasobów w projekcie	może preferować projekty wykorzystujące lokalną historię, tradycję, kulturę, walory lokalnego środowiska, lokalną infrastrukturę turystyczną, lokalne produkty i usługi itp.	10
Trwałość efektów projektu (długofalowe efekty)	Efekty projektu będą funkcjonowały w okresie min. 5 lat od zakończenia jego realizacji	9
Zdolność projektu do późniejszego samofinansowania	preferuje projekty, dla których w wyniku przeprowadzonej analizy finansowo-ekonomicznej wykazano zdolność do samofinansowania projektu po zakończeniu jego realizacji	9
Możliwość wywołania reakcji rozwojowych	Projekty zawierające tzw. dźwignię rozwojową	8
Preferencje dla projektów promujących produkt lokalny	np. lokalne produkty kulinarne, lokalne rzemiosło, lokalne usługi	7
Podnoszenie poziomu życia mieszkańców		7
Znaczenie projektu dla obszaru LGD	Czy projekt jest w ogóle potrzebny? preferuje projekty innowacyjne, atrakcyjne, możliwe do powielania w innych miejscach i potencjalnie oczekiwane przez społeczność lokalną, podmioty obszaru itd.	7
Szansa bycia „dobrym wzorcem”		7
Preferencje dla projektów obejmujących zasięgiem cały obszar LGD	np. wszystkie gminy lub ich zdecydowaną większość	6

Proponowane kryterium	Opis kryterium	Liczba głosów
Promocja obszaru LGD	preferuje projekty, których realizacja będzie skutkowała dużym efektem promocyjnym dla całego obszaru LGD	6
Liczba potencjalnych beneficjentów objętych projektem	np. mieszkańcy, organizacje	6
Preferencje dla projektów wspierających rozwój obszaru	aspekty ekonomiczne, ekologiczne i społeczne	6
Promocja małej infrastruktury na obszarze LGD	np. szlaków turystycznych, miejsc widokowych	5
Zakres oddziaływania społecznego	Na mieszkańców	5
Liczba nowych miejsc pracy generowanych przez projekt	Stosowane tylko dla projektów biznesowych	5
Wsparcie dla określonych grup osób/beneficjentów	preferujące projekty np. dla kobiet i młodzieży, dla osób w określonym wieku, dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, dla niepełnosprawnych itp.	5
Zabezpieczenie wkładu własnego	kryterium preferujące wnioskodawców, którzy gwarantują zdolność do ich samodzielnego finansowania przed dokonaniem refundacji kosztów	4
Poziom wkład własnego beneficjenta	Im większy wkład beneficjenta tym więcej punktów	4
Poziom współpracy między członkami LGD	liczba partnerów projektu	4
Podnoszenie poziomu edukacji mieszkańców	Projekty szkoleniowe, edukacyjne	3
Powiązanie projektu z innymi przedsięwzięciami	może preferować projekty powiązane z realizacją innych projektów, przedsięwzięć realizowanych na obszarze LGD w ramach wdrażania LSR lub innych programów bądź projekty wzmacniające określony sektor, itp.	3
Osobiste motywacje wnioskodawcy	Preferuje projektodawców, którzy przedstawili solidne uzasadnienie i motywacje do realizacji danego projektu	3
Status członka / partnera LGD	Może preferować projekty składane przez członków / partnerów LGD - kryterium nieco sprzeczne z ideą otwartej i równoprawnej organizacji	3
Łączenie promocji i rozwoju turystyki		2
Doświadczenie wnioskodawcy w obszarze, którego dotyczy projekt	preferuje wnioskodawców doświadczonych w obszarach, których dotyczą projekty, zapewniających sprawną i z dużym prawdopodobieństwem skuteczną realizację projektów	2
Wpływ na zwiększenie liczby turystów		1
Ochrona dziedzictwa kulturowego		1
Zdolność do budowania wizerunku obszaru LGD	preferuje projekty, których realizacja będzie mogła się przyczynić do wzmocnienia/utrwalenia określonego wizerunku obszaru objętego LSR, np. wizerunku turystycznego	0
Wartość rezultatów projektu dla LGD	Wartość efektów projektu dla LGD jako partnerstwa, instytucji, itp.	0

Załącznik nr 20 Wykaz organizacji pozarządowych obszaru LGD

- Macierz Ziemi Cieszyńskiej
- Stowarzyszenie Ogrodzona
- Stowarzyszenie Miłośników Cisownicy
- Stowarzyszenie Miłośników Dziegielowa
- Stowarzyszenie Miłośników Bażanowic
- Stowarzyszenie Hodowców i Producentów Bydła Ziemi Cieszyńskiej
- Stowarzyszenie Służby Ratowniczej „Błękitnego Krzyża”
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ochrony Zdrowia Psychicznego „Krag”
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kisielów „Kisielów Oknem na Beskidy”
- Towarzystwo Miłośników Puńcowa
- Towarzystwo Miłośników Zarzeczca
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Golezowskiej,

- Związek Polskich Spadochroniarzy,
- Organizacje w Brennej: SRG Brenna, Integracja, TMBiG Jodła,

- Ochotnicza Straż Pożarna w Bażanowicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Cisownicy
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dziegielowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Godziszowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Golezowie
- Ochotnicza Straż Pożarna CELMA S.A. w Golezowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kisielowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kozakowicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lesznej Górnej
- Ochotnicza Straż Pożarna w Puńcowie

- Kółko Rolnicze w Cisownicy
- Kółko Rolnicze w Dziegielowie
- Kółko Rolnicze w Golezowie
- Kółko Rolnicze w Kisielowie

- Stowarzyszenie Ekologiczne „EKO-ŻYCIE”
- Klub Ekologiczny EKO – Drogomyśl,

- zespoły regionalne: „Brenna”, „Kotarzanie”,
- chór „Lutnia”
- chóry parafialne przy parafiach katolickich i ewangelickich,
- 75-letni chór „Nadzieja” – parafia ewangelicko-augsburska Drogomyśl,
- Stowarzyszenie Musica Sacra - Skoczów
- „Mała Ojczyzna” – Skoczów,
- Polskie Towarzystwo Ewangelickie – Oddział Golezów
- Zespół Pieśni i Tańca „Golezów”,
- Zespół Regionalny „Czantoria” – Leszna Górna,
- Kochamy Śpiew – Golezów,
- Chór „Echo” Zebrzydowice

- Zespół Regionalny „Nadolzianie”
- Zespół Regionalny „Małokończanie”
- Dziecięcy Zespół Folklorystyczny „Kaczok”

- teatr amatorski w Zamarskach,
- grupa teatralna przy grupie oazowej – Zbytków,
- poeci,
- muzycy,
- pasjonaci,
- 2 grupy teatralne „Galimatias” i „Wrzask” działające przy chybskim Gok-u
- Ochotnicze Straże Pożarne,
- Ludowe Kluby Sportowe oraz inne kluby sportowe,
- klub sportowy „Sokół”,
- "GOLESZÓW"
- Ludowy Klub Sportowy "OLIMPIA" GOLESZÓW
- Ludowy Klub Sportowy "WIKI - KISIELÓW"
- Ludowy Klub Sportowy "LESZNIANKA"
- Ludowy Klub Sportowy "TEMPO" PUŃCÓW
- Ludowy Klub Sportowy "ZRYW" w Dziegielowie
- Misyjny Klub Sportowo-Rekreacyjny "CENTRUM" przy Centrum Misji i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Dziegielowie
- Klub Sportowy "Enduro Kamieniołom"
- UKS "Cisownica", SP w Cisownica
- UKS "Olimpijczyk" w Dziegielowie
- UKS "Orlik" SP w Goleszowie

- towarzystwo wędkarskie „TON”,
- środowisko wędkarskie,
- środowisko myśliwskie, koła łowieckie – Hażlach,
- koło PTTK „Ślimoki” – Goleszów,
- Związek Hodowców Gołębi Pocztowych – Zbytków
- klub sportowy RKS „Cukrownik”
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pruchna
- Stowarzyszenie Przyjaciół Gimnazjum im. Powstańców Śląskich w Strumieniu
- Stowarzyszenie Miłośników Drogomyśla " DROGA MYŚL"
- Liga Ochrony Przyrody - oddział w Strumieniu
- Polski Komitet Pomocy Społecznej - oddział w Strumieniu
- Związek Komb. RP i Byłych Więźniów Politycznych - koło w Strumieniu
- Stowarzyszenie " Żyj godnie" - oddział w Strumieniu.
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych - Koło w Goleszowie

Załącznik nr 21 Największe firmy obszaru LGD :

- BP POLSKA SP. Z O.O.
- RSP „Promień” w Ogrodzonej
- WIK SP. Z O.O.
- S.J.A JAWAL
- CANEA
- Surowców Skalnych „KOZBUD” Spółka z o.o., Zakłady Elektromaszynowe „CELMA”, Rolniczy Kombinat Spółdzielczy Goleszów, Metalplast Grupa Kęty, GS Cieszyn
- Spółka Restrukturyzacji Kopalni S.A.
- Polskie koleje państwowe S.A.
- Vattenfall Distribution Poland S.A.
- “KARBONIA PL” Sp z o.o.
- Górnośląski Operator Systemu Dystrybucyjnego Sp. z o.o.
- Ubojnia drobiu Zamarski
- Sigma Kalon SA (składowisko odpadów)
- Józef i Piotr Gawłowski Sp. J.
- Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa SA Kopalnia Kończyce Wielkie
- Stacja Paliw Wygoda
- Gawłowski Sp. z o.o.
- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów Katowice
- Zakład Wyrobów Metalowych „Strumet” Sp. z o.o w Strumieniu
- Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. w Ustroniu
- PGE Polska Grupa Energetyczna SA
- Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA Warszawa
- Cukrownia i rafineria Chybie S.A.
- Spółdzielnia „Samopomoc” w Chybiu
- Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej sp. z o . o.
- Enion S.A Oddział Bielsko Biała
- Telekomunikacja Polska S.A.

Najwięksi eksporterzy:

- EKOCHRON
- CANEA
- WIK SP. Z O.O.
- Zakład Obróbki Plastycznej Metali Karol Drelowski Goleszów,
- „ALDO” Producent okien i drzwi
- „Metalplast” Grupa Kęty,
- Spółdzielnia Agromet
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego „ŁUKOSZ”.